Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 9/10 — Leto XXII — 5. marec 1983

Ob dnevu žena

Letošnji dan žena praznujemo v pravzaprav izrednem času; če smo bili namreč doslej navajeni proslavljati ta dan s čestitkami, cvetjem in slavjem, in če smo poudarjali napredovanje in nenehno izboljševanje družbene in politične aktivnosti žena, pa moramo to pot, za letos, zapisati bolj kritično in manj navdušujoče tone. Gre preprosto za to, da smo vsi v tem trenutku v težavnem položaju, polnem problemov, ki terjajo nagle in kakovostne rešitve.

V sedanjem zaostrenem gospodarskem trenutku zagotovo ne beležimo napredka v procesu nadaljnjega družbenega uveljavljanja žensk. Vsekakor gospodarska stabilizacija terja svoje in se v tem smislu odraža na težavah v razvoju otroškega varstva, kjer potrebe občutno prehitevajo možnosti njihovega zadovoljevanja, medtem ko so finančni viri, tako družbeni kot zasebni, v tem smislu nezadovoljivi.

Še posebej kritično se na vlogo žensk v sedanjem času kaže zaposlovalna politika, ki je v zaostrenih pogojih gospodarjenja mnogo ostrejša in v položajih, ko je kandidatov več, kot je prostih delovnih mest, ne najde vedno dovolj razumevanja za probleme zaposlenih mladih žena in mater.

Tretje področje, ki trenutno morda najbolj prizadeva ženske, pa je uvedba novega delovnega časa. Prehoda na nov delovni čas nismo povsod ustrezno pripravili in pretehtali in zato prihaja ponekod do motenj v družinskem življenju, saj se mora delavka—mati ukvarjati s problemom zadrževanja otrok v prostem času, ko nje ni doma, s problemom prehrane in še s problemi otroškega varstva, ki še vedno ni usklajeno z novim delovnikom.

Vsekakor našteti problemi, ki zadevajo žensko—samoupravljalko, niso nerešljivi, vendar pa je za rešitev potrebna večja aktivnost žena, kot tudi vseh drugih, da bi z bolj odgovornim delom vseh in vsakogar posebej prispevali k preseganju in izboljšanju nastalih razmer.

Pri tem velja opozoriti, da je potrebno ustvariti ustrezne pogoje, da bi ženske lahko uveljavljale polno delovno in družbeno angažiranje. To pa pomeni, da se morajo ženske aktivno vključevati na vsa področja življenja, še posebej pa naj bi se skupaj z drugimi posvetile zlasti tistim problemom, ki najbolj neposredno prizadenejo položaj družine in otrok.

Zato ima pri tem velik pomen razvoj racionalnejših oblik varstva in vzgoje predšolskih otrok, hkrati pa nadaljnjega razvoja kvalitetnih prvin pedagoškega procesa v osnovnem in srednjem usmerjenem izobraževanju.

Nič manj ni pomembno, da se žene vključujejo v razvoj novih oblik potrošniških svetov, kar je še zlasti pomembno v tem trenutku, ko imamo motnje v zvezi z osnovno preskrbo.

Seveda smo izluščili šele nekaj problemov, kjer pričakujemo povečano angažiranje naših žena. Pri tem pa ne mislimo, da se naše žene ne bodo vključevale tudi v druge aktivnosti pri reševanju vseh drugih številnih in nemajhnih problemov, ki jih čutimo vsi.

Z napori in razumevanjem vseh pa bi tako družbeno angažiranje žena samo pridobilo na veljavi in marsikod pripomoglo k hitrejšemu razreševanju marsikaterih družbenih, socialnih in političnih problemov.

Mara Ovsenik

LETOS MORA ISKRA OHRANITI DOSEDANJI DINAMIČNI TEMPO RAZVOJA

V letu 1983 pričakujemo v Jugoslaviji dokaj zaostrene pogoje gospodarjenja, tako da bo po predvidevanjih industrijska proizvodnja porastla za 2%, pri tem pa v Sloveniji celo le za 1,5%. Tudi družbeni proizvod bo v letu 1983 rastel s skromnim 1% v Jugoslaviji in 1,5% v Sloveniji. Ob tem pa bo zaradi plačilno bilančnih obveznosti države vsa pozornost namenjena porastu izvoza in omejevanju uvoza.

V takih pogojih v SOZD Iskra načrtujemo kar 5% realno rast družbenega produkta s čimer bi znatno prispevali k stabilizacijskim prizadevanjem jugoslovanske družbe.

Na osnovi gospodarskih gibanj doma in v tujini predvidevamo, da bo SOZD Iskra morala skoraj v celoti ohraniti dinamiko razvoja v obdobju 1980—1982 tudi v letu 1983. Zato pa bo potrebna mnogo večja angažiranost na področju izvoza, ki bo v letu 1983 glavni generator proizvodnje, tako na področju plasmaja, kot tudi preskrbljenosti z repromateriali.

Celotni izvoz bo v letu 1983 predvidoma znašal 249,1 milijona dolarjev, upoštevaje pri tem paritetna valutna razmerja, ki ustrezajo SIV tečaju 63,4 din za dolar in bo za 26,0 % večji kot v letu 1982. Posebna pozornost bo v letu 1983 namenjena konvertibilnemu izvozu, ki je načrtovan v višini 155,5 milijonov dolarjev in je kar za 34,6% večji kot v preteklem letu. Kumulativno bi s tako sprejetim planom v letu 1983 izvozili v obdobju 1981—83 le več kot 44% srednjeročnega plana. S tako kumulativno vrednostjo izvoza pa bo možno ob povprečni rasti izvoza v obdobju 1983—85 na ravni nekaj več kot 20% v celoti izpolniti postavljene srednjeročne obveznosti.

Seveda pa tako načrtovan izvoz zahteva dodatne organizacijske in delovne napore vseh, ki so vključeni v zunanjetrgovinski proces (predstavništva, Iskra Commerce, DO) in to predvsem kot del dolgoročne naloge, ki edina lahko zagotovi trajnejše rezultate na tem področju.

Prodaja na domačem trgu izven SOZD Iskra bo po predvidevanjih znašala 30,6 milijard din, oz. za 31,4% več kot v letu 1982. Od tega bo za 5,3 milijard din blaga in storitev posredovanih prek organizacije skupnega pomena Iskra Commerce.

Za zagotovitev predvidenega obsega izvoza in domače prodaje bo v letu 1983 potrebno znatno več skrbi, kot v letu 1982 posvetiti preskrbi z repromaterialom za nemoten potek planirane proizvodnje. Ocene pričakovanih gospodarskih gibanj v letu 1983 kažejo, da bo preskrbljenost z repromateriali najpomembnejši omejevalni faktor proizvodnje in s tem tudi celotnega planiranega razvoja SOZD Iskra v tem letu. Uvoz bo predvidoma še vedno limitiran s konvertibilnim izvozom in bo, podobno kot v letu 1982, prihajalo do občasnih omejevanj, kljub nekaterim ugodnostim, ki naj bi jih bili deležni večji izvozniki. Na domačem trgu pa predvidevamo še nadaljnje trganje reprodukcijskih verig tako, da bo morala Iskra nabavi repromateriala posvetiti posebno pozornost in navezati trajnejše oblike sodelovanja s posameznimi proizvajalci.

Uvoz repromateriala bo v letu 1983 predvidoma znašal 130,4 milijonov do-

(Nadaljevanje na 2. strani)

5. SEJA CK ZKJ

Idejna in akcijska enotnost ZK najboljše orožje

V Beogradu je bila 28. februarja 5. seja CK ZKJ, na kateri so spregovorili o najbolj žgočih idejno-političnih temah. Uvodni referat je imel Kiro Hadži-Vasilev. Iz njegovega referata povzemamo najvažnejše značilnosti in ugotovitve:

Izkušnje zadnjih desetih let kažejo, da je pot k cilju — da bi delavci v združenem delu neposredno gospodarili z vsemi sredstvi družbene reprodukcije — bolj zapletena in težja, kot smo si zamišljali. Dosežene izkušnje v praksi ne negirajo pravilnosti cilja, ki smo si ga izbrali.

Najnovejše pridobitve socialističnega samoupravljanja, izražene v ustavi iz 1974. leta in v zakonu o združenem delu, so izjemno pomembne, saj so prispevale trdne osnove sistema združenega dela in socialističnega samoupravljanja. To moramo odločno povedati vsem, ki hočejo izkoriščati sedanje težave za to, da bi kompromitirali pomen teh pridobitev.

Zgodovinski pomen ustavnih sprememb lahko negirajo samo tisti, ki jih ne razumejo, ali pa tisti, ki samoupravljanja ne marajo.

Neopravičljivo bi bilo, če bi v sedanjih težavnih razmerah videli samo probleme, ne pa tudi možnosti za nov in odločilnejši prodor resničnega samoupravljanja.

Zveza komunistov mora vedno, še posebnopa v položaju, kakršen je sedanji, odgovorno in pravočasno spregovoriti o vseh idejnih in političnih gibanjih v družbi. Pri tem mora biti za komuniste najbolj pomembno to, kar se dogaja med delavci.

Mnogi v tujini se čudijo, kako da naši delavci tako mirno prenašajo manjšanje standarda. K temu lahko prištejemo še to, da se je v zadnjih letih, ko so se problemi najbolj zaostrili, število prekinitev dela zmanjšalo za polovico. Tako je zato, ker delavci verjamejo v sistem in so prepričani, da je mogoče rešitve iskati le v okviru socialističnega samoupravljanja.

Zaupanje delavcev v politiko ZKJ komunistov ne sme uspavati, saj ni nikjer rečeno, da bo to trajalo v nedogled. Komunisti morajo stalno kazati pot k boljšemu, bolj naprednemu.

Stanje v družbi ni odvisno samo od velikih zgodovinskih tokov, pač pa tudi od na videz drobnih, a za ljudi pomembnih vsakodnevnih problemov.

Naše gospodarske težave so ohrabrile nasprotnike revolucije in naših pobratenih narodov in narodnosti, da dvigajo glave. Njihovo najljubše orožje je podpihovanje nacionalističnih in šovinističnih strasti.

Tisti, ki so se — več ali manj javno — odločili za nasprotovanje ZK, se pogosto skrivajo za »kulturno«, »znanstveno«, »umetniško« ali »filozofsko« masko. V svojem delovanju se ponavadi izgovarjajo na svobodo ustvarjanja.

ZK ni proti svobodi ustvarjanja, ne more pa biti indiferentna do nazadnjaških idejno-političnih opredelitev in izročil v umetniških, znanstvenih in drugih kulturnih delih. Če gre za politični odgovor na politični izziv, potem ne more biti ogrožena svoboda ustvarjanja.

Vodje zmagovalnih ekip.

Zmagovalke in zmagovalci

TEKI

Ženske B: 1. Breda Jančar (Avtomatika) 26.:22, 2; **ženske A:** 1. Helena Šolar (ERO) 21.34,7; **moški C:** 1. Tone Lotrič (Široka potrošnja) 19:30,9; **moški B:** 1. Marjan Baloh (Telematika) 17:12,0; **moški A:** 1. Bojan Kožuh (Telematika) 19/12,4;

VELESLALOM

Ženske C: 1. Marija Pirc (IC—ISE—ZORIN) 38,51; **ženske B:** 1. Mojca Verdnik (IC—ISE—ZORIN) 34,17, **ženske A:** 1. Barbara Prešeren (Kibernetika) 33,54; **moški G:** 1. Pavle Matjašič (Avtomatika) 34,77; **moški F:** 1. Rudi Benedik (Telematika) 34,12; **moški E:** 1. Tone Gartner (Široka potrošnja) 33,50; **moški D:** 1. Ivan Mohorič (Široka potrošnja) 45,34; **moški C:** 1. Marko Kavčič (IC—ISE—ZORIN) 44,28; **moški B:** 1. Damjan Hafner (Iskra Delta) 46,37; **moški A:** 1. Matjaž Hafner (Kibernetika) 46,44.

V petek, 25. februarja je bila v IEZE okrogla miza na temo sončne celice. Govorili so o raziskavah na tem področju in o prvih poskusnih praktičnih uspehih na tem področju v Sloveniji in zlasti v Iskri. Sodelovali so sodelavci Univerze, Fakultete za elektrotehniko in seveda strokovnjaki in poslovodni predstavniki Iskre in zainteresiranih 3 TOZD: Polprevodnikov, Uporov in DEM. Upori že financirajo razvoj sončne celice na načelu amorfne tehnologije in pa heterospojnih sončnih celic. Polprevodniki že zaključujejo razvoj na področju sončne celice in v TOZD SEM so že izdelali prototipe panelov za praktično izkoriščanje sončne energije. Več o okrogli mizi v prihodnji številki.

Inovatorji so razvili nov upor

V šentjernejski TOZD Upori sta inovatorja Anton Žbogar in Franc Rabzel razvila nov upor, oz. izvedbo, ki ima poleg funkcije »klasičnega« upora tudi varovalno funkcijo. Tak upor je na trgu iskan in ima tudi temu ustrezno ceno. Tako je ta inovacija poleg tehničnega dosežka tudi ekonomsko zanimiva izpopolnitev železnega programa šentjernejske Iskre.

Anton Žbogar.

Franc Rabzel.

V čem je bistvo inovacije? Upor je dobil novo varovalno funkcijo, ki jo opravlja tako, da v primeru točno določene preobremenitve prekine v naprej določenem času električni krogotok. Tole je malce komplicirano povedano, enostavno, laično bi rekli, da ob preobremenitvi prekine tokokrog. S tem pa doseže, da preobremenitev ne pride do dražjih in kompliciranih elementov, ki bi se v nasprotnem primeru pokvarili.

Seveda pa ta upor v normalnih razmerah, se pravi ob normalni obremenitvi opravlja običajno funkcijo, oz. funkcije upora. »To je nekako vse, seveda malce poenostavljeno,« pravita Anton Žbogar in Franc Rabzel.

Ta varovalna funkcija je zelo natančno definirana, tako z določitvijo intervala previsoke jakosti, kot tudi po času, ker je pomembno, da ta »upor — varovalka« pravočasno deluje. To pa pomeni silno kratek čas, kar je posebno pomembno. Če upor ne bi prekinil krogotoka ob preobremenitvi, bi se lahko zgodilo, da bi odpovedal mnogo dražji polvodniški sklop, integrirano vezje in tako naprej.

Tak upor bodo uporabljali v različnih vrstah televizijskih sprejemnikov in tudi v profesionalnih aparaturah. Namenjen bo zlasti zahtevnejšim elektronskim napravam, ki jim je treba zavarovati vitalnejše in dražje dele, oz. sklope in podsklope.

Inovatorja sta upoštevala zahteve proizvajalcev elektronike, bodočih kupcev, po času reakcije varovalnega upora. Tako na primer, ob petkratni preobremenitvi, ali drugače rečeno, če je napetost petkrat večja, kot nazivna napetost, upor izključi krogotok v dveh do treh sekundah. Čas pa je raztegljiv. Za manjše preobremenitve je čas daljši,

(Nadaljevanje na 3. strani)

LETOS MORA ISKRA OHRANITI DOSEDANJI DINAMIČNI TEMPO RAZVOJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

larjev, ali za 34,3% več kot v letu 1982. Od tega bo s konvertibilnega področja uvoženo za 117,8 milijonov dolarjev, kar predstavlja tudi 34,4% porast nasproti preteklem letu.

Prav tako bo na domačem trgu v letu 1983 potrebno zagotoviti za 9,2 milijard din repromateriala, ali kar za 34,2% več kot v letu 1982. Od tega pa bo s posredovanjem Iskre Commerce nabavljeno za 3,6 milijard din repromateriala, oz. za 35,7% več kot v letu 1982.

Gledano s stališča celotne porabe repromateriala, ki vključuje tudi uvoz, bodo v letu 1983 intenzivno tekla prizadevanja za uporabo čim večjega dela domačih materialov.

Na osnovi planiranega izvoza in domače prodaje bo ob predvideni nabavi repromaterialov iz uvoza in z domačega trga znašala proizvodnja v letu 1983—31,5 milijard din in bo za 31,8 % večja kot v letu 1982. Tako visoka rast je predvsem posledica načrtovanega porasta računalniške proizvodnje. Brez le-te pa je načrtovan porast te proizvodnje proizvodnih delovnih organizacij 20%, pri čemer bo vrednost proizvodnje znašala 27,0 milijard din.

Potreba po prestrukturiranju proizvodnih programov Iskre bo s stabilizacijskimi napori celotne družbe v letu 1983 še posebno poudarjena. Zaradi tega bodo vlaganja v RR dejavnost oblikovana v skladu s Samoupravnim sporazumom o temeljih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—1985, s poudarkom na čim hitrejše uvajanje v proizvodnjo proizvodov, uspešnih na tujih trgih pa tudi na nadomeščanje uvoznih repromaterialov.

Ker postaja tudi kvaliteta in zanesljivost proizvodov čedalje bolj odločujoč faktor pri plasmanu na tujih trgih, bo na tem področju v proizvodnji sprejeta vrsta ukrepov, ki bodo zagotovili nadaljnjo rast kakovosti Iskrinih proizvodov.

Dokaj visoko planirana rast proizvodnje zahteva tudi ustrezno rast števila zaposlenih. V letu 1983 bo povprečno število zaposlenih v SOZD Iskra doseglo število 32.025. Letni porast bo v tem primeru znašal 3,4%. S tako rastjo proizvodnje in zaposlenosti lahko pričakujemo skoraj 16,0% porast produktivnosti v proizvodnih organizacijah, kar je celo več kot smo v SOZD Iskra realizirali v dveh preteklih letih, ob relativno ugodnejšem gospodarskem položaju.

Gibanje inflacije in s tem v zvezi tudi stroškov poslovanja, bo v letu 1983, poleg rasti proizvodnje, določalo tudi obseg nominalne rasti celotnega prihodka, dohodka in ostalih kategorij iz njune delitve. Kljub resolucijski napovedi inflacije na ravni 20% ocenjujemo, da bo dosežen velik uspeh glede na izkušnje v preteklosti, če bo iz več kot 30% v letu 1982 padla na okoli 25% v letu 1983.

Upoštevajoč taka gibanja inflacije in načrtovano proizvodnjo, izvoz in domačo prodajo bo celotni prihodek predvidoma v letu 1983 znašal 76,1 milijard din, ali za 35,0% več kot v letu 1982. Zaradi verjetnosti naglejšega porasta stroškov poslovanja pričakujemo nekoliko počasnejšo rast dohodka, ki naj bi pri 31,6% porastu v primerjavi z letom 1982, dosegel v letu 1983 že 21,3 milijard din.

Stabilizacijska politika najširše družbe pa tudi prizadevanja Iskre za čim večjo akumulacijo, bodo tudi v letu 1983 vplivala na delitev dohodka. Tako naj bi sredstva za osebne dohodke rastla nekoliko počasneje, kot dohodek. V SOZD Iskra bi po predvidevanjih v letu 1983 namenili za BOD 8,8 milijard din, ali za 23,8% več kot v letu 1982. S tem pa bi glede na pričakovano inflacijo neto osebni dohodki na delavca v letu 1983 realno nazadovali za 8 do 10%.

Enako kot v letu 1982 bo tudi v letu 1983 namenjena vsa pozornost akumulaciji, ki naj bi jo vzpodbujali z najrazličnejšimi akcijami, od racionalizacije do varčevanja. Na podlagi ocenjene strukture celotnega prihodka in delitve dohodka, bi v letu 1983 lahko realizirali do 3,8 milijarde din akumulacije, ali kar za 53,2% več kot leto prej.

Podobno kot v preteklem letu bo tudi v letu 1983 družba usmerjala razporejanje nekaterih kategorij dohodka, oz. celo materialnih stroškov. Ker večina dogovorov, oz. predpisov, ki bodo ta področja urejali, v trenutku priprave in sprejemanja Letnega programa SOZD Iskra 1983 še ni bila znana, bomo delavci v Iskri po potrebi kasneje sprejeli ustrezne akcije v obliki Aneksov. Ne glede na to pa bomo v Iskri uresničevali družbene usmeritve razporejanja dohodka in čistega dohodka v letu 1983 na ravni DO in SOZD v skladu z Družbenim dogovorom.

Stabilizacijska politika bo tudi v letu 1983 predvidoma omejevala investicijske želje na vseh ravneh. Prednost pri naložbah bodo še nadalje imeli predvsem izvozno orientirani programi, kljub temu pa lahko v SOZD Iskra v letu 1983 pričakujemo zelo skromno rast investicij. Skupaj s prenosom naložb iz preteklih let in predvidenimi novimi naložbami bi bilo potrebno v letu 1983 investirati za 5,5 milijard din. Odbor podpisnic Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD Iskra pa je pripravil prednostni vrstni red investicij v letu 1983 v višini 1,3 milijarde din oz. vključno z Iskro Delta 1,9 milijard din z dinamiko črpanja 1,0 milijarde din v tem letu.

To pa nam nalaga še posebno obveznost, da razpoložljiva sredstva vložimo v tiste programe, ki zares prispevajo k povečanju izvoza in omogočajo tudi predvideno prestrukturiranje Iskrinih proizvodnih programov v smeri večje profesionalizacije.

Podobno kot v letu 1982, tudi v letu 1983 pričakujemo zelo zaostreno kreditno monetarno politiko. Po napovedih zvezne resolucije bo denarna masa rastla počasneje kot družbeni proizvod, hkrati pa bi se krepila tudi vloga dinarja, kot edinega plačilnega sredstva.

To pa bo nedvomno vplivalo tudi na celotni potek financiranja proizvodno-tržnega ciklusa poslovanja SOZD pa tudi predvidenih investicij. Večina predpisov in ukrepov, ki bodo uravnavali to področje še ni znana, vendar pa lahko predvidevamo, poleg že omenjene restriktivne monetarne politike, tudi omejevanje investicij, obveznosti pokrivanja zalog s trajnejšimi viri obratnih sredstev, prepoved dajanja garancij za zagotavljanje sredstev iz predvidenega priliva od izvoza, večjo selektivnost pri dajanju izvoznih kreditov, zaostritev finančne discipline v medsebojni poravnavi dolžniško upniških razmerij, kakor tudi omejevalno politiko uvoza.

Ker je za načrtovani obseg proizvodnje v letu 1983 v SOZD Iskra izredno pomembno, da si zagotovimo ustrezen reprodukcijski material iz uvoza, nas posebej prizadene obseg pravic razpolaganja s konvertibilnimi devizami. Ocena bilance prilivov in odlivov deviz za leto 1983 kaže, da bi ob načrtovanem izvozu in uvozu s 56% razpolagalno pravico težko zagotovili tudi načrtovani uvoz. Seveda pa pričakujemo, da bo to možno realizirati ob nekaterih predpostavkah, ki pa v tem trenutku še niso povsem dorečene.

Planirani parametri družbeno-gospodarskega razvoja SOZD Iskra v letu 1983 so podani v nominalni vrednosti ter ob oceni inflacije, ki naj bi v letu 1983 padla na 25%, dajejo nekoliko ugodnejšo sliko gospodarske rasti, kot v letu 1982 tako, da pričakujemo porast družbenega proizvoda za skoraj 5%.

Ker so te realne napovedi v mnogočem odvisne od gospodarske politike, ki jo bo Jugoslavija vodila v okviru proklamirane stabilizacije ter za to v tem trenutku še niso znani vsi predvideni instrumenti, oz. ukrepi, moramo sami sprejeti v Iskri take ukrepe, ki nam bodo, ne glede na okolje, omogočali realizacijo postavljenih ciljev.

V takih pogojih gospodarjenja pa je izrednega pomena konsolidacija poslovne organiziranosti vseh proizvodno tržnih sistemov v SOZD, tako da bo možno s sproščanjem notranjih rezerv ohranjati oziroma vzpodbujati planirani razvoj ISKRE v srednjeročnem obdobju 1981—1985.

Izpolnitev predvidenih planskih rasti, oz. parametrov razvoja v letu 1983 zahteva, ob upoštevanju dosedanjih rezultatov in Samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—1985, vrsto ukrepov in akcij.

Zato, tako kot v preteklosti, ostaja tudi v letu 1983 za SOZD Iskra osnovno vodilo nadaljnjega razvoja v izvozu, dinamični rasti proizvodnje, konkurenčnosti in akumulativnosti, pri čemer pa so predvidene naloge opredeljene v planu v treh osnovnih paketih:

— konsolidacija poslovne organiziranosti vseh proizvodno-tržnih sistemov v SOZD;

— naloge s področja skupno dogovorjenih segmentov upravljanja in urejanja v SOZD;

— naloge s področja samoupravne organiziranosti in pravno institucionalnega sistema.

Iskra je v preteklem obdobju doživljala mnoge spremembe v prestrukturiranju proizvodnje, proizvodnih programih, uvajanju novih tehnologij, obsegu in obliki trženja, povečanju organizacij združenega dela, tako delovnih organizacij, kot temeljnih, itd., kar vse povzročilo, da so se oblikovali drugačni proizvodni, poslovni in samoupravni odnosi.

Zato bo v okviru nalog s področja konsolidacije poslovne organiziranosti v letu 1983 potrebno

— analizirati vpliv nastalih sprememb ter pripraviti predloge za postopno reorganizacijo poslovnega sistema;

— analizirati vse oblike koordinacije poslovne dejavnosti v Iskri in vlogo organizacij skupnega pomena ter njihove odnose do proizvodnih organizacij.

V okviru nalog s področja skupno dogovorjenih segmentov upravljanja in urejanja so na prvem mestu naloge s področja razvojno-raziskovalne dejavnosti. V okviru te dejavnosti bo potrebno predvsem ohraniti trend vlaganj v RRD, v skladu z dogovori v SaS o temeljih plana, kljub vsem pričakovanim restrikcijam. Celotna vlaganja v razvojno-raziskovalno dejavnost SOZD se morajo čim bolj približati dogovorjenim 16,7% od dohodka SOZD, kar mora kriti vse delo, materialne stroške in režijo prek 1900 razvojnih delavcev Iskre, v angažiranje zunanjih RR resursov, vključno z nakupom znanja in razširjeno reprodukcijo RRD. Skupna vlaganja v strateške razvojne programe pa bodo znašala 0,9% od dohodka SOZD, kar pomeni 5,4% vseh vlaganj v RRD. Tolikšno združevanje in skupno usmerjanje je minimalno in nujno potrebno za uresničevanje infrastrukturnih in integracijskih razvojnih načrtov za prestrukturiranje Iskrine proizvodnje. Ta sredstva bomo premišljeno in selektivno vlagali na tista področja, ki neposredno, ali posredno bistveno pripomorejo k izboljšanju tehnološko-starostne strukture naše proizvodnje, predvsem pa izvoza.

Ostale naloge obsegajo področja investicij, proizvodnje za posebne kupce, tržne dejavnosti, kakovosti in zanesljivosti, organizacijo in informatiko ter financiranje poslovnega procesa. Prav tako pa je sprejeta tudi vrsta nalog s področja samoupravne organiziranosti in pravno institucionalnega sistema.

Za realizacijo načrtovanega razvoja SOZD Iskra v letu 1983 in v zvezi s tem izvršitev nalog dejavnosti, ki jih določata Samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra in Samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje 1981—1985, bo potrebno zagotoviti ustrezna sredstva. Združevanje teh sredstev za naloge in dejavnosti skupnega pomena bo potekalo v smislu 28. in 29. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, tako kot sicer poteka vsako leto.

Seveda je danes težko oceniti, ali nam bo v Iskri v letu 1983 tudi uspelo izpolniti tako načrtovani razvoj. Če upoštevamo dosedanje izkušnje pri planiranju in realizaciji planov smo lahko vendarle optimisti, saj je dolgoletno povprečje izpolnjevanja planov v Iskri nekje med 95% in 100%.

To pa zagotavlja tudi angažiranost vseh delavcev Iskre, ki s svojim ustvarjalnim delom težijo k nenehni rasti materialne osnove svojih TOZD, DO in SOZD in s tem tudi k večanju svoje socialne varnosti in osebnega standarda.

—J. Š.—

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana

— Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Tako je videti hišni računalnik.

TOZD RAZISKOVALNI INSTITUT ŠIROKE POTROŠNJE

Hišni računalnik že deluje!

Na ljubljanskem sejmu »Učila 83« so bili predstavljeni prvi trije proto hišnega računalnika Široke potrošnje. Predstavitev je bila skromna, mo kar preveč, če upoštevamo, da gre za izdelek, ki predstavlja opredmete odločitve Široke potrošnje, da programski razvoj zasuče v zahtevnejše, p fesionalne smeri.

Ideja o hišnem računalniku ni več najmlajša, saj gre za v svetu že uveljavljen izdelek z velikimi prodajnimi in uporabnimi možnostmi. V Široki potrošnji pa gre seveda za veliko novost in pomembno delovno zmago, ki utegne tudi dolgoročno vplivati na programsko usmeritev ene ali več temeljnih organizacij.

Široka potrošnja je v SOZD Iskra dobila mandat za razvojno nalogo v okviru projektnih teamov z naslovom »Sestavine računalniških sistemov«. Nalogo je sprejela TOZD Raziskovalni institut; v preteklem letu so pričeli z delom in se povezali z računalniškimi navdušenci iz ljubljanskega mikroračunalniškega kluba. V tem klubu so namreč razvili in izdelali prototip mikroračunalnika Abakus, ki se je po konceptu ujemal z željami, zahtevami in mestom Široke potrošnje na tem segmentu razvojnega in proizvodnega programa SOZD Iskra.

Sodelovanje je bilo uspešno in plodno (zato ga bodo nadaljevali tudi v bodoče) ter je dokazalo, da je mogoče tudi z domačim znanjem veliko storiti. Prav ničesar (z izjemo komponent, ki jih v Jugoslaviji nihče ne izdeluje) ni kupljenega v tujini, predvsem pa nobenega znanja in nobenih licenc.

Izdelek, ki sicer še ni v redni proizvodnji, je zato že »ob rojstvu« neobremenjen s kakršnikolimi ovirami za proizvodnjo in prodajo v domovini in izven meja. In še mnogo več. Vitalne komponente računalnika so prilagojene možnostim Iskrine DO Mikroelektronika, ki bo lahko dobavlj ustrezne komponente tako, da bo v preveč oddaljeni bodočnosti računal resnično »made in Yugoslavia« — kar se tiče hardwarea in softwarea.

Za kakšen računalnik pa pravzap gre? Od naprav, ki jih v Iskri proiz ja Iskra Delta, je razmejitev jasna nedvoumna. Hišni računalnik je konceptu širokopotrošen artikel, ki (z malo posplošitve) naprodaj na is trgovskih policah kot kavni mlinčki, s salniki itd. Računalnik bo torej dost pen »preko pulta«, področja upora pa bodo zelo široka.

V bistvu gre za učni pripomoček, naj spoji miselnost »papirja in svinč ka« z neizogibno miselnostjo človek ki mu bodo računalniki vsakdanji d lovni pripomoček in morda celo vsa danji kruh. Programiranje poteka programskem jeziku BASIC, ki so zlahka kos tudi tisti, ki jim računaln še vedno pomenijo špansko vas. Rač nalnik je dovolj močan za najrazl nejše programe, ki jih še posel uspešno in kreativno sestavljajo n maljši uporabniki (učenci!). Na vo pa bo seveda tudi veliko že izdela programov za najrazličnejše zahteve od TV iger naprej.

Uporaba računalnika je na moč pr prosta tudi zaradi tastature s slove skimi; oz. jugoslovanskimi črkovni simboli, ki so jo v Raziskovalnem ins tutu razvili z veliko mero pozorno

(Nadaljevanje na 3. str

POTREBE PO SODELAVCIH

Na tem mestu bomo redno objavljali vsa prosta dela in naloge v Iskri, tako za redno delo kot za sodelovanje v občasnih projektno zasnovanih nalogah v okviru SOZD ali posameznih DO. Prav tako bomo v skladu z 89. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD objavljali sproščene sodelavce, ki jim v TOZD oziroma Delovni skupnosti ne morejo zagotoviti ustreznega dela ter tiste, ki sami želijo menjati delo, bi pa radi ostali v Iskri. Objavljali bomo tudi razpis za vodilna in vodstvena dela in naloge. V glasilu, ki izhaja ob petkih bomo objavili vse potrebe, ki bodo prispele k nam do vključno vsakega ponedeljka.

Objave zbira in ureja: Judita Bagon, SOZD Iskra DSSS, Trg revolucije 3, Ljubljana, Š 11, telefon 213-213, int. 21-25.

ISKRA ELEKTROZVEZE, TOZD TTS

1. Sestavljalec TK naprav

Pogoji: uspešno končana osnovna šola, priučeni delavec, 6 mesecev delovnih izkušenj

ISKRA ELEKTROZVEZE, DSSS

1. Materialni knjigovodja

Pogoji: ekonomska srednja šola, 2 leti delovnih izkušenj

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov Iskra Elektrozveze kadrovska služba, Stegne 11, Ljubljana

ISKRA COMMERCE, DSSS

1. Tajnica

Pogoji: končana upravno administrativna šola ali ekonomska srednja šola, aktivno znanje stenodaktilografije, pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika, 1 leto delovnih izkušenj

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov Iskra Commerce, kadrovski sektor, Topniška 58, Ljubljana

POPRAVEK

IC—TOZD Zunanji trg je v prejšnji številki glasila objavila prosta dela in naloge uvoznega referenta v zunanji trgovini. Pri objavi ni bilo navedeno, da gre za dela in naloge uvoznega referenta za določen čas.

ISKRA ŠIROKA POTROŠNJA, TOZD RADIJSKI SPREJEMNIKI, SEŽANA

skladno z določili statuta delavski svet

razpisuje

naslednja dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za obdobje štirih let

VODJA GOSPODARSKEGA SEKTORJA

Pogoji: visokošolska izobrazba ekonomske stroke ali organizacija dela in 5 let delovnih izkušenj, ali višješolska izobrazba ekonomske stroke, ali organizacija dela in 5 let delovnih izkušenj.

Kandidate vabimo, da pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: Iskra TOZD Tovarna radijskih sprejemnikov Sežana, Partizanska 82, v 15 dneh od dneva objave v časopisu DELO. Priporočena oddaja na pošti se smatra kot direktna oddaja v TOZD.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijave.

OSLOVANJE ISKRE COMMERCE V LETU 1982

Manjši izvoz, velike zaloge in terjatve, kljub temu da dokaj uspešno

Iskra Commerce je lani realizirala za 21 milijard 620 milijonov dinarjev prodaje in storitev ter tako presegla rezultate iz leta 1981 za 41%, čeprav letnega plana ni dosegla. Med posameznimi temeljnimi organizacijami so zastavljene naloge uresničili oziroma presegli TOZD Marketing za 19%, TOZD Servis za 11% in TOZD Zastopstva za 6%. Prodaja in Zunanji trg načrtovanih nalog nista dosegla.

OZD ZUNANJI TRG

Iskra Commerce je lani prodala na e za dobrih 206 milijonov dolarjev rinih izdelkov. Izvozni načrt je urečila 95-odstotno. Ob upoštevanju tenih razlik se je izvoz lani v primerjavi tom 1981 povečal kar za 16%, kar je edanjem obdobju svetovne recesije ovo lep uspeh. Malo manj smo bili pešni na konvertibilnem območju: smo izvozili nekaj več kot 124 milijov dolarjev ter letni načrt uresničili 9-odstotno.

Od vseh Iskrinih delovnih organizasta letni plan izvoza dosegli tako na nvertibilnem kot na celotnem obju le Elektrooptika in Avtoelektri- Telematika je izvozni načrt dosegla celoti, ne pa na konvertibilnem obju. Najmanj uspešni izvozniki so v Kondenzatorjih, Zmaju in v EZ.

Glede lanskoletnega uvoza je razvelivo predvsem to, da so bile Iskrine izvodne organizacije zadovoljivo skrbljene z uvoženim repromateria- morda celo bolje kot leto prej. Sela pa so se uvozniki še kako srečevali pomanjkanjem deviznih sredstev, manjkanjem fizičnih možnosti za, spreminjanjem zakonodaje itd. Skupno je Iskra uvozila lani za doh 108 milijonov dolarjev, kar je za manj kot smo predvideli v gospoškem načrtu. Iskra še vedno največ buje v Zvezni republiki Nemčiji, lani smo precej povečali uvoz s kliringa območja.

OZD PRODAJA

Poslovanje trgovinske dejavnosti v poslaviji lahko ocenimo kot uspešno, a ne pomeni, da realizacija ne bi gla biti bistveno boljša. Trgovinska ža je prodala za 3 milijarde 785 milijov dinarjev blaga ter s tem prodajo ta 1981 presegla za skoraj tretjino.

Zanimivo je predvsem to, da je na trpu primanjkovalo tistih Iskrinih izkov, za katere je bilo dosti zanimastrahotno pa so se kopičile zaloge upca nezanimivega blaga. Seveda je povzročalo še dodatno vezavo obratsredstev in slabšo likvidnost.

Na splošno je bila za lani značilna neidnost gospodarstva, spremenila pa e tudi struktura nabave in prodaje ga, in sicer v korist deleža profesionih izdelkov na račun širokopotroša blaga.

Pri dejavnosti Domače nabave, ki tako sodi v TOZD Prodaja, so li lani za 3 milijarde 343 milijov dinarjev prometa: realizacijo iz 1981 so presegli za dobro petino, a pa niso povsem uresničili. Ugojajo, da se položaj s preskrbo z remateriali na jugoslovanskem tržišču neva v dan slabša. Vse bolj neuni so tudi nabavni pogoji: plačilni so krajši, dobavitelji zahtevajo nanska nakazila, vedno več jih zava devizno soudeležbo, cene pa nezorovano rastejo.

TOZD MARKETING

Ta temeljna organizacija je lani presegla zastavljene načrte, vendar pa s poslovnimi rezultati ni povsem zadovoljna: načrt so presegli za 19%, dosežke z leta 1981 pa za 22%.

V posameznih dejavnostih so delali takole: V raziskavi trga so program v celoti uresničili. Izdelali so preko dvajset raziskovalnih nalog za potrebe Iskrinih delovnih organizacij.

Sejemska dejavnost je organizirala preko 40 sejemskih prireditev, hkrati pa tudi več vzporednih akcij, kot so oglaševanje, publiciteta, itd.

Uspešno sta delali tudi Institucionalna propaganda in Oblikovanje.

V dejavnosti tržnega področja, pri akviziciji na domačem tržišču, so skozi vse leto občutili pomanjkanje blagovnih fondov. Podobno kot v temeljni organizaciji Prodaja, so jim določeni izdelki ostajali v zalogah, po drugih pa je še vedno veliko povpraševanje. Veliko pozornosti so lani namenili tudi strokovnim seminarjem, na katerih so prodajalce usposabljali za kakovostnejši in učinkovitejši nastop na tržišču.

TOZD SERVIS

Lani je ta temeljna organizacija prodala oziroma opravila storitev za 807 milijonov. To je za 11% več kot je načrtovala in za 36% več kot leto prej. Kljub tem, na prvi pogled vzpodbudnim številkam, pa vse le ni bilo tako rožnato. Najbolj so jih pestili likvidnost, povečevanje zalog, draga posojila in, ne nazadnje, omejitve pri porabi bencina in stroških potovanj. Značilnost za minulo leto je tilo tudi zmanjšanje storitev v garancijskem času, in to zaradi slabše preskrbljenosti domačega tržišča.

TOZD ZASTOPSTVA

Ta temeljna organizacija zasluži svoj celotni prihodek na osnovi izvoza storitev, po naravi dela pa je seveda odvisna od možnosti uvoza blaga tistih tujih firm, ki jih Iskra zastopa v Jugoslaviji. Da so te možnosti vse manjše, verjetno ni treba govoriti, kljub temu pa so v Zastopstvih lani realizirali za več kot 65 milijonov dinarjev storitev, ter s tem presegli zastavljeno nalogo za 6%.

Lado Drobež

Zadovoljen nasmeh ob zadovoljivih delovnih rezultatih v TOZD Žarnice.

ISKRA AVTOELEKTRIKA

Lansko poslovno leto so vse temeljne organizacije zaključile s pozitivnim rezultatom

Člani predsedstva konference OO sindikata Iskre Avtoelektrike Nova Gorica so sejo prejšnjo sredo posvetili v glavnem obravnavanju rezultatov poslovanja v lanskem letu, z drugimi besedami rečeno — zaključnemu računu. Obširno obrazložitev sta podala glavni direktor Peter Mivšek in Marija Kokelj.

Že v naslovu smo zapisali, da ni nobena izmed 10 temeljnih organizacij poslovala z izgubo, čeprav rezultati tekom leta niso bili »usmerjeni« v to smer, to pa zaradi, lahko rečemo, kroničnega pomanjkanja raznih vrst repromaterialov. Odraz tega pomanjkanja je tudi izpolnitev plana proizvodnje s 93 odstotki, sicer pa poglejmo obširneje, kaj sta povedala poročevalca zaključnega računa.

Kljub nižji proizvodnji od načrtovane, pa so plan prodaje in plan celotnega prihodka presegli. Za doseženi celotni prihodek so porabili manj sredstev, kot so načrtovali in tako ustvarili za 16% višji dohodek, kot so načrtovali.

PROIZVODNJA

Posvetimo sedaj nekaj besed proizvodnji. Dosežena vrednost proizvodnje, ki so jo spremljali po stalnih cenah je znašala v lanskem letu 1,65 milijard dinarjev, kar je za 10% več, kot v letu poprej.

Po posameznih TOZD so odstopanja od plana različna. Sto odstotno so plan dosegli le v tolminski in komenski Iskri. Seveda pa to ne pomeni, da se ta dva kolektiva nista soočala s problemi v proizvodnji. Problemi z nekaterimi materiali in težave z orodji so tudi v teh TOZD vplivale na izpad proizvodnje, ki ga je bilo treba tekom leta nadomestiti.

V tovarni velikih zaganjalnikov in v tovarni generatorjev in elektronike so plan dosegli z 98%, oz. 94%. Kljub temu, da plana proizvodnje niso dosegli stoodstotno, pa so doseženi proizvodni rezultati zadovoljivi. V TOZD GE je bila problematika z oskrbo z repromateriali bolj pereča v prvih šestih mesecih, v drugem polletju pa se je stanje nekoliko izboljšalo, da je bilo omogočeno izboljšanje dnevnih količin, to pa se je odražalo tudi v boljši realizaciji letnega plana proizvodnje. V TOZD VZ je bila vrednost dosežene proizvodnje med letom blizu planirane in tudi po doseženi vrednosti proizvodnje v prvih devetih mesecih lani je bilo realno pričakovati, da bo tudi v VZ plan proizvodnje vrednostno v celoti realiziran. Večji problem pri nabavi domačih in uvoženih surovin je nastal v zadnjem kvartalu, zato je celotna vrednost proizvodnje za 2% manjša od planirane, kar pa je še vedno soliden rezultat.

Precej večje odstopanje od planiranih ciljev so zabeležili v bovški Iskri, kjer so izpolnili plan proizvodnje z 81%, v tovarni malih zaganjalnikov 84%, v tovarni žarnic pa 85%. V tovarni vžigalnih tuljav v Bovcu je za nedoseganje plana krivo predvsem zmanjšanje proizvodnje vžigalnih tuljav, ki je bilo pogojeno z izpadom v prodaji teh izdelkov.

V tovarni malih zaganjalnikov je bila še posebej kritična oskrba z repromateriali tekom celega leta, na nedoseganje planiranega obsega proizvodnje pa je vplivalo tudi število resnih okvar na delovnih sredstvih. Celotni izpad proizvodnje, ki znaša v tej TOZD 100 tisoč ur, pomeni celotni fond delovnih ur za 49 delavcev. V času zastojev v proizvodnji so bili delavci v večini primerov razporejeni na delo drugam, največ v tovarno generatorjev, na »prisilnem« dopustu pa so bili delavci iz te tovarne 38 tisoč ur.

Za nedoseganje plana v tovarni žarnic vLjubljani, so vzroki predvsem v pomanjkanju delavcev, prehodu na uporabo sovjetskega plina ter preurejanja dela na liniji enonitnih žarnic. Pomanjkanje delavcev, predvsem kvalificiranih, je onemogočalo uvedbo dvoizmenskega dela na posameznih linijah, pozitivno na dosežene rezultate pa je deloval izboljšan tehnološki postopek na dveh linijah, ki je omogočal doseganje večjih količin in prihranke na materialu.

Ostane nam še tovarna delovnih sredstev, ki je tudi v minulem letu opravljala dela, ki so skupnega pomena predvsem za vse TOZD s sedežem v Šempetru in za tovarno odlitkov Komen.

PRODAJA — IZVOZ

V minulem letu so v Avtoelektriki prodali na domačem in tujem tržišču za tri milijarde dinarjev izdelkov, to pa je za 32% več, kot v letu poprej. Plan prodaje je bil presežen za 3,7%.

Glede na vrsto težav, ki so bile prisotne tekom celega leta, so omenjeni rezultati sorazmeroma ugodni, nikakor pa ne smejo pospeševati prekomernega optimizma, ker so bili doseženi deloma tudi na podlagi prodaje zalog izdelkov, ki so jih proizvedli že v letu poprej.

Večkrat se je pokazal problem tudi zaradi nekompletne ponudbe njihovih izdelkov. Kupci namreč vztrajajo na dobavah kompletnega asortimana izdelkovAvtoelektrike, ker le tako lahko kompletirajo vozila iz avtomobilskih tovarn. In prav zaradi navedenega, predvsem izdelkov iz tovarne generatorjev in elektronike, ni bilo moč prodati nekaterih izdelkov iz drugih TOZD, ki pa jih je bilo na zalogi dovolj. Prav temu problemu bodo v letošnjem letu posvetili posebno pozornost.

Splošna ocena pa je, da v lanskem letu niso v celoti pokrili povpraševanje po njihovih izdelkih. Kot smo že omenili, je bilo čutiti pomanjkanje po izdelkih iz tovarne generatorjev in velikih zaganjalnikov, predvsem za gospodarska vozila (traktorji, tovornjaki).

Preletimo na kratko še izvozne rezultate, o katerih smo sicer poročali že lanskega decembra, ko so v Avtoelektriki dosegli plan izvoza. V tujino so skupno prodali za nad 13 milijonov dolarjev izdelkov. Konvertibilni plan izvoza so presegli za 6%, skupni izvoz za 15% in predstavlja 22,5% realizacije. Zelo dobri rezultati so tudi pri prodaji na klirinška področja, kjer so presegli plan 23-odstotno.

Ugodna je tudi ugotovitev, da so ponovno oživeli prodajo v drugo vgradnjo na italijanskem tržišču in to po maloobmejnem aranžmaju, ki je po razpolagalni pravici z devizami ugodnejši od generalnega izvoza.

To so torej glavni pokazatelji proizvodnje in prodaje v Iskri Avtoelektriki v minulem letu. V eni prihodnjih številk pa bomo spregovorili še o investicijski in inovacijski dejavnosti, o razvoju, o zaposlovanju itd, torej še o ostalih pokazateljih, ki so vplivali na ugodne rezultate poslovanja tega tri tisoččlanskega kolektiva.

Marko Rakušček

Iskra na sejmih

Pod tem naslovom uvajamo v našem tedniku stalno rubriko. V njej vas bomo seznanjali s tistimi domačimi in tujimi sejemskimi prireditvami, katerih se bo udeležila tudi Iskra, ter na kratko predstavili sejem in naš razstavni program.

MILANO
Bias 83' — MEDNARODNI SEJEM ELEKTRONIKE
od 22. do 26. februarja 1983
Predstavili smo program delovnih organizacij Kondenzatorji in IEZE.
Vodja stojnice: Dino Vlačić
Projektant stojnice: Zvone Zupanek
Organizacija: Iskra Marketing

BILBAO
ELA — Elektro 83
Mednarodni sejem elektrotehnike in elektronike, avtomatike in industrijske informatike
2.—8. marec 1983
Predstavljamo merilne instrumente in naprave, števce, stikala, elektromotorje in črpalke, varilne aparate, program Vege.
Direktor sejma: Bojan Šulc
Projektant stojnice: Zvone Zupanek
Organizator: Iskra Marketing

MUENCHEN
35. mednarodni obrtniški sejem
5. — 13. marca 1983
Predstavljamo varilne naprave
Vodja stojnice: Peter Smodila
Projektant: Drago Novak
Organizacija: Iskra Marketing

(Nadaljevanje na 4. strani)

Hišni računalnik že deluje!

(Nadaljevanje z 2. strani)

prav zaradi zanesljivega in preprostega uporabljanja.

Računalnik je zelo primeren za osnovne šole, kjer lahko služi kot nenadomestljiv pripomoček za interesne dejavnosti od učenja računalništva naprej. Veliko pa lahko tak računalnik koristi v stanovanjski, družinski hiši, saj lahko krmili celotno stavbo (ogrevanje, kuhanje, razsvetljava, računovodstvo) in služi kot igralni pripomoček. Tudi po ceni bo računalnik, ko bo v redni proizvodnji (kar naj bi bilo predvidoma čez leto dni) dostopen, saj ne bo presegal cene boljše hi-fi naprave.

Napravo bodo proizvajali v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu, kjer že izdelujejo televizorje, ki služijo za prikazovanje podatkov (gre za običajni TV sprejemnik). Računalnik bo le del programa temeljne organizacije, ki ima v razvojnih načrtih vpisano profesionalizacijo z velikimi črkami.

Sicer pa so tehniške lastnosti računalnika, ki ga je zaradi modulne gradnje mogoče razširiti v večji in sposobnejši sistem, take:

Osnovno aparaturno konfiguracijo sestavljajo:
— 8 bitna centralna procesna enota
— spominska enota 16 kB
— video enota 64x24 znakov
— tastatura z YU znaki
— usmernik

Kot periferne enote uporablja:
— televizor za prikaz podatkov
— kasetofon kot zunanja spominska enota

Vse kartice so enojna »evropa« na osnovnem vodilu, kar omogoča razširitev spomina do 64 kB, razširitev I/O linij in razširitev perifernih enot na flopy disk in printer.

Programska oprema:

— BASIC (8 BKB) s plavajočo vejico
— MONITOR (4 kB) z naslednjimi ukazi:
RUN omogoča izvajanje programa
MODIFY MEMORY za menjanje vsebine spomina
DISPLAY MEMORY za prikazovanje vsebine spomina:
LOAD, SAVE za kasetofon
DISPLAY REGISTERS za prikaz vsebine registrov
DISSASSEMBLER

Stane Fleischman

Inovatorji so razvili ...ov upor

(Nadaljevanje s 1. strani)

...ečje pa krajši. To pa povsem ustreza ...kciji in namenu varovalnega upora. ...to so dosegli z vrsto poskusov in z ...številnimi meritvami.

...ovi upor prekine krogotok na ta ...in, da sam »pregori«, se uniči, se ...a pa s tem, kot smo že rekli, obva... uničenja vrsto dražjih elementov, ...celo sklopov.

...o posebno izvedbo upora že upo...ljajo v Iskri na Pržanu pa v Gorenju, ...ajevcu ga že tudi preizkušajo, upo...ljajo ga v firmi Telefunken, Iskra ...z pa ga dobavlja nekaterim franco...n kupcem.

Inovatorja sta dobila tudi ustrezno ...rado, seveda po predhodnem izra...u finančnih učinkov inovacije.

KF

Marjanu Malnarju v slovo

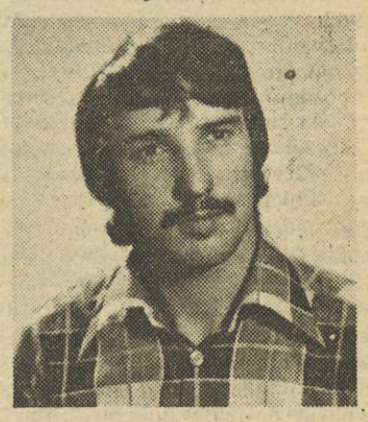

Točno 10 let je minilo, ko si stopil tiho in plaho v Iskro Avtoelektriko Nova Gorica v tovarno velikih zaganjalnikov. Sodelavci smo te hitro vzljubili, saj smo v tebi videli poštenost, tovarištvo in pripravljenost, vedno in vsakomur pomagati. Žal, tako tiho kot si prišel, tako tiho si odšel. Tvoje delovno mesto je ostalo prazno. Z mislimi smo pri ušodi, ki se je tako kruto poigrala s tvojim mladim življenjem. Težko je najti besede, ki bi opisale pretresljivo resnico, da smo te iz našega kolektiva izgubili za vedno. Marjan, knjiga enega življenja je tako končana. Vendar mnogo prezgodaj, da bi jo zaprli. Zato jo bomo nosili v naših srcih, vedno bo odprta na tvojem delovnem mestu, iz nje bo vedno vel ponos, da smo delili življenje s človekom, tovarišem in prijateljem, kakršen si bil ti, Marjan

Sodelavci iz tovarne velikih zaganjalnikov.

TOZD POTENCIOMETRI IN HIBRIDI ŠENTJERNEJ

Sindikat vodi samoupravne tokove

V pogovoru s Silvom Potočarjem, predsednikom sindikata v šentjernejski TOZD Potenciometri in hibridi, kratko ji pravimo Hipot, smo zvedeli marsikaj zanimivega o lanskem delu in prizadevanjih sindikata v tej tovarni. HIPOT je najbolj zanimiva zato, ker je zelo inovativna, proizvodno in izvozno vitalna. Zato je delo sindikata razgibano, ker posega v vse pore poslovanja in dela.

V letu 1982 so bile zlasti živahne razprave ob zaključnih računih, tako v januarju za preteklo leto in julija za prvo polletje. Sindikat je pripravil vsem dostopno gradivo, da je tako lahko vsakdo dobil vpogled v poslovanje in rezultate gospodarjenja. Silvo pa pravi, da so se delavci še vedno premalo oglašali s predlogi in mnenji, čeprav tega niti ni manjkalo. Najbrž je temu v veliki meri kriv negotov položaj na trgu surovin in polizdelkov, tako na domačem trgu, kot tudi v uvozu, saj je tako nejasno, koliko, kdaj in kako bo mogoče narediti. Ob tem pa samoupravljalci rajši puščajo mnoga vprašanja »odgovornim« strokovnjakom, naj ti rešijo zadeve, po svoji strokovni presoji.

Zanimivo pa je, da so imeli kljub vsemu dobre poslovne rezultate in bi bilo ob tem možno reči marsikaj o delitvi prihodka, o osebnih dohodkih pa še o čem. Sicer pa so sodelavci v HIPOT zelo aktivni, tako v pripravljalnih oddelkih kot tudi v neposredni proizvodnji. Že podatek, da so poleg programa potenciometrov takorekoč »na juriš« osvojili proizvodnjo hibridnih vezij in da imajo že pilotsko proizvodnjo kazalnikov (displayev), pove veliko.

Ob zaostrenih pogojih gospodarjenja je sindikat poskrbel, da so na zborih delovnih ljudi in v sindikalnih skupinah temeljito razpravljali o novem položaju in odziv je bil zelo dober. Delovni učinki so konec leta 1982 pokazali, da je delovna zavest na višini in organizacija skoraj brezhibna. Delali so mnogo sobot, v popoldanskem in nočnem času, če je zlasti zunanji trg narekoval tak tempo. To je šlo brez gordrnjanja in z mnogo razumevanja, čeprav marsikomu ni bilo lahko, zlati ne materam, ki so jih doma čakali otroci.

Tako so letos ob zaključnem računu ugotovili, da je »pridelek« dober, tudi likvidnost se jim je zelo popravila, dinarska in devizna. Sklade so napolnili in tudi za osebne dohodke bo ostalo dovolj, seveda v resolucijskih mejah. Silvo Potočar meni, »če ne bo manjkalo naročil, se nimamo v letu 1983 bati, čeprav smo »na konici« ustalitvenih omejitev.«

Seveda imajo stimulativen pravilnik za delitev osebnih dohodkov, saj je večina osebnih prejemkov odvisna od storilnosti kvalitete dela, gospodarnosti in izvoznih učinkov. Tako je vsak zaposlen neposredno zainteresiran za vse te najvišje kazalce, ki končno uravnavajo dohodek. »Osebni dohodek pa je končno za vsakogar otipljiv produkt njegovega dela in prav stimulacija vsakogar angažira in mu končno da tudi priznanje za vloženo delo in dodatna prizadevanja,« meni Silvo.

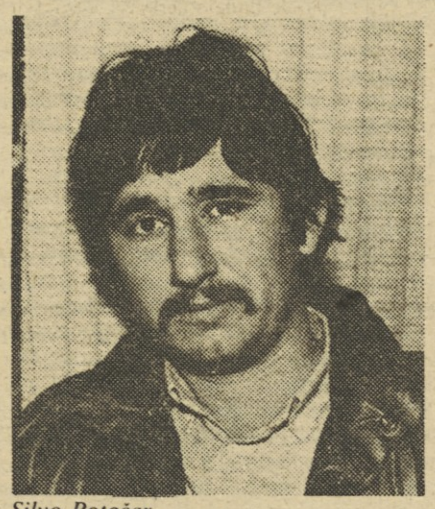

Silvo Potočar.

Tudi izobražujejo se precej v HIPOT, zlasti ob delu. Več sodelavcev je na višjih in visokih šolah, saj potrebe v razvoju, tehnologiji in neposredni proizvodnji rabijo vse več strokovnjakov in njihovega, predvsem sodobnega znanja in vedenja. Obiskujejo tudi tečaje jezikov, kar je ob vse večjem prodoru v izvoz še posebej pomembno. K izobraževanju sodi tudi tesno sodelovanje TOZD HIPOT in Inštituta Jožef Stefan, kjer sodelujejo pri dodatnem izobraževanju kadrov in pri raziskavah in zlasti fundamentalnem razvoju.

Ob izobraževanju zadnja leta opažajo vse večjo orientacijo v tehnične poklice in ne več toliko v administrativne in upravne smeri, kot je bilo pred leti. Sodelavci se odločajo za različne delovodske šole, tehnične, tako srednje, kot višje in visoke šole. To pa je natanko tisto, kar tovarna potrebuje.

Seveda pa sindikat skrbi tudi za rekreacijo. Kupili so tudi nekaj novih počitniških prikolic. Imajo svoj del prostora v Počitniškem domu v Poreču, ki ga ravno Šentjernejčani dobro izkoristijo. Lani je v posezoni letovala kar celotna Iskrina godba, seveda le nekaj dni, pravtako Šentjernejski oktet.

Da pa se precej ukvarjajo s športom, ne bi posebej naštevali, saj poznamo njihovo prizadevnost na igrah IEZE, pa na »Iskriadah«, zimskih in letnih in tudi na občinskih tekmovanjih so zasedli nekaj najboljših mest.

F. Kotar

Šentjernejska TOZD HIPOT: Med malico.

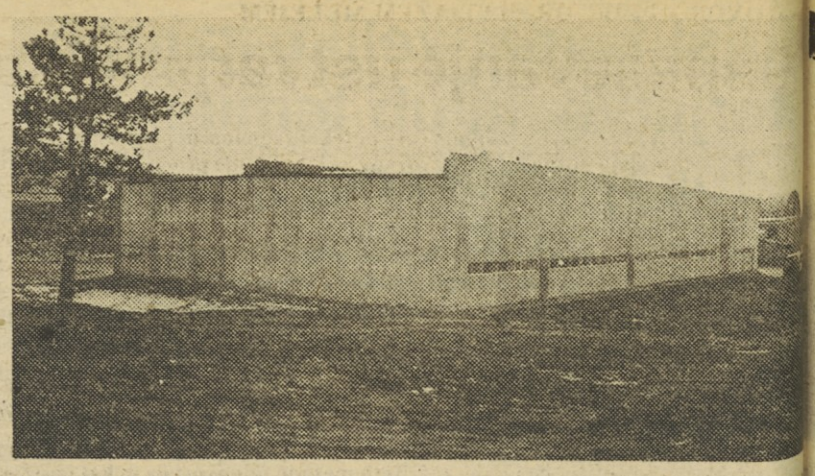

V petek, 4. marca, bodo v sežanskih Sprejemnikih slavnostno odprli nove de prostore, 1. etapo v investiranju Iskre v Sežani. V nove svetle prostore bodo pr navijalnico transformatorjev, ki jih v dobršni meri izvažajo, poleg 1200 kvad metrov proizvodnih površin pa bodo pridobili še 570 m2 skladišča. Otvori predstavljala zaključek 1. etape naložbe, ki je do sedaj veljala 60 milijonov din

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Kljub velikim težavam je bil zaključek preteklega leta uspešen

O sežanski temeljni organizaciji se je v lanskem letu veliko go predvsem v zvezi z ugibanji o uvedbi družbenega varstva. Medtem so zmere že toliko uredile, da zdaj ugibanj ni več. Vzrokov za uvedbo dr nega varstva ni, temeljna organizacija je v preteklem letu vsem te navkljub poslovala pozitivno, dobro pa so z delom pričeli tudi v leto letu.

V prvih treh mesecih lanskega leta so imeli v Sprejemnikih ogromne težave zaradi neredne preskrbe z repromateriali. Težave so bile tako hude, da je moralo kar 50% delavcev ostati doma in prejemati 80% že tako nizkih osebnih dohodkov. Zatoji proizvodnje tako velikega obsega pa so temeljni organizaciji prinesli 15 milijonov dinarjev izgube.

V naslednjih treh mesecih je bil položaj nekoliko boljši, čeprav še zdaleč ne normalen. Izgubo so vseeno uspeli zmanjšati za več kot polovico tako, da so je ob polletju beležili le še 7 milijonov dinarjev. Ob zaključku tretjega trimesečja je bilo stanje še boljše, saj jim je uspelo izgubo omejiti na skupno 1 milijon dinarjev.

Zdaj je znan tudi rezultat lanskega poslovanja. Trend zmanjševanja izgube se je očitno še nadaljeval, saj je še posebej pred koncem leta proizvodnja tudi zaradi prizadevnega in učinkovitega dela delavcev DSSS Široke potrošnje potekala nemoteno.

Rezultat zato seveda ni izostal — lanski ostanek dohodka je 11 milijonov dinarjev, po pokritju vseh obveznosti pa so lahko namenili 4,2 milijona dinarjev tudi v sklad skupne porabe.

Uspešen lanskoletni rezultat zato napoveduje normalnejše leto, kot je bilo lansko, saj je znano že naprej, da bo možno izplačati tudi regres za letni dopust (kar v letu 1982 ni bilo znano vse do dneva republike!).

Prenizki osebni dohodki so bili lani eden izmed pomembnejših vzrokov za nezadovoljiv potek proizvodnje. Konec lanskega leta so se prejemki sežanskih Iskrašev slednjič le izboljšali, saj s večali OD v decembru za 25%. Ja ski osebni dohodki so nekoliko ni decembrskih, saj so jih povečali 15% v primerjavi z novembrskim

Proizvodnja je v januarju nek zaostala za načrtovanim obsegom 7%), vendar dohodkovnega izpa bilo. Žal je februarski položaj obetajoč, kot januarski, saj so pla segli le 80%. Vzrok je spet enak pred letom dni: ogromne težav preskrbi z repromateriali. Močn primanjkuje zlasti bakra in železa vse kaže pa tudi marca ne bo nič

Po sedanjih izgledih imajo zag ljenih materialov le za prvih 10 ma skih dni, kaj pa bo temu sledilo, še ne ve. Upajo, da bo problem, ki je trenutku problem celotne Iskre (čane participacije), do takrat raz vsaj do take mere, da ne bi o izvozna proizvodnja!

Ob zadovoljivih podatkih o do nju dohodka pa ne razveseljuje vilke, ki ilustrirajo izvozne uspe leto 1982 so dosegli le 43% načrto prodaje na tuje (nekaj več kot pol jona dolarjev) zaradi izpada pro TV stabilizatorjev v Nigeriji in Eg Lani so tako iztržili 160 tisoč dolar izvozom ojačevalnih naprav (pre skozi inženiring), ostalo pa je pred ljal izvoz transformatorjev. Le izvozni načrt je sicer smelo posta (1,3 milijona dolarjev), vendar zdaj bolj ali manj jasno, da je ned ljiv, zaradi premajhnih naročil.

Stane Fleis

Na Ljubnem že del najzahtevnejše — profesionalne proizvodnje

Delovna enota TOZD Feriti na Ljubnem ima mlad kolektiv, tako po stažu, kot po starosti zaposlenih. Vendar z leti TOZD prepušča sodelavcem ljubenske poslovne enote vse zahtevnejše delo, ki zahteva seveda tudi zahtevnejšo strojno opremo in vse več znanja.

Zato so tudi strokovno vse bolje zasedeni, saj imajo razvite že vse osnovne funkcije tovarne, tako kontrolo kvalitete, remont in zasnovo tehnologije. Prav zadnje mesece so dobili nekaj nove strojne opreme, predvsem avtomatske navijalne stroje, ki služijo za navijanje in proizvodnjo navitih komponent na feritna jedra. Dobili so tudi nekaj novega inštrumentarija tako, da se lahko lotijo tudi poglabljanja proizvodnje zahtevnejših izdelkov. Tako že večinoma avtomatsko izdelujejo dušilke, korektorje linearnosti in dobili so možnost proizvodnje navitih komponent vseh vrst, v feritnem programu seveda.

Ob takem poglabljanju osvajanja proizvodnje so dosegli precejšnjo racionalizacijo, saj so prej proizvodnjo delno opravljali v matični tovarni v Ljubljani, nato v Solčavi in na Ljubnem in jo dokončno zaključili v Ljubljani. Zdaj opravijo na večini izdelkov vse faze proizvodnje v Solčavi in na Ljubnem. V skladišču pošljejo že končne izdelke.

Na Ljubnem skoraj polovico proizvodnje teče za izdelavo transformatorjev, kar 5 — 6 tipov jih izdelujejo, namenjeni so za vgradnjo v TV sprejemnike, barvaste in črnobele.

Lani niso čutili težav pri oskrbi z materialom, v glavnem so to breme prevzeli v matični tovarni v Ljubljani in je proizvodnja tekla nemoteno, tako na Ljubnem, kot tudi v Solčavi. Temu ustrezni so tudi rezultati, saj so proizvodni načrt v letu 1982 presegli in to se je poznalo tudi pri osebnem dohodku, ki je seveda odvisen od delovne učinkovitosti.

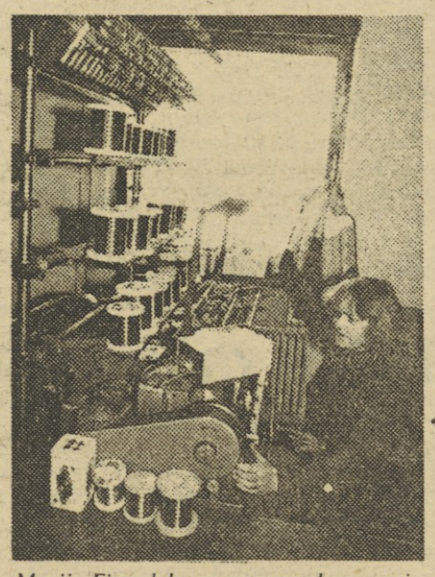

Marija First dela na avtomatskem navijalnem stroju.

Nagrajevanje pa je odvisno tudi od realizacije izvoza. Na Ljubnem izdelane proizvodnje izvozijo okrog 25%. Izvoza je nekaj neposrednega in nekaj izvažajo posredno, prek finalistov, predvsem transformatorje. Letos imajo v načrtu za 20% povečan izvoz in delavci menijo, da ga bodo tudi dosegli.

Kot smo rekli, je njihov osebni dohodek odvisen od opravljenega dela, kvalitetnega seveda. Poleg tega vpliva na osebne prejemke tudi doseganje plana in izvoz. Od take učinkovitosti je odvisen tudi osebni dohodek režijcev, ki skrbijo za nemoteno delo po strokovni plati. Osebni dohodki so nekako na povprečju občine in znašajo za nekvalificirane delavce malo čez 10.000 din.

F. Kotar

V FINANČNI SLUŽBI IEZE tudi telovadijo. Da finančni ljudje delajo akrobacije z denarjem in to domačim in tujim, že vemo in jih občudujemo. V IEZE, oz. v Skupnih službah pa dekleta telovadijo tudi za rekreacijo. Vsak dan ob desetih in ob enih. »Da »glidi« ne zastanejo,« nam je pojasnila njihova šefinja Jelka. Pravijo, da se človek mnogo bolje počuti, če se razgiba po čisto mirujočem delu s številkami.

Letni članski sestanek OO sindikata

Na letnem članskem sestanku so delavci TOZD Sestavni deli v Iskri—Avtomatiki pregledali in ocenili delo izvršnega odbora ter celotne osnovne organizacije. Iz poročila predsednika izvršnega odbora je bilo razvidno, da se je delo v preteklem obdobju vsebinsko močno okrepilo ter približalo vsem delavcem, kar se je tudi odražalo v medsebojnih odnosih.

Sindikat je vseskozi intenzivno spremljal in sodeloval pri samoupravni preobrazbi in izgrajevanju odnosov v TOZD in delovni organizaciji, se uključeval v sprejemanje in izvajanje samoupravnih sporazumov ter bil neprestano navzoč pri izvajanju kadrovske politike. Izvršni odbor je vseskozi spremljal in se ustvarjalno vključeval v vse aktualne družbeno politične in gospodarske dogodke v temeljni in delovni organizaciji.

Ob vse težjem gospodarskem položaju pa niso pozabili na sprotno spremljanje socialnega položaja zaposlenih. Mnogo naporov so vložili v večanje letovanjskih kapacitet v TOZD in širjenju možnosti za dnevni odmor ter rekreacijo delavcev. Veliko pozornosti je IO posvetil tudi kulturnemu udejstvovanju delavcev, saj je organiziral dve likovni razstavi z deli sodelavcev in omogočal obiske kvalitetnih kult prireditev. Seveda pa so se v klem letu člani IO srečevali tudi z gimi problemi in težavami, katere

(Nadaljevanje na 5. s

Iskra na sejmih

(Nadaljevanje s 3. s

LEIPZIG
Mednarodni spomladanski sej
Moto letošnjega je mikroelektr
13. do 19. marca 1983
Predstavili bomo telefonijo, o lektroniko in mikroelektroniko darkom na »Svetovnem letu telef
Direktor stojnice: Marjan Japelj
Projektant stojnice: Zvone Zu
Organizacija: Iskra Marketing

BEOGRAD
Avtosalon
25.3. do 3. 4. 1983
Razstavil bomo izdelke Avto trike in merilne naprave.
Projektant: Drago Novak
Organizator: Iskra Marketing

LJUBLJANA — GR
Alpe — Jadran
21. 3. do 27. 3.
Razstavili in prikazali bomo de nje ERO.
Vodja stojnice: Danilo Trček
Projektant: Polona Pogačar
Organizator: Iskra Marketing

RAZGOVOR S PROF. DR. MATJAŽEM MULEJEM

Pospeševanje ustvarjalnosti

Znano je, da v Iskri v zadnjem času potekajo seminarji, na katerih se posebej usposabljajo pospeševalci »krožkov za izboljšanje proizvodnje«. Namen teh krožkov je pospeševati posebej množično inventivno dejavnost v organizacijah Iskre.

Na zadnjem izmed teh seminarjev v Preddvoru je kot predavatelj sodeloval tudi prof. dr. Matjaž Mulej z Visoke ekonomsko komercialne šole v Mariboru. Razlog, da so naši organizatorji povabili med predavatelje prav tega učitelja mariborske univerze, je bil očitno v tem, da so Iskrini strokovnjaki, ki delajo na področju pospeševanja množične inventivne dejavnosti, dobili iz prve roke informacijo o enem izmed najnovejših pristopov, oz. metod za pospeševanje množične inventivne dejavnosti. Ker gre za novo in očitno uspešno metodo, ki pa ima še vsaj za nepoučena ušesa — nekam čudno in skrivnostno ime USOMID — smo ob omenjenem seminarju prosili prof. dr. Matjaža Muleja, da nam v zvezi s to metodo odgovori na nekaj vprašanj.

Ime metode, ki jo popularizirate v zadnjem času, zveni še nerazumljivo; ali nam ga lahko na kratko pojasnite?

Seveda, strinjam se z vašim občutkom, da je ime metode vsaj na videz nekam čudno. Toda, kaj hitro bo razumljivo vsakomur, če povem le to, da ga sestavljajo prve črke naslednjih besed: Usmerjena — Sistematična — Organizirana — Množična — Inventivna — Dejavnost. Se vam ne zdi, da na ta način ime USOMID pove tudi že vse, kar je v tej metodi najpomembnejšega?

Kakšne so razlike USOMID v primerjavi s takoimenovanimi „krožki za izboljševanje proizvodnje", ki se tudi ubadajo z množično ustvarjalnostjo v naši proizvodnji. Kaj bi mogli reči v tem pogledu v prid vaši metodi USOMID?

Mislim, da je v tej primerjavi možno dosti reči. Vendar pa moram priznati, da mi je zamisel o takoimenovanih »krožkih za izboljševanje proizvodnje« razmeroma malo znana, saj sem uspel doslej o tem prebrati le tri krajše sestavke. Zdi se mi, da niso tako dorečeni kot meni bolj znana metoda USOMID. Po eni strani imajo sicer podobno teoretično podlago, po drugi strani še nimajo dobro v praksi preverjenih podlag in izkušenj.

Povsem razumljivo je, da je človek, ki ponuja svoje blago, trdno prepričan o kvaliteti le-tega, še posebej, če ga primerja z nekim drugim, ki mu je, vsaj na videz, konkurenčno. Kaj je po vašem teoretska podlaga, na kateri, po vašem mnenju, temelji metoda USOMID?

V tem pogledu bi opozoril predvsem na svojo knjigo z naslovom Ustvarjalno delo in dialektična teorija sistemov, ki je izšla v Celju leta 1979. Že ime te knjige samo dovolj jasno pove, da sem se v tej knjigi ukvarjal predvsem s problemom, kako delo napraviti ustvarjalno, kot tudi to, da sem reševanje problema gradil s tem, da sem razvijal dialektično teorijo sistemov. Kasneje sem odkril, da se moj problem in metoda v mnogočem ujemata s podobnimi prizadevanji na različnih koncih sveta.

Na primer?

V ZDA me je dr. Robert Massey opozoril na nekatera tamkajšnja podjetja in avtorje, katerih prizadevanja za vzbujanje ustvarjalnosti pri delavcih so rodila velika rezultate. Tu bi omenil le dve podjetji in sicer Tektronix v Beavertonu, Oregon ZDA in Kodak, Rochester v državi New York. V prvem sem se seznanil s tako imenovanimi TEK krožki, drugo pa je zanimivo predvsem po zanimivem dogodku iz leta 1931. Tedaj je namreč prof. dr. Allan Mogensen z namenom preučevanja možnosti za poenostavitev dela — tako imenovani pristop Work Simplification — filmal nekega delavca pri delu. V tistem času so bili namreč ameriški industrijski inženirji zaverovani v Taylorjeve metode »znanstvene organizacije dela«. Mogensen je namreč ta film pokazal istemu delavcu, ki pa je, videč svoje napake pri delu, želel, da filma sploh ne bi več prikazovali. Dogodek je za nas zanimiv zato, ker je Mogensen, tedaj še industrijski inženir, ob omenjeni delavčevi reakciji ob gledanju filma spoznal, da je bil delavec v stanju spoznati nesmisle v načinu svojega dela pravzaprav šele po tem, ko je imel priložnost in čas ob predvajanju filma razmišljati o svojem načinu dela, ni pa bil sposoben razmišljati o svojem delu v teku samega delovnega procesa, kajti zaradi prenapetega dela ni utegnil še razmišljati o delu. Mogensen pa je spoznal, da je temu kriva prav neprimerna organizacija dela, ki delavcu onemogoča, da bi ustvarjalno mislil o svojem delu. Spoznal je, da mora organizacija dela biti drugačna, participativna, se pravi sodelovalna.

Na osnovi takšnih ameriških izkušenj so kasneje po drugi svetovni vojni Japonci v svoji industriji razvili znane krožke za obvladovanje kakovosti. Japonski uspeh je zdaj znan po vsem svetu. In kasneje, po letu 1970 so v ZDA ponovno spoznali, da so takšni primeri, kot so jih razvili Japonci, mogoči tudi v zahodnjaški kulturi.

Menite, da bi se v tem morali poizkusiti tudi mi v jugoslovanskih samoupravnih razmerah?

Tako je! Z metodo USOMID skušamo vzbuditi na organiziran sistematični način množično inventivno dejavnost, ki v naših delovnih organizacijah kar ni in ni mogla zaživeti v širših razsežnostih, da bi rodila več rezultatov.

Zdi se, da z uvajanjem metode USOMID tudi samoupravljanju želite nekaj dodati?

Da, tako nekako, naše samoupravljanje delavcem poverja predvsem delitvene odločitve, pri čemer pa se ne more izraziti vsa njihova delovna ustvarjalnost. Metoda USOMID, ki jo povezujemo s samoupravnimi skupinami, kolikor je le mogoče, pa skuša utirati pot samoupravljanju tudi v delavčevo vsakdanje delo.

Vendar, krožke za izboljševanje proizvodnje že imamo, vi pa trdite, da je USOMID še boljši pristop. Kaj ob tem posebej poudarjate?

Metoda USOMID in krožki za izboljševanje proizvodnje imajo precej stičnih točk, vendar ima USOMID po mojem mnenju več prednosti pred KIP. Te prednosti vidim predvsem v pogledu uvajanja novosti, ki jih ustvari krožek, v načinu nagrajevanja za uvedeno novost, na področju uvajanja krožkov, v izobraževanju za sodelovanje v krožkih, v odnosu do samoupravljanja in glede na odnos do kriznega položaja, v katerem se zdaj nahajamo tudi mi.

Ali je to razumeti, da naj bi s krožki za izboljševanje proizvodnje prenehali in namesto tega uporabljali metodo USOMID, ki jo vi razvijate očitno zelo uspešno?

Mislim, da takšna zamenjava metod in pristopov ne bi bila najbolj smiselna. S tem bi morda celo tvegali, da bi se ljudje opredeljevali različno, eni za eno drugi pa za drugo metodo, kar pa bi pomenilo nepotrebno drobitev sil, ki jih že sicer nimamo preveč. Zato se mi zdi še najbolj smiselna takšna rešitev, da bi iz obeh metod povzeli tisto, kar je v njiju najboljše. Le tako bi uspeli ustvarjalnega duha vzbuditi in angažirati v najširših razsežnostih med našimi delavci.

Mak

Zdravnika bolj težko najdejo

»V industriji delam v obratnih ambulantah že 3 leta. V Iskri, ali natančneje v ambulanti v Feritih pa delam od lanskega junija,« se nam je ob obisku predstavil zdravnik dr. Franc Cukiati. Mladi zdravnik je bil takoj pripravljen na pogovor z nami.

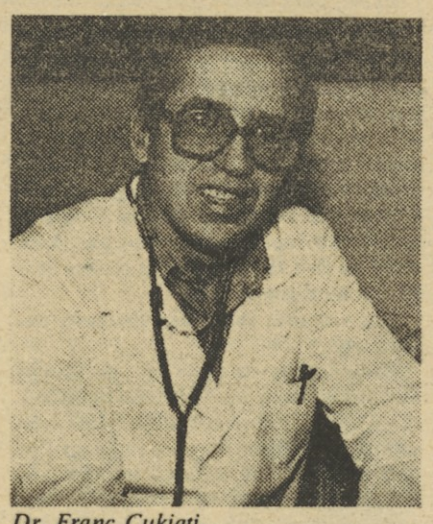

Dr. Franc Cukiati.

Povedal nam je, da opravlja splošno prakso in preventivno zdravljenje kar za več delovnih organizacij. Tako za IEZE, za Zmaj, pa za del Avtomatike in Mikroelektroniko. Njegova naloga je predvsem delo splošnega zdravnika za delavce okoliških tovarn v Stegnah.

»Še vedno pa se mi zdi, da je tale ambulanta še kar v nastajanju. Pionirsko delo je opravila dr. Kodričeva. Veste, naše ambulante tudi ni tako lahko najti. Na cesti ni običajnega kažipota, kot za vse tovarne in službe v Stegnah. Prav bi bilo, da bi tako oznako naredili na Stegenski cesti in tudi na vhodu v Ferite. Tako bi nas pacienti laže našli, zlasti ob delovnih nezgodah, ko se zelo mudi.«

Med pogovorom je potrkala sestra in poklicala dr. Cukiatija k ponesrečenemu delavcu, ki mu je stroj prerezal roko. Po nudenju prve pomoči ga je odposlal v Zdravstveni dom v Šiško.

»Škoda, ker nimamo nekaterih priprav in instrumentarija, moramo za vsak zahtevnejši poseg pošiljati paciente naprej. Vidite, tale primer bi lahko enostavno rešil sam, zašil rano in jo ustrezno imobiliziral. Ker pa nimam priprav, je bilo treba poslati delavca naprej.

»Preden sem prišel v Iskro sem delal v težki industriji in sem bil navajen na mnogo pogostejše in težje poškodbe, kot v Iskri. Moram reči, da je služba varstva pri delu kar dobro organizirana, dalo pa bi se število poškodb še zmanjšati.«

In kako je z »bolniško«. Zlasti s tisto po novem letu, po prvem maju pa dnevu republike, ko nekateri delavci, običajno isti ostanejo skoraj redno doma še kak teden ali dva in potem pridejo z zdravniškim potrdilom, da so bili bolni?

Dr. Cukiati pravi, da je tudi takih primerov precej, jih je pa vse manj, zlasti ker se delavci iz drugih republik bojijo izgubiti delo. Vendar pa je takih primerov v obratni ambulanti malo. Taki delavci, ki so se vrnili s potrdilom o daljši bolezenski odsotnosti se mnogo rajši obračajo na zdravnike zunaj delovne organizacije.

Seveda pa ni lahko dokazati po tednu ali dveh, ali je bil nekdo resnično bolan, ali le simulira. Za taka dokazovanja imajo možnost in kompentence skupine specialistov. Zdravnik splošne prakse pa vendar včasih ugotovi, da ni znakov, da bi pacient prebolel bolezen, za katero ima potrdilo zdravnika iz domačega kraja.

Zanimivo je, da so zdravniki v Sloveniji ugotovili, da mnogo potrdil izvira iz istega kraja, iz iste ambulante, čeprav delavci, ki so potrdilo prinesli, ne stanujejo v tistem kraju. Kar zanimiv primer za kakega preiskovalca!

Navadno primere, ko prinese delavec potrdilo o bolezni, ki je trajala več kot tri dni, za določitev staleža pošljejo takega bolnika na komisijski pregled. Precej primerov je bilo že, ko so ugotovili neupravičeno odsotnost in je bil delavec odpuščen z dela. Za lanski dan republike je bilo zelo zapeljivo združiti praznovanje z naslednjim vikendom. Obratni zdravniki so sklenili, da bodo v tem primeru zelo rigorozni. Dr. Cukiati je imel tri take primere, ko so delavci naredili »most« do naslednjega vikenda. Vsi trije so šli na komisijski pregled in komisija ni nobenemu priznala staleža. Primere so odstopili kadrovskim službam, da ustrezno disciplinsko ukrepajo.

»Moram reči, da mi je pokazala polletna izkušnja v Iskri, da ima ta močan posluh za humanizacijo dela, seveda v mejah možnosti. Z vodstvi TOZD zelo lepo sodelujemo, s tehničnimi službami tudi, kadar so taki kontakti potrebni. Seveda včasih zdravniki pridemo v nasprotje s stabilizacijskimi težnjami. je proizvajati hitreje, več in ceneje. Mi pa praktično »dražimo« proizvodnjo. Pa za potrebne primere smo s tovarnami vedno soglasni.«

KF

Letni članski sestanek OO sindikata

(Nadaljevanje s 4. strani)

z velikim angažiranjem uspešno razreševali.

V programu za naslednje obdobje si je IO naložil veliko odgovornost, da bo sproti spremljal vse dogodke, pomembne za delavce, temeljno organizacijo in širšo družbeno skupnost. Naloge, katere je članstvo osnovne organizacije zveze sindikatov sprejelo za svoje, bodo zahtevale od delavcev velike napore in vključevanje vseh v njihovo realizacijo. Klub naporom za izboljšanje materialne osnove TOZD in ekonomskega položaja celotne družbe pa mora sindikat budno paziti, da ne bodo ogrožene samoupravne pravice delavcev, njihova socialna varnost, mora jim zagotoviti take pogoje za delo in življenje, v katerih bodo soustvarjali in soodločali.

A.C.

Poslovni odbor Iskra banke daje v 30-dnevno javno obravnavo osnutek sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interne banke Iskre. Morebitne pripombe in dopolnitve pošljite na naslov:
Iskra banka, Ljubljana,
Trg revolucije 3,
z oznako »za poslovni odbor«

Poslovni odbor
Iskra banke

Osnutek sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Interne banke Iskre

1.

V prvem členu se za besedo: »nje«, doda beseda: »članice«

2.

V 3. členu se za besedami: »delovnih organizacij« črtata besedi »delovnih skupnosti« in dodajo besede »enovite delovne organizacije«

3.

V 12. točki 4. člena se za besedami »plačuje obveznosti v«, doda beseda »svojem«, za besedami »temeljne organizacije združenega dela«, pa se črtajo besede: »samoupravne interesne skupnosti, temeljne skupnosti in njihove enote.«

4.

V 13. točki 4. člena se za besedo »razmerij« doda dvopičje in ostalo besedilo črta ter doda besedilo:
a) med članicami interne banke
b) med članicami interne banke in drugimi pravnimi osebami

5.

V 17. točki 4. člena se za besedo »članic« pika spremeni v vejico in doda besedilo: »prek katerih:
— na podlagi naloga za obračun, ki ga predloži dolžnik v roku 15 dni, od nastanka dolžniško-upniškega razmerja, obračunava medsebojne obveznosti članic iz naslova prometa blaga in opravljanja storitev, iz sredstev prenesenih oz. združenih v interni banki; v primeru, da na internem računu članice - dolžnice ni dovolj evidentiranih sredstev, pa opravi interna banka obračun medsebojnih obveznosti v breme njenega kredita v interni banki iz združenih sredstev in drugih sredstev, ki ga evidentira na njenem internem računu;
— zagotavlja evidence o medsebojnih razmerjih članic interne banke iz naslova sredstev, združenih v interni banki, v zvezi z opravljenimi denarnimi posli ter v zvezi s spremljanjem gibanja sredstev iz poslovanja interne banke.«

6.

Za 25. točko 4. člena se doda nova 25. a točka, ki se glasi: »Izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članic«.

7.

V 25. točki 4. člena se za besedo »zakonu« črtajo besede »ter daje avale in garancije drugim uporabnikom družbenega premoženja v imenu in za račun članic«.

8.

V 28. točki 4. člena se za besedo »predlaga« črtajo besede »za svoje članice«.

9.

V 2. odstavku 4. člena se za številko »8« doda številka: »12«, za številko »24«, številka »25 a« in za številko »16« številka »17«, črtajo pa se, za številko »8«, številka »17«, za številko »11« številka »12« in za številko »26« številka »28«.

10.

V 1. točki 5. člena se za številko »8« doda številka: »12« in za številko »24«, številka »25 a« ter za številko »8« črta številka »17«.

11.

V 2. točki 5. člena se za besedo: »likvidnost« doda vejica in črta beseda »in« in za besedo »sredstev« doda besedilo: »in predlaga menice v eskontiranje bančnim organizacijam in drugim uporabnikom družbenih sredstev«.

12.

V 3. točki 5. člena se za številko »16« doda številka »17« in črta za številko »11« številka: »12« ter za številko: »26« številka »28«.

13.

V 10. členu se za besedo: »delavci«, ostalo besedilo črta in doda besedilo »članic banke«.

Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Prečiščeno besedilo določb samoupravnega sporazuma, ki se spreminjajo in dopolnjujejo

1. člen

Interno banko Iskre (v nadaljevanju banka) se ustanavlja zato, da bodo preko nje članice uporabljale denarna sredstva gospodarno, smotrno in učinkovito, da bo v svojem imenu in za račun članic opravljala bančne, kreditne in denarne zadeve, da bo zagotavljala spremljanje gibanja sredstev na ravni SOZD, da bodo tako uspešneje uresničevale svoje in skupne interese, dosegale večjo proizvodnjo dela in ekonomičnost poslovanja ter preko nje usmerjale denarne tokove znotraj in zunaj sestavljene organizacije združenega dela SOZD ISKRA.

3. člen

V banko se združujejo temeljne organizacije združenega dela v sestavu delovnih organizacij in ENOVITE DELOVNE ORGANIZACIJE, združene v sestavljeno organizacijo združenega dela ISKRA.

4. člen

1. odstavek

12. Plačuje obveznosti v SVOJEM imenu in za račun članic sredstev, ki so dana na razpolago interni banki za plačevanje iz naslova skupnih obveznosti ali obveznosti temeljne organizacije združenega dela izvzemši obveznosti, ki se poravnajo iz njihovega dohodka.

13. Skrbi za realizacijo dinarskih dolžniško-upniških razmerij:
a) med ČLANICAMI INTERNE BANKE
b) med ČLANICAMI INTERNE BANKE IN DRUGIMI PRAVNIMI OSEBAMI

17. Vodi interne dinarske račune članic, PREK KATERIH:
— NA PODLAGI NALOGA ZA OBRAČUN, KI GA PREDLOŽI DOLŽNIK V ROKU 15 DNI, OD NASTANKA DOLŽNIŠKO-UPNIŠKEGA RAZMERJA, OBRAČUNAVA MEDSEBOJNE OBVEZNOSTI ČLANIC IZ NASLOVA PROMETA BLAGA IN OPRAVLJANJA STORITEV, IZ SREDSTEV PRENESENIH OZIROMA ZDRUŽENIH V INTERNI BANKI; V PRIMERU, DA NA INTERNEM RAČUNU ČLANICE- DOLŽNICE NI DOVOLJ EVIDENTIRANIH SREDSTEV, PA OPRAVI INTERNA BANKA OBRAČUN MEDSEBOJNIH OBVEZNOSTI V BREME NJENEGA KREDITA V INTERNI BANKI IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV IN DRUGIH SREDSTEV, KI GA EVIDENTIRA NA NJENEM INTERNEM RAČUNU;
— ZAGOTAVLJA EVIDENCE O MEDSEBOJNIH RAZMERJIH ČLANIC INTERNE BANKE IZ NASLOVA SREDSTEV, ZDRUŽENIH V INTERNI BANKI, V ZVEZI Z OPRAVLJENIMI DENARNIMI POSLI TER V ZVEZI S SPREMLJANJEM GIBANJA SREDSTEV IZ POSLOVANJA INTERNE BANKE«.

25. Preskrbuje članicam avale in garancije zaradi zavarovanja plačil po zakonu.

25 a. IZDAJA INSTRUMENTE ZA ZAVAROVANJE PLAČIL V SVOJEM IMENU IN ZA RAČUN ČLANIC.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Prečiščeno besedilo določb samoupravnega sporazuma, ki se spreminjajo in dopolnjujejo

(Nadaljevanje s 5. strani)

28. Predlaga menice v eskontiranje bančnim organizacijam in drugim uporabnikom družbenih sredstev.

2. odstavek

Posle iz 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 a, 27 in 31. točke tega člena bo neposredno na podlagi tega sporazuma, po splošnem pooblastilu, ki ji ga vse članice dajemo s tem sporazumom opravljala za vse članice le interna banka;

posle iz 1, 2, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 25, 26, 29, 32, 34, 35, 36, 37 točke bo interna banka opravljala za vse članice skupaj ali za vsako posamezno članico, le na podlagi posebne pogodbe, posebnega pooblastila oz. naloga.

5. člen

Interna banka ima neposredno na podlagi tega sporazuma, po splošnem pooblastilu, ki ji ga vse članice dajemo s tem sporazumom, naslednja pooblastila v pravnem prometu:

1. da v svojem imenu in za račun članic sklepa vse vrste pogodb, samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov ter opravlja druge pravne posle in dejanja v okviru poslov iz točke 3, 4, 5, 6, 7, 8, **12**, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, **25 a**, 27 in 31. 4. člena tega sporazuma.
2. da v svojem imenu in za svoj račun najema kratkoročne kredite za ohranitev tekoče likvidnosti, izdaja vrednostne papirje; da si preskrbi likvidna denarna sredstva in PREDLAGA MENICE V ESKONTIRANJE BANČNIM ORGANIZACIJAM IN DRUGIM UPORABNIKOM DRUŽBENIH SREDSTEV.
3. da v imenu in za račun članic opravlja posle iz tč. **1**, 2, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, **17**, 25, 26, 29, 32, 34, 35, 36, 37, 4. člena tega sporazuma

10. člen

Banko upravljajo DELAVCI ČLANIC BANKE.

Pri upravljanju banke imajo zlasti naslednje pravice in obveznosti:

— odločajo o sprejemu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi banke in predlogih za njegove spremembe in dopolnitve
— odločajo o sprejemu, spremembah in dopolnitvah pravil in drugih splošnih aktov banke s katerimi se natančneje določata organizacija in poslovanje banke
— sprejemajo odločitve o oblikovanju in izvajanju poslovne politike banke
— odločajo o oblikovanju in delitvi skupnega dohodka, doseženega s poslovanjem banke
— dajejo smernice za organizacijo banke in njeno poslovanje
— jamčijo za poslovanje banke po načelu subsidiarnosti in
— odločajo o vseh drugih zadevah banke, za katere so pristojni na podlagi ustave, zakonov, samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, po tem sporazumu in splošnih aktih banke.

Obrazložitev

1. *Samoupravni sporazum o ustanovitvi interne banke Iskre se spreminja in dopolnjuje zato, da bi se vskladil s spremembami in dopolnitvami zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema (v nadaljevanju ZTKB). S tem je omogočen večji obseg poslov, ki jih opravlja Iskra banka v okviru svoje dejavnosti, kakor tudi uspešnejše poslovanje Iskra banke v celoti.*

2. *Nejasnosti v poslovanju internih bank so se pojavljale v zvezi s prenosom sredstev z žiro računa članice na žiro račun interne banke, zaradi plačevanja obveznosti* **v imenu in za račun članic.** *S tem v zvezi se je pojavljalo tudi vprašanje sprovajanja določil 93. člena Zakona o SDK, s katerim je določen vrstni red sprovajanja plačilnih nalogov iz sredstev dolžnika na žiro računu. S prenašanjem sredstev se je namreč postavilo vprašanje glede sigurnosti upnikov posamezne članice, v smislu izvrševanja nalogov z žiro računa članice po predpisanem vrstnem redu.*

Zaradi navedenega je bil sprejet v Zakonu novi 43.a člen, ki določa, da članice lahko prenašajo sredstva na žiro račun interne banke, da bi združile sredstva oz. poravnale obveznosti, ki jih izpolnjuje interna banka v svojem imenu in za račun članic, razen sredstev *za obveznosti, ki se poravnavajo iz dohodka, in sredstev, potrebnih za poravnavo zapadlih obveznosti članic do tretjih oseb, ki pa se ne plačujejo prek interne banke. Če pa na žiro računu članice dolžnice ni dovolj sredstev za poravnavo njenih obveznosti je interna banka dolžna, na zahtevo SDK, s svojega žiro računa takoj prenesti na žiro račun te članice sredstva, potrebna za poravnano njenih zapadlih obveznosti, do višine sredstev te članice, danih na razpolago oz. združenih pri interni banki.*

V skladu s formulacijo 1. odstavka 43 a člena, je spremenjena tudi 7. tč. 4. člena samoupravnega sporazuma (plačevanje obveznosti v svojem imenu in za račun članic...« in ne več »plačevanje obveznosti v imenu in za račun članic...«).

3. *Interna banka lahko skrbi za realizacijo dolžniško-upniških razmerij tako med samimi članicami, kot tudi do drugih pravnih oseb. Ker gre za dve vrsti dolžniško upniških razmerij glede na udeležence teh razmerij, je bilo potrebno ti dve vrsti dolžniško-upniškega razmerja tudi jasneje definirati v samoupravnem sporazumu.*
4. *S sprejemom sprememb in dopolnitev ZTKB, je bil uveden novi 50. a člen, ki natančneje določa poslovanje prek internih računov članic v interni banki. V zvezi z obračunom medsebojnih obveznosti in v skladu s pooblastili iz 50. a člena ZTKB, je bil izdan »Pravilnik o vsebini in načinu obračunavanja prek internih računov v interni banki«, v katerem so določeni pogoji za opravljanje obračuna medsebojnih obveznosti članic. Ker se obračun mesebojnih obveznosti lahko opravlja le v primeru, da je to določeno v samoupravnem sporazumu, je potrebno samoupravni sporazum ustrezno dopolniti.*
5. *Ker je v tč. 25 a predvideno, da Iskra banka izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članic, je bilo potrebno besedilo »ter daje avale in garancije drugim uporabnikom družbenega premoženja v imenu in za račun članic«, črtati.*
6. *Po ZTKB interna banka nima pravice izdajati instrumentov za zavarovanje plačil, lahko pa je opravljala plačevanje iz naslova dolžniško-upniških razmerij članic interne banke, zato se je pokazala potreba po dopolnitvi 30. člena ZTKB in vključitvi novega 30. a člena. Z določili novega 30. a člena ZTKB, je interni banki omogočeno, da ne glede na 3. odstavek 7. člena Zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, izdaja instrumente za zavarovanje plačil v svojem imenu in za račun članic na osnovi prometa blaga in opravljanja storitev, ob pogoju da je to določeno s samoupravnim sporazumom o združevanju v interno banko.*
7. *Za poslovanje interne banke je pomembno, kakšna pooblastila ima v pravnem pomenu z drugimi tj. kakšna ima pooblastila za sklepanje pogodb, samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov ter za opravljanje drugih poslov. Njena pooblastila morajo biti v samoupravnem sporazumu natančno določena, zato je v zvezi s spremembami prišlo tudi do spremembe 2. odstavka 4. člena in 5. člena, to je spremembo pooblastil za nastopanje v pravnem prometu pri navedenih poslih Iskra banke.*
8. *Spremembe, ki so v osnutku navedene pod tč. 1, 2, in 13 pa so le odnos vskladitve samoupravnega sporazuma z zakonskim tekstom oz. so le redakcijske narave.*

LEIPZIG — Spomladanski sejem

V smislu racionalne izrabe delovnega časa ter kar najmanjše odsotnosti, organiziramo tudi letos »ZRAČNI MOST« med Ljubljano in Leipzigom v času od 13. do 19. 3. 1983. Za prevoz bomo uporabili Iskrino poslovno letalo.

Glede na možnosti in vaše potrebe bo letalo predvidoma poletelo vsak dan v času sejma iz letališča Brnik ob 6.30 in se zvečer vračalo iz Leipziga med 19.30 in 20.00 uro po lokalnem času. Dnevni polet bo zagotovljen v primeru, ko bodo za posamezen polet prijavljeni najmanj štirje potniki pri max. kapaciteti osem potnikov.

Cena poleta na osebo (povratna) je 19.000,00 din.

V ceni so zajeti stroški prevoza ter letalske takse.

Vse podrobne informacije in rezervacije lahko uredite po telefonu (061) 213-213 int.: 31-54, ali (061) 222-105 pri Maji Černe.

Plamenski fotometer Flapho 40

Med prve v ISKRI razvite aparature, ki so narekovale takojšnje osvajanje mikroprocesorske tehnologije, sodi vsekakor FLAPHO 40. To je zanimiva sodobna aparatura, namenjena zahtevnim analizam v medicinskih laboratorijih in je uporabljiva tudi na drugih področjih, saj jo je mogoče programirati za različne naloge. Zadnji mesec lanskega leta je že dokončana in oddana prva serija. Vinko Sever, razvijalec v TOZD TEI, je opravil zelo zahteven programski del, te sicer zelo obsežne razvojne naloge. Zaprosili smo ga, da nam v pogovoru tudi podrobneje predstavi njihovo aparaturo.

Kdaj ste začeli z razvojem in katere dodatne koristi vam je le-ta doprinesel?

Po uspešnem razvoju SPEKOL 20, ki smo ga razvili skupno z IJŠ in Carl Zeiss Jena, smo sklenili pogodbo za razvoj nadaljnih aparatur, kot so: Plamenski fotometer FLAPHO 40, mikrodenzitometer MA 100 in refraktometer REMAT—T.

Tako smo leta 1977 pričeli z razvojem mikroračunalniškega sistema na osnovi mikroprocesorja INTEL 8080, katerega smo nujno potrebovali za razvoj omenjenih aparatur.

S tem pa smo začeli z osvajanjem zanimive sodobne tehnologije, brez katere danes ne bi mogli več slediti razvoju na tem področju. Velika prednost za nas je, da smo se dovolj zgodaj odločili zanjo ter si tako ustvarili bazo za razvoj različnih aparatur, ki jih je do danes že prek 20 različnih vrst ter s približno 50 različnimi tiskanimi vezji in prek 500 k programske opreme. Skratka razvoj plamenskega fotometra je narekoval sočasen razvoj mikroračunalniškega sistema DARTA 80, ki nam sedaj lepo služi kot osnova za različne aplikacije.

Kdo je sodeloval pri razvoju?

Začetni razvoj programske in elektronske opreme smo razvili razvijalci našega oddelka, skupno s strokovnjaki IJŠ, kjer sta bila nosilca naloge dr. Jurij TASIČ in dr. Lado LENART, od naših razvijalcev pa bi omenil predvsem Danila MOZETIČA, Francija PINTARIČA, Zvezdano STRLE in Andreja PAJNIČA ter občasno veliko drugih sodelavcev. Optični in mehanski del pa je razvila in ga tudi proizvaja Carl Zeiss Jena iz NDR.

Čemu je namenjen FLAPHO 40?

To je plamenski fotometer, namenjen predvsem uporabi v klinični kemiji za določevanje elementov natrija, kalija, kalcija in litija v merilnih tekočinah krvnega seruma in urina. Aparaturo pa lahko uporabljajo tudi v vodnem gospodarstvu, proizvodnji živil, kozmetični industriji, farmaciji, pri bioloških raziskavah itd.

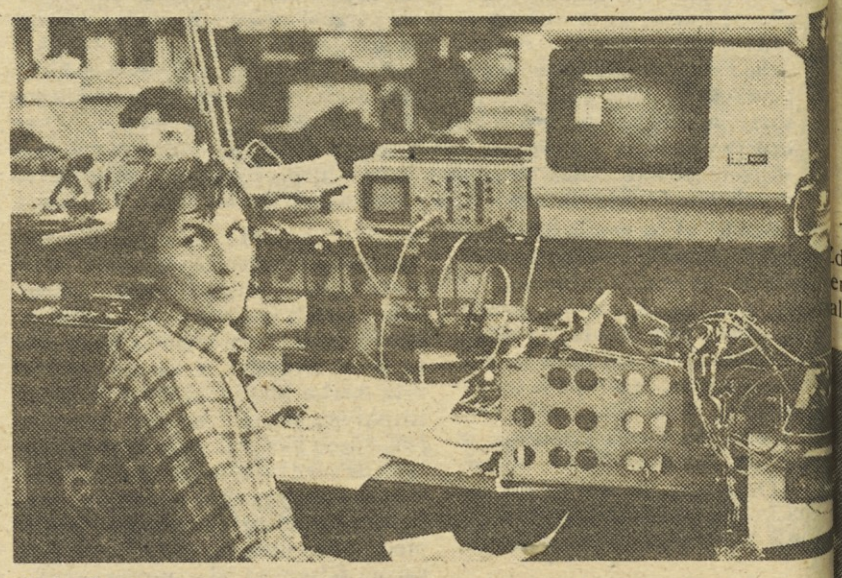

Vinko Sever.

Na aparaturo je možno priključiti printer, avtomatični jemalec vzorcev in nadrejeni računalnik, s čimer postane merjenje povsem avtomatizirano.

Vsekakot je FLAPHO 40 zelo sodobna aparatura, ki na področju plamenske fotometrije sodi v sam svetovni vrh, je pa res, da se na tem področju pojavljajo novi merilni principi, ki bodo v bodoče prevladali in jih bomo ob naši programski usmeritvi tudi morali nujno upoštevati.

Kakšne načrte imate za v bodoče?

Redna proizvodnja FLAPHO 40 je stekla lani jeseni tako, da smo jih nar dili 120 — vse za izvoz v NDR, letos jih že nameravamo prodajati tudi jugoslovanskem tržišču, kjer doslej ni bilo sorodnih domačih aparatur zato tudi pričakujemo tržne uspeh Seveda pa bo problem zagotoviti uv repromateriala, ki ga nujno potreb jemo, saj izvoz na konvertibilno p dročje še ni zagotovljen.

Čaka nas še celotna priprava za n mestitev in servisiranje aparatur domačem tržišču. Sicer pa glede znanje, ki smo si ga doslej pridobil razvoju in glede na osvojeno tehno gijo, nameravamo razviti novo apar turo, v kateri bo manj uvoženega ma riala, z drugačnimi sistemskimi pristo pa nameravamo še nadalje dopolnjev že osvojene zmogljivosti te aparatur

Osvojena tehnologija nam tu omogoča razširitev razvojnega pr grama tako, da v kolikor se bomo zn pravilno obrniti ima naš oddelek le možnosti za osvajanje zanimivih, mikroprocesorski tehnologiji temelj čih aparatur.

B.

Vsi moramo skrbeti za družbeno premoženje

Skrb za družbeno premoženje mora biti vedno prisotna na vseh področjih našega delovanja in delavci, ki so se pri tem še posebej izkazali zaslužijo našo pohvalo in spoštovanje. Tak je tudi varnostni nadzornik v Stegnah 11, Stojan Stojanovič s katerim smo se pogovorili o njegovem vsakdanjem delu. Stojan je za vestno opravljanje svojega dela, dobil na dan JLA priznanje civilne zaščite in narodne zaščite.

Kaj vse sodi med vaše službene zadolžitve?

Sem vodja vratarjev in receptorke in zato skrbim za razpored in vestno opravljanje njihovega dela. Zadolžen sem tudi za kontrolno uro in kontrolne obhode vratarjev, s čimer je povezana kontrola v tovarni, posebej še v času izven rednega delovnega časa. Redno pa preverjam še gasilske aparate, hidrante in prisotnost ključev.

Ste imeli ob svojem delu težave?

Da, sprva zaradi parkirišča tik ob stranskih vratih tovarne, kar mi je oteževalo pregled nad iznašanjem raznega materiala. Imel sem tudi večji primer tovrstnega kršenja, saj je eden naših delavcev poskušal odnesti na dobavnico za 20 kg pločevine kar 274 kg. Takrat sem takoj posumil, da ne gre za čiste račune in odhitel po stranskih poteh do skladišča, kjer sem iz skritega položaja opazoval prevzem teh »težkih 20 kg«. Seveda sem nato pristopil, zahteval ustavitev natovarjanja in raztovarjanja ter poklical milico, ki je naredila zapisnik in v pričo njih smo raztovorili material na tehtnico, katere kazalec se je ustavil na 274 kg.

Nadaljnje delo je potem prevzela disciplinska komisija in seveda vodilni delavci iz TOZD. Ti so potem tudi omogočili varnostni službi še boljši nadzor nad stranskimi izhodi.

To je bil eden od negativnih odnosov delavca do družbene lastnine. Kako se pa obnašajo ostali do varnostnih služb?

Stojan Stojanović.

Večina jih spoštuje in menim tudi, da smo dobro poskrbeli za varnost, čeprav je popolno kontrolo nad iznašanjem materiala iz tovarne težko doseči. Seveda pa bomo naredili vse, da v bodoče še bolj onemogočimo kakršno koli tovrstno kršenje, kar bo možno le skupno z ustreznimi službami v DO in TOZD, brez katerih tudi mi ne moremo učinkovito opravljati svojega dela.

Kaj lahko rečete o delu vratarjev in varnostnikov izven delovnega časa?

Tu je prisotno tudi nočno delo, kak tudi delo v sobotah in nedeljah praznikih. Sam hodim v občasne ko trole tudi v teh dneh, oz. nočeh in lah rečem, da svoje delo opravljajo zad voljivo.

Kaj bi še lahko prispevalo k bol varnosti družbenega premoženja?

Predvsem morajo mojstri in skup novodje imeti stalen pregled nad svo skupino in tudi njihovo boljše povez vanje z nami bi lahko imelo pozitiv rezultate.

B.

Poleg avtomatizacije agregatov je v hidroelektrarnah zelo pomembna tudi av matska regulacija nivoja vode v akumulaciji. Prvi pogoj za takšno regulacijo možnost krmiljenja zapornic na jezu, za kar je Iskra že 1972. leta razvila nap vo APZ za pozicioniranje zapornic in z njimi do danes opremila preko zapornic na dravskih hidroelektrarnah. V Avtomatiki trenutno zaključuje mikroračunalniško napravo TI-30E, s katero bomo na jezu nuklearne elektra Krško avtomatsko regulirali nivo Save in nadzorovali izstopno temperaturo h dilne vode.

Iskrin učni program na razstavi učil

Prejšnji teden je bila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani razstava učnih pripomočkov za vse stopnje usmerjenega izobraževanja, od predšolskih programov pa vse do višje in visoke stopnje šolstva. Iskra je imela na razstavišču velik paviljon, ki je nazorno prikazoval šolnikom, učencem, študentom in tudi Iskrašem, kaj vse Iskra prispeva k učnim programom. Ob našem obisku je bila demonstracija univerzalnega učnega pripomočka za pouk elektronike, ki ga je pripravila TOZD Industrijska elektronika iz Kostanjevice.

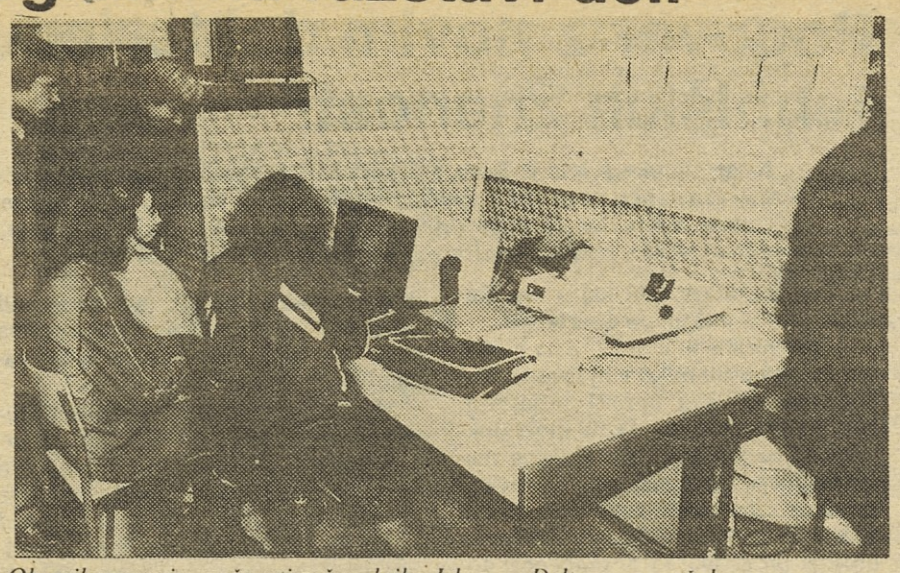

Ob prikazovanju možnosti računalnika Iskra – Delta osnovnošolcem.

To demonstracijo je vodil ing. Zdravko Žalar iz litostrojskega učnega centra. Ta učitelj elektronike je poslušalcem in gledalcem nazorno demonstriral uporabo novega učila pri kabinetnem pouku elektronike.

Med demonstracijo novega učnega pripomočka.

In kakšen namen je imel ta prikaz? Vprašanje smo zastavili Zdravku Zalarju. »Namen demonstracije je pokazati praktično uporabo kompleta, ki ga je pripravila Iskra za pouk osnov elektrotehnike v srednjih šolah pa tudi osnovnih. Ta program, ali bolje rečeno pripomoček, ki so ga pripravili in izdelali v kostanjeviški Iskri, je možno uporabiti tudi pri hobi programu v osnovnih šolah, zlasti v krožkih pa tudi za domač hobi.«

»Ker sem sam pedagog in poučujem elektro stroko v srednji šoli v Litostroju in ker tudi mi sodelujemo pri nastajanju tega učila, mislim da lahko ocenim ta novi učni pripomoček. Lahko rečem, da je izredno uporaben. Dosega prav to, kar si v usmerjenem izobraževanju prizadevamo, da bi prenesli klasični način pouka predvsem pri teoretičnih predmetih in tudi pri praktičnem pouku v laboratorijski način. To pa pomeni, da pride učenec v direkten in aktiven stik s praktičnim snovanjem. Lahko tudi sam analizira delovanje elektrotehnike in elektronike na podlagi lastnih meritev, na katerih spremlja delovanje elektronske naprave.

Tako je Iskri uspelo pripraviti zelo zanimiv, uporaben in tudi praktično dosegljiv učni pripomoček, kakršnega na trgu v Jugoslaviji sploh ni. Sicer je bilo nekaj bolj ali manj posrečenih poskusov, vendar je učilo iz Kostanjevice gotovo na vrhu lestvice uporabnosti in predvsem praktičnosti in nazornosti,« je zaključil inženir Zdravko Žalar.

Ozrli smo se tudi po drugih Iskrinih programih za šolsko uporabo. Skupina šolarjev je neumorno izdelovala drobne lesene izdelke na našem ročnem kompletu KLIP—KLAP, spet drugje

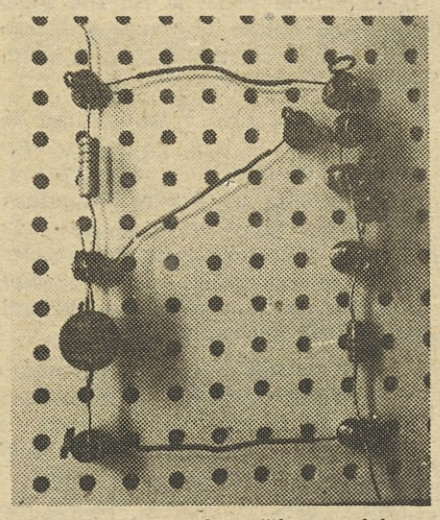

Iskrino »univerzalno učilo« za elektrotehniko.

so drobne roke pritiskale na Deltino računalniško tastaturo. Učenci, dijaki in študentje so vneto zbirali prospekte in tudi vprašanj je bilo toliko, da so Iskraši komaj sproti odgovarjali.

Predvsem je Iskra pokazala na Gospodarskem razstavišču, da ima v svojem proizvodnem programu mnogo uporabnega za pedagoško delo. Pa ne gre tu le za izdelke, ampak tudi za dobro voljo in znanje, da znamo prisluhniti potrebam naših šol in prispevati svoj delež k usposabljanju bodočih, zlasti tehničnih strokovnjakov.

FY

Dijakinjam in dijakom!

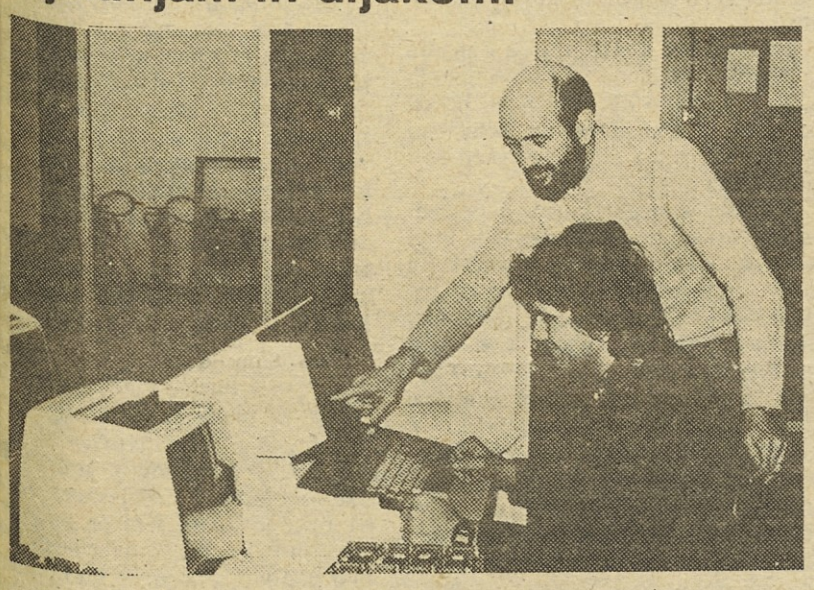

Vas zanima zanimivo in dinamično ustvarjalno delo na področju elektrotehnike? Razmišljali ste o tem, pa se nekako niste uspeli odločiti, kajti niso vam bile znane možnosti usposabljanja in zaposlitve? Potem je tale informacija priložnost prav za vas! Želimo vam pomagati pri vaši odločitvi in vas spodbuditi za študij elektrotehnike na fakulteti. Kajti — potrebujemo vas!

Hiter razvoj mikroelektronike v zadnjih letih je vplival na spremembo strukture zaposlenih v elektrostroki. Nova tehnologija zahteva vedno več visoko usposobljenih delavcev.

Na Gorenjskem že nekaj časa čutimo pomanjkanje teh kadrov. Trenutno samo v Iskri primanjkuje okrog 120 elektroinženirjev, drugim delovnim organizacijam pa okrog 30. V prihodnosti pričakujemo samo še večjo potrebo po delavcih omenjenega profila.

ORGANIZACIJA ŠTUDIJA

Iskra je zagotovila možnost študija prvega in drugega letnika elektrotehnike v Kranju, in sicer pod pogojem, da bo odziv dovolj velik.

Študij v Kranju poteka v sklopu Fakultete za elektrotehniko iz Ljubljane, kjer se kandidati za študij tudi vpisujejo.

Program v prvih dveh letih je enoten za vse študente. V 3. in 4. letniku (ki se bo večinoma odvijal v Ljubljani) se program deli na naslednje smeri:
— industrijska elektrotehnika
— avtomatika
— industrijska elektronika
— telekomunikacije
— merilna in procesna tehnika
— računalništvo in informatika
— elektroenergetika.

PREDNOSTI ŠTUDIJA

Ugodna lokacija predavanj v 1. in 2. letniku.

Združeno delo Gorenjske nudi štipendije. Samo Iskra nudi v letu 1983—84 93 štipendij.

Možnost opravljanja prakse v delovnih organizacijah na Gorenjskem.

Za študente iz oddaljenih krajev obstaja možnost bivanja v dijaškem domu in pozneje v študentskem domu.

Po končanem študiju je zagotovljena zaposlitev v delovnih organizacijah na Gorenjskem.

PODROČJA DELA

Diplomirani inženir elektrotehnike sodeluje pri
— načrtovanju, razvoju, vodenju in realizaciji delovnega procesa,
— obratovanju in vzdrževanju električnih naprav v elektro in drugi industriji,
— razvojnem delu na institutu.

Delo je ustvarjalnega značaja in zelo dinamično ter uporabno na mnogih področjih.

Poklic diplomiranega inženirja elektrotehnike je zelo primeren tudi za dekleta.

Vse nadaljnje informacije v zvezi s študijem lahko dobite na občinskih skupnostih za zaposlovanje in na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem z linije ploščatega releja za podarjeno darilo ter čestitke. Posebno se zahvaljujem za vso pozornost sodelavkam — obračunovalkam. Sodelavcem želim pri nadaljnjem delu še mnogo delovnih uspehov!

Dagarin Marija

Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v l. 1983

Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983 je bil z zakasnitvijo po usklajevanju na vseh nivojih konec januarja sprejet (Uradni list SRS št. 3/83). Vsakoletni dogovor je v tesni povezavi in spremljajoči dokument republiške resolucije, pomeni pa nadaljnjo razdelavo v njej vsebovanih usmeritev glede razporejanja dohodka in oblikovanja sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo delavcev. Tako je že z Resolucijo v družbeno-ekonomskem razvoju za leto 1983 določeno, da bo v letu 1983 rast sredstev za osebne dohodke (bruto) za 35% počasnejša od rasti dohodka.

Resolucija prinaša tudi nekaj ključnih novosti s tega področja. Te so zlasti:

— Osnova za rast sredstev za osebne dohodke je lahko le dohodek, ki je rezultat boljših rezultatov dela in poslovanja. Povečanje dohodka, ki ne izhaja iz realnih rezultatov v proizvodnji, ampak predvsem iz višjih cen, prevrednotenja zalog, itd. ne more biti za osnovo nominalnega povečanja osebnih dohodkov;

— Sredstva za osebne dohodke se lahko povečajo le na podlagi doseženih in v dohodku izkazanih rezultatov dela in poslovanja. S to usmeritvijo se onemogoča povečanje osebnih dohodkov že na podlagi planiranih boljših rezultatov dela in poslovanja ter porabo tistega, kar še ni ustvarjeno. Plan je le podlaga za dosego postavljenih ciljev, ne pa osnova za delitev bodočih rezultatov;

— Potrebno je doseči zmanjševanje neupravičenih razlik v osebnih dohodkih po posameznih področjih in med področji združenega dela. Zaradi premajhne povezanosti rasti sredstev za osebne dohodke z doseganjem boljših rezultatov, so se namreč v preteklih letih pojavile velike razlike v osebnih dohodkih, tako po obsegu razpoložljivih sredstev, kot tudi v osebnih dohodkih na delavca v podskupinah, kot tudi razlike med podskupinami dejavnostmi;

— Osebni dohodki delavcev v OZD, ki pri poslovanju izkazujejo izgubo, se morajo usklajevati na nižji ravni. Področje izgub je v SRS urejeno s posebnim zakonom, vendar pa v preteklih letih določila tega zakona o omejevanju pri izplačevanju akontacij osebnih dohodkov zaradi izgube niso bila dosledno izvajana. V letu 1982 se je pokazalo, da so bili kršitelji dogovora prav OZD z izgubami. Da bi zakon v prihodnje bolj dosledno izvajali, bo treba bolj utemeljeno ocenjevati primere izgub, ki nastanejo iz objektivnih vzrokov. Dogovor omogoča, da se izjemno izplačujejo višji osebni dohodki kot so z zakonom določeni, vendar le na podlagi predhodnih poglobljenih ocen gospodarjenja teh OZD v zboru združenega dela;

— S politiko osebnih dohodkov je potrebno zagotoviti ustreznejše vrednotenje prispevka bolj produktivnega in ustvarjalnega dela ter dela v težkih delovnih pogojih.

Izhodišča, oz. usmeritve Resolucije za leto 1983 so podrobno razdelana in kvantificirana v Dogovoru. Sestavni del dogovora je tudi metodologija za njegovo spremljanje.

Tako je v Dogovoru določeno, da bomo rezultate dela in poslovanja planirali, ugotavljali in stimulirali po naslednjih kazalnikih, ki jih opredelijo OZD v svojih planskih in samoupravnih aktih:

1. Fizična proizvodnost dela
2. Gospodarnost (ekonomičnost) poslovanja
3. Donosnost (rentabilnost) uporabljenih poslovnih sredstev
4. Konvertibilni devizni priliv (delež konvertibilnega deviznega priliva v celotnem prihodku, izvrševanju plana izvoza v okviru SISEOT).

Če je rast osebnih dohodkov, ki se izračuna po teh štirih kazalnikih nižja od globalno dovoljene rasti sredstev za osebne dohodke glede na rast dohodka. Ta peti kazalec pomeni obliko delnega spremljanja rasti življenjskih stroškov. V dogovoru so dodatno opredeljeni tudi kriteriji, ki regulirajo gibanje osebnih dohodkov glede na podskupine dejavnosti. V primerih višjih osebnih dohodkov kot v podskupini, kamor OZD spada, se ustrezno zniža tudi možnost za leto 1983 in obratno.

Poleg ugotavljanja možne višine osebnih dohodkov po navedenih kriterijih pa so z Dogovorom postavljene zgornje meje možne rasti sredstev za osebne dohodke. Globalno 35% zaostajanje rasti osebnih dohodkov za dohodkom je diferencirano v Dogovoru s tremi kategorijami. Pri rasti dohodka do 10% se osebni dohodki lahko povečajo največ za 6,5%, pri rasti od 10 do

(Nadaljevanje na 8. strani)

Iskra na sejmu »Učila 83«

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v ponedeljek odprli sedmo mednarodno razstavo učil in šolske opreme „Učila 83“. Vidno vlogo je na tej specializirani prireditvi imela tudi Iskra, vodilo našega nastopa pa je bilo: Iskra za aktivnejši pouk računalništva, naravoslovja in tehnike.

Predstavili smo se s tremi programsko zaokroženimi segmenti – delovna organizacija Iskra Delta je predstavila izobraževanje na področju računalništva, delovna organizacija Električna ročna orodja je razstavila šolsko delavnico za usmerjeno izobraževanje, delovna organizacija Kibernetika pa naravoslovno učilnico za pouk fizike in elektronike.

Razstavni prostor Iskre Delte je bil organiziran tako, da je predstavljal po eni strani osnovno izobraževalno dejavnost samega izobraževalnega centra te delovne organizacije z ustreznim delovnim programom, poleg tega pa je prikazal modele računalniške učilnice, kakršna je na srednji šoli za računalništvo na Viču v Ljubljani, ter terminalne učilnice, kakršna je na srednji naravoslovni šoli za Bežigradom v Ljubljani. V sklopu razstavnega prostora so prikazali še povezavo z univerzitetnim računskim centrom ter tako zaokrožili celotno dejavnost.

Samo razstavo so prikazali aktivno, kar pomeni, da so v kabinetnem delu in v učilnici demonstrirali dejanski pouk s predavanji.

Izobraževalni center Iskre Delte je med sejmom pripravil tudi več predavanj in programov. Njihove teme so bile: Računalnik v šoli, Informatika, računalništvo in kibernetika, Od problema do rešitve na računalniku, Programi za pouk fizike, Programi za spremljanje učnih uspehov in Seminarske naloge.

Kranjska delovna organizacija električnih ročnih orodij je na razstavi predstavila šolsko delavnico, ki jo izdeluje za usmerjeno izobraževanje pri pouku tehnične vzgoje, kot tudi pri svobodnih dejavnostih v šolah in klubih Narodne tehnike ali Mladih tehnikov. Ta sistem šolske delavnice izpolnjuje tovarna ERO že štiri leta. Doslej so prodali že približno 1200 delavnic, od tega samo lani 500.

V zadnjem času namenjajo v ERO več pozornosti stabilnim enonamenskim strojem. Iz tega programa bo že v kratkem prišla na tržišče krožna žaga, nekaj pozneje tudi tračna žaga, v prihodnjem letu pa skobeljnik.

Delovna organizacija Kibernetika je na „Učilih 83“ predstavila naravoslovno učilnico, ki pride v upoštev pri pouku fizike in elektronike. Opremo so razdelili na naslednja področja: osnovna oprema, oprema za eksperimentiranje in delo, potrošni material ter informacijski materiali. Mnogo pozornosti je vzbudil program Ljubljanske tovarne Vega, ki je razstavila svoj grafoskop, episkop in diaprojektor. Med novostmi je bil ploščati grafoskop, ki je bistveno manjši in lažji

(Nadaljevanje na 8. strani)

Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v l. 1983

(Nadaljevanje s 7. strani)

40% se lahko povečajo največ za stopnjo, ki je 35% manjša od stopnje rasti dohodka, pri rasti dohodka nad 40% pa se lahko sredstva za osebne dohodke povečajo največ za 26%.

Izjeme so pri tem dopustne le v primerih, ko zaradi prenizke rasti dohodka ne bi bilo možno upoštevati stimulacije za konvertibilni izvoz. V tem primeru se lahko uporabi kot zgornjo mejo doseženo rast čistega dohodka. Pri tem je pomembno to, da mora biti možna stopnja rasti osebnih dohodkov najprej ugotovljena na osnovi doseženih rezultatov, medtem ko je razmerje med dohodkom in sredstvi za osebne dohodke le zgornja meja, do katere je dovoljeno povečati sredstva za osebne dohodke. To z drugimi besedami pomeni, da se lahko povečajo osebni dohodki do zgornje meje (35% zaostajanje za dohodkom) le, če se doseže zadostno število (ali večje) procentnih točk po vseh kazalnikih.

Če pa možna rast sredstev za osebne dohodke, izračunana po kazalnikih ne dosega možne rasti OD glede na rast dohodka, ni možno povečevati osebnih dohodkov do zgornje meje. Vsi dosedanji kriteriji razporejanja osebnih dohodkov veljajo za proizvodne OZD. V delovnih skupnostih, organizacijah skupnega pomena in ostalih, ki ustvarjajo dohodek s svobodno menjavo dela pa so sredstva za osebne dohodke odvisna od izpolnjevanja dogovorjenega programa dela ter njihovega prispevka k ustvarjanju dohodka TOZD.

To je le nekaj bistvenih povzetkov iz resolucije, oz. dogovora. Kako pa bo možno spremljati dogovor pri taki množici kriterijev, kljub razdelani metodologiji pa je drugo vprašanje. Najbrž se bodo pokazale neenotnosti že pri kazalcu produktivnosti, planih SISEOT itd. V končni fazi pa bo terjalo to veliko več dela tudi v občinah, ko bodo na osnovi vseh kriterijev ugotavljali kršitelje. Vprašanje je tudi smiselnosti, oz. ekonomskega učinka prehoda na nov, bolj kompliciran sistem, ali bi bilo bolj smotrno dodelati prejšnjega.

Ne glede na to, da bo spremljanje dogovora terjalo veliko dodatnega dela pa je sam dogovor za leto 1983 mnogo ostrejši v primerjavi z dogovorom iz leta 1982, zato tudi zahteva podrobno proučitev z vidika možnosti dviga osebnih dohodkov v SOZD Iskra.

Dogovor omogoča usklajevanje gibanja osebnih dohodkov na vseh ravneh, to je v TOZD, DO ali v SOZD. V dosedanji praksi se je gibanje osebnih dohodkov usklajevalo predvsem na ravni DO. Zožene možnosti v letu 1983 pa so postavile možnosti koordinacije delitve dohodka za osebne dohodke na ravni SOZD, kar bi omogočilo DO enakomernejšo in usklajeno rast bruto osebnih dohodkov, z dogovarjanjem pa bi večja neskladja urejali znotraj Iskre. S tem v zvezi so bili izdelani tudi preliminarni izračuni možnosti gibanja osebnih dohodkov po delovnih organizacijah.

Možnosti usklajevanja osebnih dohodkov na ravni SOZD je obravnavalo tudi predsedstvo KOS. Sprejeto je bilo stališče, da se v letu 1983 usklajuje to področje na ravni DO. Pri tem bo ob morebitnih prekoračitvah dogovora potrebno na ravni SOZD še posebej obravnavati tiste DO, ki so pretežni izvozniki in delajo na strateških programih. V teku leta 1983 pa bi pripravili vse strokovne osnove, oz. ustrezen mehanizem samoupravnega usklajevanja, da bi v letu 1984 lahko to usklajevanje opravljali na ravni SOZD. Podobnega mnenja so bili tudi člani Področnega kolegija za ekonomiko.

Letni program družbeno-gospodarskega razvoja SOZD Iskra za leto 1983 bo v začetku marca predložen DS SOZD Iskra v obravnavo in sprejem. Ker v času priprave in usklajevanja plana še ni bil znan dogovor, bo področje osebnih dohodkov, oz. delitev čistega dohodka ostalo odprto in bo urejeno naknadno z Aneksom. V Aneksu bo potrebno izhajati iz dejanskih podatkov delitev čistega dohodka, oz. sredstev za osebne dohodke v letu 1982, ko bodo izdelani zaključni računi. Zaradi enotnosti pa bo potrebno tudi postaviti osnove in merila za spremljanje kazalcev, ki v metodologiji Dogovora niso točno določeni.

Odbor za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1983 je predlagal DS SOZD, da pooblasti Odbor za Gospodarjenje in dohodkovne odnose, da obravnava in sprejme aneks, s katerim se uskladi delitev OD v Letnem programu z dogovorom ter da četrtletno spremlja izvajanje dogovora.

D.S.

Iskra na sejmu »Učila 83«

(Nadaljevanje s 7. strani)

od prejšnjega. Kibernetika je predstavila tudi del proizvodnega programa tovarne iz Kostanjevice na Krki, ki je sicer v delovni organizaciji Elementi. Gre za kostanjeviške elemente za elektroniko, ki sicer sodijo glede posebnosti bolj v proizvodni program Kibernetike in jih bo ta tudi tržila.

Posebnost letošnje Iskrine udeležbe na „Učilih 83" je tudi v tem, da so se želeli izogniti „brezglavemu dajanju prospektov". Tak način ne daje povratne informacije, razstavljalec izgubi stik z ljudmi, ki so ga obiskali, skratka ne ve, kaj se dogaja z njegovimi materiali in aktivnostjo. Temu so se letos želeli izogniti s posebnimi informacijskimi lističi, ki jih je izpolnil obiskovalec naše stojnice, ter na njih obrazložil, zakaj nas je obiskal, kaj ga je najbolj zanimalo in podobno.

Iskrino stojnico je projektiral Drago Novak, organizator nastopa pa je bil Iskra – Marketing.

Lado Drobež

Iskra na sejmu „Učila 83".

TOZD TS

Pogovor z novim doktorjem tehniških znanosti

Konec lanskega leta je Boris ŠTEMBERGER uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo in to nas je spodbudilo, da smo ga obiskali na njegovem delovnem mestu ter se pogovorili z njim o njegovem študijskem delu, predvsem pa še o razvojno-raziskovalnem delu v njegovi TOZD in DO.

Boris Štemberger.

Nam lahko poveste kaj o vaši študijski poti in doktorski disertaciji?

Diplomiral sem leta 1972 na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, štiri leta pozneje sem opravil magisterij, lani pa še doktorat. Tema moje doktorske disertacije je bila zasnova matematičnega modela za simultano aproksimacijo selektivnih električnih filtrov in izdelava ustreznega računalniškega programa, ki bi omogočal določanje fizikalno realizabilne prevajalne funkcije za ustrezna električna vezja.

Ta tema seveda izvira iz problematike, za katero je zadolžen filterski laboratorij v naši TOZD.

S simultano aproksimacijo sem se začel ukvarjati že leta 1975. Takrat smo želeli izdelati frekvenčno kretnico za simultani prenos telegrafskih kanalov in govora, katere nizko prepustni del mora zadoščati CCIT priporočilu H.34.

Vendar pa metoda, ki smo jo takrat izbrali – čeprav dobro poznana kot zmogljiva, ni pripeljala do pričakovanih rezultatov. Ko sem odkril, da je vzrok za to v neustreznem matematičnem modelu, sem pravzaprav odkril tudi sam problem. Reševanje tega problema pa je po svoji vsebini bilo dovolj zahtevno, da je tudi zadoščalo zahtevam, ki naj jim neka doktorska disertacija zadosti.

Problem sem potem uspešno rešil, napisal disertacijo in jo nato tudi uspešno zagovarjal. Seveda, tudi kretnica ob zavzeti prizadevnosti sodelavcev iz razvoja in proizvodnje že nekaj časa deluje.

Na katerih razvojno-raziskovalnih nalogah delate v Iskri?

Kot rečeno, sem od prihoda v Iskro že ves čas v laboratoriju za električne filtre. V tem času sem se ukvarjal z analizo, optimizacijo, aproksimacijo in s sintezo električnih filtrov ter drugih električnih vezij. Skupno s sodelavci smo osvojili ustrezne teoretične pristope ter izdelali vrsto uporabno usmerjenih računalniških programov. Tako nam je tudi uspelo spraviti na raven rutine skoraj vse probleme načrtovanja pasivnih in delno aktivnih električnih vezij, kot so: filtri, izenačevalniki in druga nestandardna vezja, ki jih uporabljamo v aparaturah za prenos podatkov ter v frekvenčnem in časovnem multipleksu.

Značilnost dela v laboratoriju za filtre je prav v tem, da zahteva natančno matematično modeliranje prenosnih funkcij in obsežne numerične izračune. Vse to pa ni možno brez ustrezne računalniške opreme, z določeno zmogljivostjo, za kar v večini primerov, vsaj do nedavnega, namizni računalniki niso zadoščali.

Zato se poslužujemo računalniškega terminala v naši hiši, ki je povezan z Republiškim računskim centrom. Ta računalniški terminal je seveda zelo primeren za probleme, ki se rešujejo v „batch" načinu, vendar imamo čedalje več takih problemov, ki zahtevajo sprotno sodelavo med razvijalcem in računskim procesom tako, da bi že zdavnaj potrebovali lasten namenski računalnik.

Kaj nam lahko rečete o organiziranosti razvojno-raziskovalne dejavnosti v vaši TOZD?

Trenutno je moje mnenje, da RR delo v naši TOZD poteka precej neorganizirano. Neposredni razlog za to je dokaj velika fluktuacija kadra.

Praviloma se dogaja, da komaj zberemo razvojno skupino okrog neke naloge, čez čas, včasih samo nekaj dni pa že nekateri izmed teh ljudi dajo odpoved. Vse to pa se potem ponovi še z drugo in naslednjimi skupinami. Povsem jasno je, da je v takšnih razmerah nemogoče kakršnokoli zasledovanja zastavljenih ciljev. Kolikor vem, so podobni problemi tudi v drugih naših TOZD, toda niso nikjer tako močno izraženi kakor pri nas.

Ugotavljati razloge za takšno stanje ni enostavno, vendar če ne bomo na tem področju ničesar naredili, bomo v najkrajšem času ostali brez strokovnega potenciala za kakršnokoli razvojno delo.

Kaj bi v vašem TOZD, oz. DO morali narediti, da bi razvojno-raziskovalna dejavnost lahko dala čimveč tržno zanimivih proizvodov?

Na to vprašanje ni možno odgovoriti, ne da bi ga osvetlili iz več zornih kotov. Zavedati se moramo, da smo del profesionalne industrije, ki je po eni strani med najbolj zahtevnimi – saj jo štejejo med znanstveno intenzivne reprodukcijske sisteme – hkrati in morda prav zaradi tega tudi med najbolj hitro se spreminjajočimi. Vemo, da smo v zadnjih nekaj desetletjih doživeli več tehnoloških revolucij. Spomnimo se, da je šele 35 let poteklo odkar se je pojavil prvi tranzistor, danes pa že mikroprocesor pelje v informacijsko službo. Če se v teh dogajanjih ne prilagodiš dovolj hitro razmeram, se lahko zgodi, da zgubiš tehnološki, tržni in kot posledica tudi družbeni stik s svetom.

Premišljujmo dalje! Kdaj je RR dejavnost v industrijskih pogojih uspešna? Tedaj, ko v določenem času omogoča tehnično tržno zanimiv proizvod. Da bi se to zgodilo, potrebujemo – imenujno jo – kritično koncentracijo znanja, ljudi in opreme. Če je koncentracija podkritična v kateremkoli izmed navedenih elementov, potem RR dejavnost ne bo uspešna, ker bomo bodisi prekoračili dopustni čas, ali pa RR nalogi sploh ne bomo kos po strokovni zahtevnosti.

Nadkritična koncentracija v znanju in številu izvajalcev omogoča izboljšanje rezultatov RR dejavnosti bodisi tako, da se čas potrebnih aktivnosti skrajša, ali pa da se doseže večji tehnično-tržni učinek.

Kritična koncentracija je neposredno odvisna od zastavljenega cilja in jo moramo vsakič posebej določiti in sproti zasledovati, vendar lahko zaključimo: če naj bo RR dejavnost uspešna, potem moramo zagotoviti kritično koncentracijo; če želimo RR dejavnost izboljšati, potem moramo doseči nadkritično koncentracijo. V znanstveno intenzivni RR dejavnosti je največ potrebnega znanja takšnega, ki izvira iz visoke in višjih strokovnosti, torej je to znanje v diplomiranih inženirjih, magistrih in doktorjih znanosti. K temu sodi še ustrezna oprema, za katero veste tudi sami, da ni poceni.

Povzemimo: če želimo uspešn[illegible] dejavnost, potem je ta ustrezno [illegible] če želimo boljšo RR dejavnost, [illegible] je ta v določenem trenutku še [illegible] Sedaj vas sprašujem, katera [illegible] naših TOZD ima takšen fizičen [illegible] proizvodnje, da si lahko zagotov[illegible] malno življenje, sredstva za razš[illegible] reprodukcijo in še uspešen razvoj [illegible] se ne utegne zgoditi, da posam[illegible] TOZD v dobri veri, ko želi izbo[illegible] položaj in vlaga v razvoj čedalj[illegible] ter si tako jemlje od sredstev za [illegible] malno življenje in razširjeno r[illegible] dukcijo, da torej – takšna TO[illegible] nenehnem prizadevanju, da bi us[illegible] la kritično koncentracijo za por[illegible] novih izdelkov izgubi toliko živ[illegible] skih moči, da zabrede v proizv[illegible] (življenjske težave), pri tem pa [illegible] kritične koncentracije nikoli n[illegible] seže? Ali mislite, da obstaja mej[illegible] katere dalje TOZD ne sme v sv[illegible] okviru izvajati RR dejavnosti, č[illegible] živeti? Rekli boste, da seveda ob[illegible] In jaz sprašujem kje? Dohodek T[illegible] je gotovo eno izmed meril. Prev[illegible] ne smemo vzeti, sicer ne bo m[illegible] uspešno organizirati proizvodnje. [illegible] vijati pa kljub temu moramo, sic[illegible] bomo imeli kaj novega proizvajati.

No, in sedaj bom poskusil odg[illegible] riti na vaše vprašanje. Da bi posa[illegible] na TOZD in s tem celotna DO i[illegible] več rezultatov od RR dejavnosti, [illegible] ramo: prvič – izbrati tiste progr[illegible] za katere menimo, da so ključn[illegible] zagotavljanje obstoja in za nje u[illegible] riti potrebno kritično koncentr[illegible] RR potencialov. Pri tem utegne [illegible] do bolečega spoznanja, da za vse [illegible] grame, za katere sedaj menimo d[illegible] bomo zmogli, ne bomo mogli [illegible] toviti te kritične koncentracije.

Drugič – kritična koncentr[illegible] „razvoja" v okviru TOZD je pret[illegible] breme za posamezno temeljno [illegible] nizacijo in je neučinkovito izkor[illegible] nje RR potencialov s stališča [illegible] Zato moramo RR dejavnost zdr[illegible] na ravni DO, pri tem pa mogoč[illegible] razmisliti, kaj od te dejavnosti b[illegible] radi podobnih razlogov bilo potr[illegible] združiti na ravni SOZD in širše.

TOZD ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

Enosmerni servomotor Isk[illegible]

Leta 1982 smo v skladu z usmeritvijo tovarne k večjemu prispevku znanja v svojih izdelkih, pričeli z razvojem elektromotorjev za profesionalne pogone. Izbrali smo motorje, ki so uporabni za pogon vreten na NC obdelovalnih strojih, v industrijski robotiki, v različnih servosistemih ali avtomatskih regulacijah.

Motorje takšnih kvalitet v svetu proizvajajo že več kot dvajset let, jugoslovansko tržišče je bilo do sedaj vezano izključno na uvoz. Enosmerni servomotorji s permanentnimi magneti so po konstrukciji podobni običajnim enosmernim kolektorskim motorjem, odlikuje pa jih velika dinamika v celotnem delovnem območju, izredno miren tek tudi pri najnižjih vrtljajih velik zagonski moment, hiter odziv, majhne dimenzije in velik izkoristek.

Doseganje navedenih kvalitet motorju omogoča elektronska regulacija, ki jo je za motorje naših velikosti razvila Iskrina DO »AVTOMATIKA« Ljubljana. Skupen nastop na domačem tržišču in morda v tujini ponuja nove možnosti za afirmacijo SOZD.

Izdelali smo družino servomotorjev z oznako ISKRA MED 611. Motorji se razlikujejo po dolžini paketov (4 različni nazivni momenti) in po opremi. V vsakem motorju je vgrajen TAHOGENERATOR (Tg). Izhodna napetost (Tg) je sorazmerna številu vrtljajev motorja in je glavni podatek za regulator, ki krmili motor tako, da se le-ta vrti z zahtevanim številom vrtljajev, neodvisno od obremenitve.

K opremi motorja spada še elektromagnetna zavora in inkrementalni dajalnik impulzov. Zavora onemogoča delovanje zunanjih motorjev na gred motorja ali vreteno stroja, medtem ko je stroj (motor) izključen. Za točno [illegible] zicioniranje (nekaj mikrometrov) [illegible] precizno reguliranje hitrosti bomo [illegible] najzahtevnejše kupce, v motorje v[illegible] jevali inkrementalne dajalnike im[illegible] zov.

To so izredno natančni sklopi ([illegible] motorja), ki elektronsko določajo [illegible] ložaj motorja, ali spremembo polo[illegible] v najmanjši časovni enoti. Čepra[illegible] inkrementalni dajalniki impulzov, [illegible] natančnosti in zahtevni tehnologij[illegible] delave, podobnimi že merilnim ins[illegible] mentom, imamo vseeno ambicije [illegible] izdelovati doma.

Spekter motorjev, od katerih [illegible] najdaljši prek 600 mm in pri prem[illegible] 130 mm, tehta 30 kg (nekoliko v[illegible] dimenzije kot smo jih vajeni) obseg[illegible] izvedb MED 611.

Enotni smo v mnenju, da smo v [illegible] dni, kolikor traja razvoj teh motor[illegible] napravili velik kakovostni skok. Ra[illegible] opozoril na raven našega znanja na [illegible] četku. Imeli smo vzorec zahodnon[illegible] ške tovarne »INDRAMAT«, ki ga [illegible] krat nismo znali niti priključiti. [illegible] kratno nepoznavanje problematike [illegible] je prisililo, da smo se naloge l[illegible] skrbno in temeljito. Analizirali s[illegible] vsako podrobnost na vzorcu in v s[illegible] kovni literaturi poiskali odgovor na [illegible] neznanke, ki nam jih je ponujal mo[illegible]

Danes, ko se lahko pohvalimo [illegible] prvimi uspehi, ugotavljamo, da je [illegible] pristop nujen, če ne želimo doživeti [illegible] nesljivega neuspeha, kajti kvaliteta [illegible] zvojna, tehnološka, izvajalska) j[illegible] motor vgrajena in površnemu opa[illegible] valcu največkrat nevidna.

Naš motor je nastal kot rezultat [illegible] novo pridobljenega znanja, analiz[illegible] lastne kreativnosti.

(Nadaljevanje na 9. str[illegible])

DO INVEST SERVIS

V Stegnah spet veliko gradbišče

V Iskrini industrijski coni v Stegnah že več kot pol leta potekajo gradbena dela med progo in tovarnami. Do 15 metrov globok jarek s kanalizacijskimi cevmi so uredili najprej. Višje poteka »kineta«, velikansko cevasto korito, kjer bo telefon, elektrika, vodovod in vročevod.

Komunalni vod v Stegnah med gradnjo

Štefana Volovška, tehničnega direktorja v Invest servisu smo vprašali, zakaj vse to. Pravi, da je po tovarnah v Stegnah primanjkovalo vode, elektrika in toplovod sta na meji zmogljivosti, celo gasiti ni mogoče, telefonov je premalo in tudi kanalizacija je še komaj kos svoji nalogi. Zato so naredili načrt, skupaj z IMP, ki je pred kratkim odprl veliko novo proizvodno halo, da bodo sistematično uredili vsa ta vprašanja. Glavni vodi vseh teh komunalij potekajo v ravni črti vse od Litostroja in mimo vseh naših tovarn, med kompleksom in progo do IMP. Tu teče napeljava kanalizacije, v globini seveda, bolj pri vrhu pa v betonski kineti ostali nešteti vodi.

Tako so napeljali vodovod s pitno vodo, ki je bil že zelo potreben, saj je gradbena inšpekcija že za otvoritev Mikroelektronike zahtevala, da v nakrajšem času pripeljemo vodo v zadostnih količinah v Stegne. Zdaj je namreč pritisk tako nizek, zlasti dopoldne, da bi bilo v primeru požara komaj mogoče gasiti. Pa tudi tehnologija v nekaterih tovarnah zahteva močnejši pritisk. Položili so tudi 500-parni kabel, ki bo omogočil priključitev 250 novih telefonskih linij, ki jih v Stegnah zelo primanjkuje, zlasti v kareju Elementov.

Gradbena dela okrog vseh teh napeljav gredo h koncu. Zadnji čas se je delo malce zapletlo, ker so začeli z gradnjo obvoznice, ki se pri litostrojskih barakah križa s komunalnim jaškom. Tako je bilo treba uskladiti vrsto vprašanj ob zemeljskih delih in pri polaganju vodov. Po drugi strani pa so prav s tem rešili in uskladili marsikatero vprašanje že ob nastajanju obvoznice in Iskrinih komunalnih vodov.

Vse komunalije so tako enotno urejene ob vsem kompleksu, le še notranjo mrežo bo treba dograditi, ali bolje rečeno, treba bo narediti priključke od tovarn na glavne vode. O tem v prihodnji številki. Že letos pa bodo na mestni vročevod priklopili kare Elementov, ki ima najbolj prikladne kalorične postaje in bo najlaže izvesti preklop z domače kotlovnice na ogrevanje iz ljubljanske toplarne (KEL). Seveda bodo preklapljali po kurilni sezoni, nekako v času od maja do junija.

Ta preklop je nujno potreben, saj je prihajalo ob zelo nizkih temperaturah že letošnjo zimo do težav. Iskrina kotlarna, ki zdaj ogreva kompleks je namreč že preobremenjena. Za ostale tovarne pa bo seveda prihodnjo zimo še vedno dovajala toploto Investova kotlarna.

Letos se bodo tudi lotili podhoda pod železniško progo. Zgradili ga bodo skoraj v sredini kompleksa, v podaljšku ceste med Magneti in Mikroelektroniko. Tako upajo pri Invest servisu, da bo podhod možno koristiti že letos. Skozenj bo sicer možno le peš in s kolesi, vendar bo tako odpadlo nevarno prečkanje proge. Hkrati s podhodom bodo zgradili tudi avtobusno postajo, tako da bo mestni avtubus na Industrijski cesti ustavljal prav ob podhodu. Bolj kot zanimivost naj povemu, da bo tu nekje v bodočnosti tudi postaja bodoče primestne železnice, ko jo bodo zgradili seveda.

Naj povemo še to, da bodo v kratkem zgradili začasen podhod pod železnico zelo blizu dosedanjega železniškega prehoda pri litostrojskih barakah. Pod progo bodo namestili ogromne cevi, ki bodo začasno služile za varen podhod. Prej pa bodo še premaknili železniški tir, da bodo pod njim nemoteno opravili zemeljska in gradbena dela za obvoznico — in za začasen prehod. FY

V trafo postaji v Feritih

ENOSMERNI SERVOMOTOR

(Nadaljevanje z 8. strani)

V motor smo vgradili nekaj kakovosti, ki so lastne samo našim motorjem. Razvili smo svojo zavoro, standardizacijo, zmanjšali število sestavnih delov, prilagodili montažo našim pogojem in zunanji izgled oblikovali po svojem okusu. Mimogrede smo razvili elegantno metodo za navijanje rotorjev, sistem za odkrivanje napak v navitju in še marsikaj.

Celovitost pristopa k osvajanju novega programa potrjuje tudi dejavnost komerciale, ki teče vzporedno z razvojem in s svojimi izsledki vpliva na razvoj.

Tik pred zaključkom je raziskava trga, ki bo pokazala perspektive programa in smer razvoja. Z enim od uspešnih prototipov smo sodelovali že na lanskem sejmu »Sodobna elektronika« v Ljubljani, kjer smo poželi veliko odobravanja (na tržišču zelo dobro poznajo te motorje in znajo ceniti naša prizadevanja). Z vsemi večjimi potencialnimi kupci smo v komercialnih stikih tako, da upravičeno pričakujemo tudi finančni uspeh te usmeritve.

A za pretiran optimizem je še prezgodaj. Trg zahteva kvalitetne motorje, to mu tudi moramo ponuditi, vse ostalo je zanesljiv neuspeh. Če bomo opustili marsikatero razvado in spremenili odnos do izdelka in kvalitete, bomo ob prizadevanjih (malo večjih od zahtevanih) VSEH, ki bodo še sodelovali v procesu nastajanja izdelka, morda le uspeli. Na voljo pa je tudi druga pot.

Sašo Starčič

OHRANJAMO TRADICIJE NOB

Na štartu v Cerkljah tisoč tekačev, desetina iz Iskre

Za 4. cerkljanski množični smučarski tek Gorenjskega odreda pod pokroviteljstvom DO Iskra Delta lahko rečemo, da je v celoti popolnoma uspel. V osmih kategorijah na 7 in 25 km dolgih smučinah pod Krvavcem je nastopilo več kot 1000 udeležencev iz vse Slovenije.

Za odlično pripravljene proge, ki niso bile prezahtevne, zasluži vse priznanje organizacijski odbor, prav tako tudi za brezhibno organizacijo.

V najtežji preizkušnji na 25 km je zmagal Jože Klemenčič iz Dola pred Maksom Jelencem iz Dražgoš in Milanom Sedušakom.

Najboljša ženska predstavnica je bila Vida Bertoncelj, druga je bila Marija Pogačnik, tretja Magdalena Čepeljnik, sicer obe s precejšnjim zaostankom za zmagovalko.

Ob progi se je zbralo več sto gledalcev. Udeležba pa kaže, da je vnetih privržencev te zdrave rekreacije čedalje več.

Najmlajši udeleženec teka je bil 7-letni Boštjan Kos, najstarejši pa 68-letni Jože Knific. Med nastopajočimi je bila vrsta bivših borcev in smučarjev državnih reprezentantov.

Prvi trije na teku v Cerkljah.

Organizator cerkljanskega množičnega teka na smučeh je tudi letos pokazal veliko požrtvovalnosti, truda in volje, da je prireditev v celoti uspela. Namen cerkljanske prireditve je širiti smučarski šport v smučarskih tekih in krepiti obrambno sposobnost in obujati spomin na NOB in ljudsko revolucijo ter prenašati borbene tradicije na mladi rod. To tekmovanje pa naj izzveni v priznanje borcem in prebivalcem šestih KS pod Krvavcem, skozi katere proga poteka.

Ob tem ne moremo pozabiti discipliniranih prijateljev smučarskega teka, ki so s svojim vedenjem prav tako doprinesli, da so tekme v Cerkljah minile v vsesplošno zadovoljstvo. Rezultati vseh sodelujočih so bili obdelani z računalniki Iskra Delta.

Med sopokrovitelji te tradicionalne množične tekaške prireditve sta bili tudi delovni organizaciji Iskra Telematika in Iskra Kibernetika, katerim se organizator ŠD Krvavec Cerklje iskreno zahvaljuje za uspešno sodelovanje.

Na letošnjem teku v v Cerkljah je štartalo več kot 100 Iskrašev, precej pa jih je sodelovalo tudi pri sami organizaciji teka, kjer so vsi koristili svoj redni dopust.

O vtisih s proge so povedali:

Jože Klemenčič iz Dola pri Ljubljani, najhitejši v teku članov do 40 let na 25 km: »Ker sem reprezentant, je bila to moja prva prosta nedelja, ki sem jo izkoristil za tek. Lahko rečem, da so se organizatorji zelo potrudili in da so bile proge zelo dobro pripravljene. V Cerklje bom še prišel!«

Lovro Korošec iz Ljubljane, borec Prešernove brigade: »V Cerkljah sem prvič, na Trnovskem maratonu pa sem bil že trikrat. Rad se udeležujem tekov, zlasti takrat, ko vem, da se bom srečal z nekdanjimi soborci, in to mi veliko pomeni. Zelo sem zadovoljen s progo kot tudi z organizacijo.« Všeč mi je, da se je teka udeležilo veliko mladih, kajti tudi tek je ohranjanje tradicij NOB.«

Janez Žezlina iz Kranja: »Bil sem na devetih svetovno znanih maratonih v Evropi, oz. Ameriki in moram reči, da cerkljanski teki ne zaostajajo za njimi. Štart je bil dobro pripravljen in okrepčevalnice na pravem mestu. Smučarski teki so idealni za krepitev celotnega organizma.«

Prireditev pod pokroviteljstvom DO Iskra Delta je popolnoma uspela, cerkljanski športni delavci in številni krajani vasi pod Krvavcem pa so ponovno dokazali, da so spretni organizatorji. Janez Kuhar

Tehtno o gospodarjenju

Tudi sindikat Široke potrošnje je obravnaval predlog letošnjega gospodarskega načrta Široke potrošnje. Na sestanku 7. februarja so se seznanili z vsebino dokumenta (ki je bila članom KOS sicer delno že poznana, saj gre za dokument, ki v bistvu sešteva planske postavke posameznih temeljnih organizacij) in sprejeli predlog usmeritve za odločanje delegatov delavskega sveta Široke potrošnje.

V razpravi je bilo veliko besed namenjenih ambiciozno postavljenim planskim zahtevam — velikemu povečevanju izvoza, zlasti konvertibilnega, ki je že v preteklih letih strmo naraščal. Vseeno pa je predlog letošnjega gospodarjenja dobil podporo, čeprav so člani KOS v nekatere dele načrta tudi podvomili.

Težko bo usklajevati predvideno rast cen končnih izdelkov Široke potrošnje (v poprečju 10%) z naraščanjem cen repromaterialov, ki so že v začetku leta narasle tudi za polovico!

Glede na to, da so bile enake težave prisotne že tudi v preteklem obdobju, je zaskrbljenost za uspeh gospodarjenja toliko bolj razumljiva!

V predlogu načrta še niso vnešene letošnje resolucijske zahteve, kar se bo odražalo predvsem pri predvidenem gibanju osebnih dohodkov (ki bo moralo biti počasnejše od načrtovanega).

Tudi predvidene investicije v letošnjem letu niso v celoti odraz realnih možnosti, temveč v precejšnji meri seštevek želja — čeprav nujnih!

Ne glede na vse pripombe pa so člani KOS menili, da delegati na delavskem svetu predlog gospodarskega načrta lahko sprejmejo, saj so osnovne zahteve nujne in sprejemljive.

Na sestanku KOS Široke potrošnje je tekla beseda tudi o bližnjih članskih sestankih osnovnih sindikalnih organizacij. Zvrstili se bodo po večini konec meseca, nato pa bo tudi letni sestanek sindikalne konference Široke potrošnje. SF

TOZD Antene, Vrhnika — Drugi iz vrste članskih sestankov osnovnih sindikalnih organizacij v Široki potrošnji je bil v petek, 18. februarja na Vrhniki. Udeležila se ga je večina članov kolektiva, poleg poročil o delu sindikata v preteklem letu, načrtih za letošnje leto in sprejemanja finančnega načrta za leto 1983, je največ pozornosti vzbudilo nekaj »tipičnih« sindikalnih vprašanj — zakaj so se januarja povečali prispevki iz OD, pa za to nihče ni vedel? Kako bo z družbeno prehrano zdaj, ko so si menzo sicer uredili, vendar obratuje zaenkrat le delilnica hrane? Kako bo z nakupom nove počitniške prikolice? In seveda — kako prebroditi težavne gospodarske razmere, ki se (vse premočno) kažejo tudi pri izplačevanju osebnih dohodkov?

TOZD ANTENE, VRHNIKA

Sindikat lani in letos

Ob letnem pregledovanju dela osnovne sindikalne organizacije, ko se hkrati sprejemajo tudi načrti za delo v tekočem letu, je zanimivo primerjati izkušnje za načrti. Tudi na Vrhniki, v Tovarni anten in antenskih naprav so analizirali delo sindikata v preteklem letu in sprejeli usmeritve za delo v letošnjem letu.

Za delovanje osnovne sindikalne organizacije v lanskem letu je bila značilna vsebinska, kakovostna sprememba. Več pozornosti so namreč namenili delu sindikalnih poverjenikov pri uveljavljanju kolektivne odgovornosti v delu izvršilnega odbora osnovne organizacije. To pomeni, da so si prizadevali prenesti težišče dela v sredino, v kateri delavec neposredno uresničuje svoji temeljni pravici do dela in samoupravljanja. Tako kvalitetno preraščanje sindikalne dejavnosti pa je zahtevno, saj je povezanost sindikata z delovanjem delegatskega sistema, preohlapna, zato je otežkočeno uveljavljanje sindikalnih stališč v delegacijah SIS in zbora združenega dela.

Sicer pa je bilo težišče sindikalnega dela v preteklem letu povezano z vsakodnevnimi gospodarskimi problemi. Tako ob zaključku leta ugotavljajo, da so še vedno rezerve pri prizadevanjih za doseganje boljše akumulacije, čeprav so objektivni vzroki že daleč prerasli možnosti za neposredno vplivanje na boljše gospodarjenje.

Sindikat je bil dejaven tudi na področju samoupravne organiziranosti. V preteklem letu so npr., sprejeli kar 40 različnih samoupravnih sporazumov, kar je pomenilo seveda tudi sprejemanje konkretnih obveznosti. Zdaj ugotavljajo, da so svoje finančne možnosti dodobra izčrpali in da sprejemanje novih samoupravnih aktov ne bo več moglo potekati v takem tempu. Sindikalna organizacija pa je bila aktivna tudi pri organiziranju javnih obravnav in pri sprejemanju različnih samoupravnih aktov — ugotavljajo, da je bila udeležba pri osebnem izjavljanju poprečno 90 %, »za« pa je glasovalo poprečno 76 % članov kolektiva.

Uresničevanje gospodarske stabilizacije je bila naloga, ki ji je sindikat posvečal še posebno pozornost. Še posebej so si prizadevali mobilizirati vse kapacitete za uspešnejše uresničevanje izvoza, dajali pa so tudi pobude za vrsto drugih ukrepov — za varčevanje z energijo, boljše izkoriščanje časa, izboljšanje kvalitete izdelkov itd.

Zanimivo je morda, da ugotavljajo, da sodelovanje sindikata v okviru delovne organizacije kljub naraščajočim problemom v vseh sredinah, ni tako uspešno kot nekdaj, nasprotno pa ocenjujejo sodelovanje v okviru občine Vrhnika za zelo uspešno.

Naloge za letošnje leto se pričenjajo z izvajanjem nalog, ki so bile opredljene na 10. kongresu ZSS in tistih, ki so določene v resoluciji 9. kongresa ZS Jugoslavije. Tudi letos bodo največ pozornosti namenjali izvajanju politike gospodarske stabilizacije, spremljali bodo potek gospodarjenja in pri tem sodelovali tudi z ostalimi DPO v temeljni organizaciji. V letošnjem letu nameravajo dosledneje uresničevati in spremljati sistem delitve osebnih dohodkov po delu in po rezultatih dela, vključili pa se bodo tudi v izvajanje novega zakona o SLO IN DS.

Zaradi spoznanja, da je bila povezanost v okviru sindikata Široke potrošnje v preteklem letu prešibka, bodo poskušali letos doseči boljšo povezanost v okviru koordinacijskega odbora. SF

Po dolgoletnem prizadevnem delu so odšli v pokoj štirje zaslužni delavci DO Elektrozveze. Milivoj Žmitek, je kar 35 let delal na usmerjenih zvezah, od tega 20 let kot vodja razvojnega laboratorija usmerjenih zvez. Zora Bajič, delavka iz TOZD TTS je delala v Iskri 30 let, Štefka Grošelj, knjigovodkinja iz DSSS se je zaposlila v Iskri 1958 leta in Ema Hojžar, kontrolorka v TOZD TTS, ki je delala v Iskri 31 let. Na majhni slovesnosti, so se jim sodelavci zahvalili za ves trud, ki so ga v vseh teh letih vložili v Iskro. To priložnost smo izkoristili tudi za kratek pogovor z njimi in v njem so nam zaupali, da so se dobro razumeli s svojimi sodelavci in bodo zato veseli vsakega ponovnega srečanja z njimi. Ima pa vsak od njih še kak hobi tako, da se jim ni bati dolgočasja. Zato smo jim zaželeli veliko zdravja in srečnih let ter veliko veselja v krogu svojcev in na izletih v naravo.

Kristina Brenkova: Kruh upanja

Z najnovejšo knjigo »Kruh upanja« s podnaslovom Spomini na Prežiha nas je Kristina Brenkova to pot presenetila z delom, ki je sicer navidez memoarsko, a vendar ni samo in izključno to. Gre namreč za večplastno pripoved, ki je v osnovi dokument, vendar brez dolgočasnega, eksaktnega historičnega aparata, vendar pa se na to plat veže literarna pripoved in izpoved avtorice same ter tako srečno združuje v besedilu literaturo z memoarsko in dokumentarno podstatjo. In še nekaj, njena pripoved ni samo pripoved o Prežihu v času njegove ljubljanske ilegale, temveč je tudi v njo zajet čas in vzdušje okupirane Ljubljane in ne navsezadnje tudi pripoved o avtorici sami, mladi kurirki Osvobodilne fronte velikega slovenskega pisatelja. Iz vse te srečne združitve omenjenih plasti je tako nastalo delo, ki je zagotovo enkratno v naši književnosti in zato v tem smislu daleč presega običajno spominsko literaturo.

Kot smo že omenili, je bila Kristina Brenkova med vojno zvesta pisatelju in revolucionarju Prežihovemu Vorancu dodeljena spremljevalka v prvih dveh letih okupirane Ljubljane ter kurirka Osvobodilne fronte.

Stvarni podatki v knjigi se začenjajo s prvim kurirskim srečanjem v šišenski gostilni, iztečejo se pa po vojni. Ves ta čas je bila Kristina Brenkova kot mlado dekle v nenehni zvezi in Vorančevem spremstvu, ki je med okupacijo opravljal pomembne politične in druge funkcije in tako v sebi srečno združeval revolucionarja s pisateljem. Ta, nekakšna intimna povezanost s hrustom izpod Pece, nam je tako ohranila mnogo več osebnih in historične podobe pisatelja Sa[illegible]nikov, saj je naša avtorica v svojem [illegible] skušala prodreti našemu pisatelju [illegible]o in to v najtežjih trenutkih, ko se je [illegible]najrazličnejšimi psevdonimi sprehajal po okupirani Ljubljani in kot ilegalec odhajal s sestanka na sestanek in organiziral vseljudski odpor. Toda naša pisateljica tudi v teh hudih, nevarnih in težkih trenutkih ni v njem iskala samo aktivista in revolucionarja, temveč tudi pisatelja in predvsem človeka ter nam tako poleg dragocenih, čisto historičnih pričevanj o Prežihovi ilegali v Ljubljani ponudila tudi takratno celostno podobo pisatelja Doberdoba.

In še nekaj. V njenem pisanju zasledimo tudi številna dejstva in dogodke, ki so neposredno vplivala tudi na pisateljevo ustvarjanje in so v tem smislu tudi ti podatki še kako dragoceni za literarno zgodovino in preučevanje Prežihove literature. Zato na primer, piše Kristina Brenkova, kako ji je nekega vigrednega dne 1942, ko je zadišalo po solzicah, napisal črtico o svojem mladostnem strahu in ljubezni. Vse to je skusil, ko se je kot otrok podal v globačo po solzice: in rokopis je kasneje celo prepustil naši avtorici. Toda to je samo utrinek iz pričevanja naše avtorice o Prežihovem literarnem ustvarjanju, ki ni usahnilo niti med vojno, čeprav takrat običajno, kot pravi nek stari latinski izrek, Muze molčijo.

O pomembnosti in tehtnosti te knjige je spremno besedo napisal Drago Druškovič, urednik Prežihovega zbranega dela in nedvomno eden njegovih najboljših poznavalcev. Tako je v tej spremni besedi med drugim upravičeno zapisal:

»In memoarski utrinki so že sami zase dokument. Podatki stvarne narave začno s prvim kurirkinim srečanjem v šišenski krčmi in se v drugi, dopolnjeni izdaji iztečejo po vojni. Avtorica jih je pomnožila: z vrnitvijo človeka s številko (Voranc je bil v nemškem koncentracijskem taborišču), ki se je vrnil, ne, tega Dante v svoji viziji ni mogel videti — iz pekla novejše sodobnosti; z obiskom pri skladatelju Arniču; z obiskom Trsta in pisateljičnega doma v Horjulu pa novega doma na Prežkem vrhu in ljubljanske bolnišnice. Ob novem bi lahko spregledali, kako je bil Prežih med samimi »rojenicami« Borove viharniške zbirke. Vse to ne bo le koristno vsem, tudi tistim, ki se ukvarjajo s podatki. Podatek je namreč lahko tudi vigredni dan, nekje s poti na Vič in še vse drugo, vonj šmarnic: solzic na primer.«

Skratka, v tej knjigi je zapisano, kako so se Prežihove misli in odločitve izražale v besedah in se kazale v zgovornem molku, kako se je razkrival sam ali kako ga je spoznavala avtorica takrat in pozneje: vse to v času, ko je upanje postalo večini slovenskih ljudi vsakdanji.. kruh — kruh upanja.

Spomine Kristine Brenkove na Voranca v knjigi »Kruh upanja« je izdala založba Borec iz Ljubljane v opremi Cvete Stepančičeve.

D.Ž.

Časopisne novice

V Kölnu so končali 10. mednarodni velesejem gospodinjskih aparatov in opreme Domotechnica, ki se ga je udeležilo 715 razstavljalcev iz 30 držav na 107 tisoč kv. m površine, med njimi je bila tudi Iskra.

Iskra je na majhnem, a lepo urejenem postoru razstavljala v glavnem majhne motorje, električne grelce in svoj najnovejši tip sesalnika, vendar je bilo Gorenje tisto, ki je v tem okviru najbolj obsežno zastopalo naš izvoz — Delo, Ljubljana.

V Kompresorjih v Črnomlju, tozdu Gorenja, je od 1. februarja stala proizvodnja. Vzrok za zastoj je bil v pomanjklanju elektromotorjev, ki jih v Črnomlju vgrajujejo v kompresorje. Z elektromotorji jih oskrbuje Iskrina TOZD iz Idrije, ki pa ji primanjkuje žice za navitje. V Črnomlju v začetku tedna še niso zagotovo vedeli, kdaj bo pri njih proizvodnja znova stekla, upali pa so, da se bodo razmere normalizirale te dni. (Dolenjski list, Novo mesto).

»Televizorje v Jugoslaviji izdeluje pet velikih tovarn. Vsaka ima različno licenco tako, da sedaj izdelujemo pet različnih črno-belih in pet televizorjev v barvah. V minulih desetih letih je tako prejelo tržišče 30 vrst črno-belih in 20 vrst barvnih televizorjev. Če pri tem upoštevamo, da tovarne (razen EI Niš) (Opomba: zelo dvomljiva trditev) ne zalagajo tržišča z rezervnimi deli, je nevolje na pretek, kajti v tej državi ni avtoritete, ki bi jih na to prisilila. Tako morajo lastniki televizorjev za najpreprostejše napake zavreči televizorje (opomba: prav tako dvomljivo)

Treba se bo dogovoriti, da v Jugoslaviji sicer lahko imamo toliko tovarn televizorjev, vendar eno samo proizvodno vrsto. Ta sporazum ne bi bil nikakršen diktat etatistične, ali politične birokracije, marveč logična ekonomska potreba, ki bi se sama pojavila, če bi pri nas veljalo tržno gospodarstvo« — dopis bralca v zagrebškem Vjesniku.

V spodnjeidrijski Iskri načrtujejo letos rekorden izvoz. Na zahodno in skandinavsko tržišče ter v dežele v razvoju naj bi letos prodali za približno 9 milijonov dolarjev svojih izdelkov, predvsem elektromotorje in med njimi kompresorske motorje za belo tehniko. Sodelovanje v dansko firmo Danfoss jim je prineslo že v preteklosti velike uspehe, seveda pa so za uspešen prodor na tuja tržišča zaslužni predvsem sami, saj se vsa leta trudijo, da bi izboljšali kakovost svojih izdelkov. Z obrati v Hotederščici in na Vrstniku so povečali proizvodnjo, vendar še zmeraj ne morejo zadostiti vsem naročilom, zato jim posamezne elemente izdelujejo tudi kooperanti v Bovcu, Ptuju in Vrsarju. Da bi povečali proizvodnjo, so v zadnjih treh letih namenili za posodobitev opreme in gradnjo novih proizvodnih prostorov približno 258 milijonov dinarjev, letošnji celotni prihodek pa naj bi presegel 2 milijard dinarjev — Primorske novice.

Zbral in uredil Marjan Kralj

ISKRA AVTOMATIKA,
TOZD TOVARNA NAPAJALNIH NAPRAV
NOVO MESTO, Bršljin 63

Delavski svet temeljne organizacije

razpisuje

Dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. Vodja sektorja kvalitete
2. Vodja proizvodnega sektorja
3. Vodja poslovno planskega sektorja

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

Pod 1: — visoka izobrazba elektro smeri ter 5 let delovnih izkušenj v kontroli, tehnologiji, konstrukciji ali proizvodnji.

Pod 2: — visoka izobrazba elektro, strojne ali organizacijske smeri ter 5 let delovnih izkušenj v proizvodnji, pripravi proizvodnje in kontroli.

Pod 3: — visoka izobrazba elektro, strojne, ekonomske ali organizacijske smeri ter 5 let delovnih izkušenj iz planiranja, priprave proizvodnje ali ekonomike.

Od kandidatov zahtevamo še:
— družbenopolitične in etične lastnosti v skladu z družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto,
— sposobnost vodenja in organiziranja ter drugih aktivnosti v skladu s samoupravnimi akti,
— družbenopolitično aktivnost.

Izbrani kandiati bodo na razpisana dela in naloge imenovani za 4 leta.

Posebeň pogoj je poskusno delo.

Vloge z opisom dosedanjega strokovnega dela in družbenopolitične aktivnosti in dokazila o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti z oznako »RAZPIS ZA VODJO SEKTORJA« na naslov: ISKRA, TOZD NAPAJANJA NOVO MESTO, Bršljin 63 — Komisiji za delovna razmerja.

O imenovanju bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

MED ISKRINIMI SMUČARJI JE BILA TEKMOVALNA MRZLICA NA VIŠKU

Smučarji Avtomatike so tekmovali

Kranjska gora, 19. 2. 1983 — izredno lepo vreme, dobra volja, 385 prijavljenih tekmovalcev, 252 uvrščenih in organizacija brez napak, za katero je poskrbela služba za družbeni standard s prostovoljnimi sodelavci, to je le nekaj značilnosti z letošnjih zimskih športnih iger, Avtomatike. Tekmovanja so se odvijala v veleslalomu in tekih, hkrati pa so bile opravljene tudi izbirne tekme za udeležbo na zimskih športnih igrah SOZD.

Nestrpnost se je pokazala že ob prihodu, saj marsikdo ni mogel dočakati, da bi stopil na smuči in izkoristil prav vsak trenutek tega lepega dne. Navdušenje ni usahnilo niti na štartu, ko so drug za drugim brzeli proti cilju, ob spremljavi spodbudnih besed nepogrešljivega in neutrudnega Toneta ter večkrat tudi v ritmu poskočnih zvokov, ki so popestrili sobotno smuko tudi ostalim obiskovalcem Kranjske gore. Zaslužen aplavz je požel tudi zmajar, ki je z zmajem vzletel z vrha Vitranca.

V ekipni uvrstitvi so bili najboljši smučarji iz TOZD Razvojni institut. Kot je bilo v šali rečeno so tako dobri na smučeh kot pri razvojnih nalogah. Drugo uvrščeni so bili tržniki, tretji pa Novomeščani iz TOZD Napajalne naprave.

Ostali rezultati: **veleslalom moški — A razred:** Gorazd Orešnik, Toni Cesar, Aleš Schmautz, Stojan Mesojedec, Bogo Strle, Egidij Bučar, Stane Juvanc, Zdravko Keršmanc, Tomi Štepec, Dušan Karič, Stane Rajnar, Niko Jeraj, Borut Jerovšek, Marko Hodnik, Boris Šega, Slavko Hrovat, Tomaž Poberaj, Boris Vrhovec, Marjan Bergant, Igor Koprivnikar, Rudi Damše, Drago Brglez, Janez Grbac, Jože Prijatelj, Marjan Ulanec, Janez Klinc, Roman Prebil, Miro Vukšič, Tomo Pavlovič, Janez Žagar, Rajko Pograjc, Rajko Prišlič, Radovan Šterk, Andrej Povše, Peter Kadak, Marko Turk in Miran Klobasa; **B razred:** Srečko Juhart, Miro Vrhovec, Anton Svoljšak, Janez Novak, Tomaž Kristan, Zdravko Strmičnik, Edo Zupan, Branko Gajser, Tomaž Košat, Matjaž Pajen, Tine Tomažič, Matjaž Mlinšek, Sašo Gabrovšek, Aleš Otrin, Samo Plaznik, Bojan Kržišnik, Božidar Bon, Alojz Turk, Matjaž Vrhovec, Andrej Selko, Dubrovko Hofman, Andrej Iskra, Milan Peric, Borut Pavlin, Ciril Prevc, Jože Horvat, Darko Strajnar, Peter Vodenik, Bojan Rozman, Marjan Starc, Istok Mlakar, Franc Tomšič, Alojz Ucman, Milan Ivič, Viktor Erjavec, Jože Jarc, Miro Wudler, Brane Papič, Marjan Markelj, Boris Podgornik; **C razred:** Leopold Prevc, Janez Kunaver, Martin Selan, Leon Djokov, Marko Adlešič, Tone Golob, Alojz Recelj, Dušan Ravnikar, Franc Pavček, Borut Dolenc, Andrej Verstovšek, Darko Přepeluh, Franc Opeka, Zoran Lah, Tomaž Sočan, Milorad Popovič, Jože Blažič, Dušan Dolinar, Franci Ogrin, Samo Smole, Darko Grgič, Tone Dobrota, Rajko Kump, Darko Zajc, Ivan Makuc, Ivo Jaklič, Matija Verčnik, Dušan Debevc, Jože Šlajkovec, Franci Karničar, Peter Smodila, Igor Cilenšek, Miha Skomavc, Štefan Deželan, Milan Nosan, Karel Kapš, Anton Žunkovič, Franc Plut, Špiro Skoko, Matjaž Maier, Roman Kastrevc, Jože Glogovšek, Slavko Boh, Zvone Kokalj, Stane Preskar, Martin Židko, Tone Škerjanc; **D razred:** Ivan Kukovič, Rado Šerjak, Miha Konda, Branko Novak, Sašo Kurent, Lojze Rihar, Miroslav Jere, Boštjan Škorjak, Jože Unk, Janez Klemenčič, Darko Božič, Darko Končnik, Janez Gantar, Milan Starman, Darko Malovrh, Zoran Ružič, Istok Žen, Jože Hren, Franc Hajnšek, Igor Bučar, Boštjan Gerl, Stanislav Jere, Željko Vidiček, Albert Gimpelj, Vojko Mlinar; **E razred:** Marko Žlebnik, Janez Fink, Hugon Zaplotnik, Jani Novak, Jože Fajdiga, Marjan Leskovšek, Viktor Korošec, Janez Čarman, Franc Krmelj, Janez Murn, Franc Šinkovec, Darko Rotar. **F razred:** Miha Škerjanc, Anton Fevžar, Andrej Febuš, Jože Sober, Karel Lazar, Jože Čokan, Andrej Kušar, Peter Frelih, Marjan Sterle, Viktor Bedenk, Slavko Močnik; **G razred:** Jože Ilija, Pavle Matjašič, Pavel Košir, Franc Novak, Dušan Kalan, Ciril Istinič, Ivan Maren, Branko Beltran; **veleslalom ženske — A razred:** Marija Tisovec, Mojca Mitrovič, Saša Bezek, Ivanka Podgoršek, Petra Oblak, Alenka Šebenik, Marjeta Ravnikar, Andreja Jenko, Lidija Ivič, Šarlota Šimnovčič, Jadranka Bricelj, Marjana Pograjc, Darja Vončina, Marjeta Werk, Zlata Berlic, Sonja Zajc, Majda Adlešič, Alenka Mihorič, Ana Ahčin, Marjeta Novak, Andreja Rifelj, Ljubica Glamočanin; **B razred:** Zlata Švarc, Irena Oberčkal, Marta Frayer, Irena Artač, Nika Lenarčič, Veronika Gantar, Lojzka Čarman, Staša Bricelj, Renata Suhadolc, Bernarda Avsec, Alenka Antončič, Dani Rihar, Milena Florjančič, Ivanka Zajc, Pavla Vidrih, Lavrencija Peterkovič, Ruža Bevec; **C razred:** Lojzka Kogoj, Jelka Ržen, Breda Jančar, Marjana Slapničar, Marjana Bevc, Julijana Dobnikar; **teki moški — A razred:** Janez Novak, Stane Mokotar, Tomaž Furlan, Anton Svoljšak, Peter Vodenik, Slavko Keršmanc; **B razred:** Dubrovko Hofman, Janez Srše, Jože Benedik, Bogdan Žvanut, Franci Zupan, Dorotej Erjavec, Boštjan Škorjak, Gojko Krpan, Rado Šerjak, Rajko Kump; **C razred:** Karel Lazar, Ivan Maren, Lojze Škof, Pavel Matjašič, Vlado Dekleva; **ženske — A razred:** Jelka Fijavž; B razred: Breda Jančar, Julijana Dobnikar, Lojzka Kogoj, Dani Rihar, Marjana Rangus.

Š.D.

Zmagovita ekipa Mikroelektronike.

Veleslalom za pokal »dvorišča«

V sredo, 16. februarja so se v Mednem pomerili za »Pokal dvorišča« Iskraši iz Zmaja, Feritov, Magnetov, Mikroelektronike, Orodjarne in DSSS IEZE. To tekmovanje zagrizeno traja že nekaj let in na veliko razočaranje ostalih so doslej vselej zmagali sodelavci iz Mikroelektronike. Organizacijo je vzorno vselej pripravila ekipa iz Zmaja.

V sončnem popoldnevu je tekmovalo okrog 60 tekmovalcev in se ekipno uvrstilo takole: 1. Mikroelektronika, 2. Zmaj, 3. Feriti, 4. DSSS IEZE, 5. Orodjarna. Najboljši čas je dosegel znani smučarski akrobat iz Mikroelektronike Aleš Suhar.

Posamično pa so se tekmovalci uvrstili takole: ženske A razred: 1. Danica Mlinar (ME), 2. Mirjana Frišek (Zmaj), 3. Sida Stanković (Feriti), 4. Naja Muratagić (Feriti); **ženske B razred:** 1. Nevenka Gorjanc (ME), 2. Tatjana Rupar (Zmaj), 3. Vesna Fajdiga (DSSS), 3. Andreja Kovačič (ME) in 5. Tanja Matjaž (Zmaj); **moški A razred:** 1. Aleš Suhar, 2. Andrej Kokalj, 3. Matjaž Sever (vsi ME), 4. Boga Ropotar (Feriti), 5. Boštjan Prebil (Zmaj), 6. Dušan Bitenc (ME), 7. Dušan Tomšič (Orodjarna), 8. Janko Kavčič (DSSS), 9. Zoran Peklaj (Orodjarna), 10. Silvo Babič (Orodjarna), 11. Aleš Čokan (Magneti), 12. Rajko Zajc (ME), 13. Igor Jarše (Feriti), 14. Igor Besal 15. Jure Končan (oba Zmaj), in 16. Boris Vetrovšek (Feriti); **moški B razred:** 1. Marjan Roglič (Zmaj), 2. Marjan Sušnik (ME), 3. Stane Buh (Feriti), 4. Andrej Grum (ME), 5. Janez Košak (Orodjarna), Andrej Kadunc (Feriti), 7. Franc Friedrich (Zmaj), 8. Aco Zalaznik (Feriti), 9. Rudi Schoss (ME), 10. ZoramTranpuš (DSSS), 11. Marjan Blažič (Magneti), 12. Djuro Gradišar, 13. Vlado Jernejšek (oba Feriti) in 14. Uroš Vrhunec (Magneti; **moški C razred:** 1. Dušan Pirc (ME), 2. Nikolaj Pehani (DSSS), 3. Tone Sladič (ME), 4. Dušan Dolničar (Feriti), 5. Jože Sever (Feriti), 6. Franc Srebotnik (Zmaj), 7. Franc Peterca (ME) in v8. Peter Žemva (Zmaj).

Zmagovalec Pokala dvorišča Aleš Suhar.

F. Kotar

ISKRA—AVTOMATIKA

Bloke 83

Tekaška sekcija, ki smo jo konec lanskega leta ustanovili v okviru delovne organizacije Avtomatika, je organizirala udeležbo članov na dveh prireditvah: na Logarskih novoletnih tekih in prireditvi Bloke '83. Prvo navedena prireditev je zaradi pomanjkanja snega odpadla, v nedeljo, 13. t.m. pa so se bloških tekov udeležili: Breda Jančar (TOZD Energetske naprave), Ivan Marn (TOZD Sestavni deli), Lojze Škaf, Boštjan Škorjak (oba TOZD Trženje), Dorotej Erjavec (TOZD Razvojni institut), Dubravko Hofman (TOZD Trženje), Milan Hromec (TOZD Sistemi), Vojko Krpan (TOZD Energetske naprave), Janez Srše (TOZD Trženje), Franci Zupan, Bogdan Žvanut (oba TOZD Sistemi).

Prvi štirje so pretekli 30 km, ostali pa 15 km.

Janez Srše

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD TEA za prejeta darila in prisrčne želje

Ivanka Čebašek.

Veleslalom na Starem vrhu

Komisija za šport in rekreacijo v TOZD Žarnice, se je po nekajletnem dogovarjanju, prigovarjanju in odgovarjanju, naposled odločila, da organizira sindikalno prvenstvo v veleslalomu.

Tekma je bila v sredo, 23. februarja na Starem vrhu. Prijavljenih je bilo 21 tekmovalcev, med katerimi je izstopalo eno dekle, ki se je enakovredno kosalo z moškimi kandidati.

Ob izdatni pomoči šefa smučišča Gašperja Zakotnika, smo uspeli progo dobro pripraviti za dve jakostni skupini. Moram reči, da smo se spustili po progi na »blef«, saj tekmovalci nismo imeli možnosti prej spoznati slabih in dobrih strani proge. Pred samim startom je tekmovalna mrzlica naraščala iz minute v minuto, kar se je dalo videti tudi po zlatorumenih madežih v snegu. Sreča pa ni bila naklonjena enemu tekmovalcu, ki je kmalu po odhodu iz Ljubljane ugotovil, da je pozabil smučarske palice, čeprav je moral pred tekmovanjem prestaviti vezi in ustrezno pripraviti smuči.

Tako je lahko samo od strani opazoval napeto tekmovanje, ki se je odvijalo v prelepem sončnem vremenu.

Po končanem tekmovanju je bil vrstni red naslednji:

1. Novak Tadej 1.04.61, 2. Bolka Miloš 1.09.19, 3. Križaj Milan s časom 1.10.69, na naslednja mesta pa so se uvrstili: Bratina, Urbanc, Budna, Petrič, Židan, Petrovič, Ilovar, Korenč, Žniderič, Jaič, Smerajc, Šketa, Husu, Weiss Marinka, Močilnikar, Marič.

Pohvaliti velja edino predstavnico ženskega spola Marino Weiss, ki je po prvem teku bila na odličnem 13. emestu, vendar je imela v drugem teku težave tako, da je pristala v končni razvrstitvi nekaj mest nižje. Zahvala velja tudi osebju smučišča, žičničarjem in Gašperju Zakotniku, ki so nam pomagali pri pripravi proge in organizaciji.

Slavnostna podelitev diplom je bila v restavraciji Kanu, kjer so najboljši dobili diplome, najboljša ekipa pa je prejela tudi pokal.

Končno pa niti ni važno kako se uvrstiš (neuvrščen je bil samo naš »diretur«, ki se mu je odpela varnostna vez), važen je le športni duh v športnem telesu pa geslo, da je važno sodelovati, ne pa tudi zmagati.

Marko Korenč

Smučarji IEZE to pot na Gorjancih

Sodelavci Iskre Industrije elementov so imeli v soboto, 19. februarja zimske igre. Organiziral jih je sindikat DO, organizacijo pa so odlično izpeljali sodelavci šentjernejske Iskre. V sončnem vremenu se je zbralo blizu 250 tekmovalcev. Tekmovali so na Javorovici nad Šentjernejem, že kar visoko na Gorjancih.

Organizacija je bila skoraj idealna. Od lepo spolužene in posute ceste, prek urejenih parkirnih prostorov in vljudnih rediteljev na njih pa do čudovito urejene proge za veleslalom. Tekmovali so tudi v tekih. Delavci iz razvoja elektronike v Šentjerneju so v prostem času pripravili vse potrebno, da je na cilju delal računalnik s pisalnikom, kar je omogočilo, da so dobili referenti pismene rezultate takoj, ko je progo zvozil zadnji tekmovalec.

Rezultati pa so bili naslednji: ekipno so zasedli prvo mesto Polprevodniki, drugo Mikroelektronika in tretje Upori. Absolutno najboljši čas pa je dosegel Andrej Kokalj iz Mikroelektronike. Posamezniki po razredih pa so se odrezali takole:

Zmagovalec 5. zimskih iger IEZE Andrej Kokalj prejema pokal.

REZULTATI

ŽENSKE razred B: 1. Bevc (P) 50.99, 2. Gorjanc (MI) 53.01, 3. Lavrič (P) 57.80, 4. Grubar (H) 64.99, 5. Bizjak (U) 69.30, 6. Fajdiga (DSSS) 7. Štemberger (U), razred A: 1. Kadunc (H) 57.56, 2. Kovačič (U) 60.12, 3. Župan 60.65, 4. Recelj (obe H) 61.42, 5. Mlinar (Mi) 62.70, 6. Recelj (H), 7. Mozgon (P), 8. Švalj (U), 9. Benek (K), 10. Pinčarič (P); Moški razred g: 1. Planinc (R) 51.97, 2. Cejlar 53.43, 3. Pirc (oba MI) 54.13, 4. Polajnar (S) 55.16, 5. Jan (H) 57.09; razred F: 1. Bavdek (KK) 54.43, 2. Sladič (MI) 54.19, 3. Kuhelj (U) 58.92, 4. Majcen (P) 59.80, 5. Zorko (H) 60.04,Moški razred E: 1. Mak (P) 49.48, 2. Kovačič 50.45, 3. Pehani (oba DSSS) 52.24, 4. Peitelj (P) 53.67, 5. Grubar (H) 57.84, 6. Pompe, 7. Putovšek (oba DSSS), 8. Peterca (MI); razred D: 1. Bizjak (IE) 51.19, 2. Franko (U) 53.51, 3. Tominc 54.40, 4. Čokan (oba DSSS) 55.9, 5. Hacin (P) 55.48, 6. Schoss (MI), 7. Grubar (H), 8. Trampuz (DSSS), 9. Kerin (IE), 10. Blažič (M), 11. Omladič (S), 12. Vrhunec (M);Razred C: 1. Belak (U) 49.75, 2. Mraz (P) 49.89, 3. Milašinovič 49.91,4. Sušnik (oba MI) 50.04, 5. Vinšek (N) 50.19, 6. Slabšak (P), 7. Grum (MI), 8. Potočar (M) 9. Modic, 10. Breznik (oba DSSS), 11. Kerin (S), 12. Vencelj (E), 13. Iskra (KK), 14. Florjančič (E), 15. Seferman (DSSS), 16. Močnik (U), 17. Lavrič (KK), 18. Maček (MI), 19. Savdat (S), 20. Gomizelj (U), 21. Kovačič (IE), 22. Štih (S);razred B: 1. Koritnik 48.62, 2. Kotar (oba P) 50.62, 3. Bitenc (MI) 51.33, 4. Kotar (P) 52.04, 5. Jereb (M) 52.29, 6. Čokan (M) 7. Konda (KK), 8. Zagorc (U), 9. Gliha (KK), 10. Pirkovič (U), 11. Gubenšek, 12. Cunk (oba IE), 13. Štefan (KK), 14. Petkovšek (O), 15. Fajs (H), 16. Vojuič (O), 17. Golob (E), 18. Jurman 19. Lovše (oba S), 20. Šantelj, 21. Poot (E) 22. Čuk (H), 23. Znidaršič (N);razred A: 1. Kokalj (MI) 48.45, 2. Kuhar (H) 48.47, 3. Sever 48.51, 4. Suhar (oba MI) 49.14, 5. Ovnic (P) 49.15, 6. Lešnjak, 7. Prašnikar, 8. Radkovič (vsi H), 9. Ropotar (F), 10. Gabrič (K), 11. Čuk (H), 12. Franko, 13. Lešnjak (oba U), 14. Guzelj (S), 15. Dvornik (E), 16. Hvala (F), 17. Kolenc (E), 18. Rozman (K), 19. Sluga (H), 20. Pirc (O), 21. Petrovič (E), 22. Florjančič, (E) 23. Vinšek, 24. Janževič (oba H), 25. Skobe (E), 26. Čipak (S), 27. Frankovič (E), 28. Vertovšek (F);

TEKI ŽENSKE: 1. Mlinar 17.54, 2. Gorjanc 22.04,50 (obe MI), Moški: 1. Bučar (H) 20.04, 2. Sakeljšek (P) 22.05, 3. Bučar (N) 22.32, 4. Kamnikar (P) 24.09, 4. Selak (U) 25.16,5, 6. Sladič, 7. Maček (oba MI).

F. Kotar

Okrajšave pomenijo: P — Polprevodniki, H — HIPOT, U — Upori, MI — Mikroelektronika, IE — Industrijska elektronika, F — Feriti, M — Magneti, K — Keramika, KK — Keramični kondenzatorji, E — Elektroliti, S — specialni elementi, DSSS — Skupne službe.

Zmagovita ekipa iz Trbovelj.

Prvenstvo PTN v veleslalomu

Komisija za šport in rekreacijo pri OO ZS Iskre na Blejski Dobravi je organizirala prvenstvo TOZD v zimskih športnih igrah, in sicer v veleslalomu, ki je potekal v Mojstrani, v tekih na smučeh, ki so bili na Blejski Dobravi in v sankanju, ki se je odvijalo na stari Poljanski cesti nad Jesenicami. Rezultati vseh treh disciplin so upoštevani tudi za kombinacijo. Pri organizaciji smučarskega tekmovanja je sodeloval sankaški klub z Jesenic.

Prvenstva TOZD v zimskih športnih igrah se je udeležilo 79 sodelavcev TOZD PTN, kar predstavlja 18% zaposlenih.

Prvo mesto pri moških v kombinaciji je dosegel Igor Šorn, drugi je bil Primož Legat, tretji pa Janez Ozebek. Ženske so se v kombinaciji razvrstile takole: prva je bila Majda Ravnik, druga Ivana Gardener, tretja pa Tanja Ličef.

Alojz Jug

Odprto prvenstvo Iskre Commerce

Gozd Martuljek – prelepa tekaška proga in manj zasedeno smučišče – je minulo soboto, 19. februarja gostil udeležence odprtega zimskega prvenstva Iskre Commerce v veleslalomu in smučarskih tekih. Izredno lepo vreme je na tekme privabilo skoraj 150 smučark in smučarjev iz Iskre Commerce, komercialnih področij Iskrinih delovnih organizacij, ki imajo sedež v PPC, ZORIN, ISE in DSSS SOZD ISKRA.

Smučarjev, tekačev je bilo letos točno 20. To je precej več kot lani, kljub temu pa, kot vse kaže, smučarski tek še ni osvojil širšega kroga ljubiteljev smučanja v omenjenih delovnih organizacijah.

Medalje in priznanja je najboljšim tekačem in smučarjem podelil direktor Iskre Commerce Simon Primožič. Tekmovanje so organizirali Mika Vraber, Jože Meden in Vili Tekavec.

Rezultati: teki: ŽENSKE B: 1. Mika Vraber 14.21, 2. Ota Mravljak 16.11 (obe Marketing), 3. Mojca Verdnik 16.56 (ZORIN), 4. Sonja Vrhovec (DSSS SOZD), 5. Boža Benedik (Marketing), 6. Alenka Osredkar (Telematika), 7. Kriština Volčič (DSSS); ŽENSKE A: 1. Alenka Švelc 16.43 (DSSS); MOŠKI C: 1. Lado Drobež (11.53) (DSSS), 2. Emil Satler 12.34 (ISE), 3. Matko Zdešar 13.26 (ZT), 4. Jože Meden, 5. Marjan Podstudenšek, 6. Rudi Zupančič (vsi Servis); MOŠKI B: 1. Samo Reja 12.00 (ZORIN), 2. Branislav Vidmar 12.31 (Zastopstva), 3. Boris Slapnik 14.12 (Marketing), 4. Marjan Pipan (ZORIN), 5. Dušan Benko (Marketing), MOŠKI A: 1. Brane Cvelbar 16.28 (ZORIN),

Mika Vraber na štartu.

VELESLALOM: ŽENSKE C: 1. Marija Pirc 50.36 (ZORIN), 2. Marinka Brzulja 53.46 (DSSS SOZD), 3. Olga Skubic 57.14 (ZORIN), 4. Jožica Starčič (DSSS SOZD), 5. Marjana Vrbinc (Prodaja), 6. Sonja Vrhovec (DSSS SOZD), 7. Mira Mihelič (Servis), 8. Kristina Volčič (DSSS), 9. Nina Čokan – diskval. (DSSS SOZD); ŽENSKE B: 1. Mojca Verdnik 47.38 (ZORIN), 2. Milka Vraber 53.27 (Marketing), 3. Dragica Brelih 53.54 (DSSS), 4. Alenka OSREDKAR (Telematika), 5. Slavica Jamar, 6. Majda Smole (obe DSSS), 7. Judita Bagon (DSSS SOZD), 8. Ruža Lamut (Kibernetika), 9. Marjanca Horvat (ZT), 10. Meta Maksimovič (DSSS SOZD), 11. Polona Usenik (Prodaja), 12. Mojca Perko (ZT; ŽENSKE A: 1. Bojana Turk 49.23, 2. Lidija Logar 50.54 (obe ZT), 3. Katarina Holy 51.36 (DSSS), 4. Lojka Juras (ZT), 5. Alenka Švelc (DSSS), 6. Jožica Erbida (Prodaja), 7. Snežana Gulin (ZT), 8. Jana Hribar (Prodaja), 9. Tatjana Gumilar (Servis), 10. Mojca Bešter (ZT), 11. Vesna Bombač (ISE), 12. Eva Remic (ZT), 13. Mimi Delavec (Servis), 14. Bojana Brus – diskval. (ZT), 15. Marija Simčič – odstop (Servis); MOŠKI G: 1. Gregor Jenko 50.98 (ISE), 2. Marko Deu 52.93 (Marketing), 3. Janez Trojar 54.68 (Kibernetika); MOŠKI F: 1. Marjan Knoll 52,46 (Marketing), 2. Lotar Kozina 52.81 (DSSS–SOZD), 3. Stane Koprivnikar 58.53 (Š.P.); MOŠKI E: 1. Janez Koruza 49.63 (ISE), 2. Ronald Malej 49.85 (DSSS – SOZD), 3. Roman Habicht 50.68 (Kibernetika), 4. Peter Velkavrh, 5. Vito Šoukal (oba DSSS), 6. Miro Strah (Prodaja), 7. Štefan Boh (ISE); MOŠKI D: 1. Janez Hafner 45.49 (ISE), 2. Andrej Vojir 49.00 (ZORIN), 3. Marjan Podstudenšek 49.87 (Servis), 4. Samo Reja (ZORIN), 5. Sašo Schaffer (Servis), 6. Vladimir Likar (Prodaja), 7. Emil Satler (ISE), 8. Jure Janež – odstop, 9. Andrej Bruefasch – diskv. (oba Servis); MOŠKI C: 1. Marko Kavčič 40.64 (DSSS), 2. Ciril Krašovec 43.52 (ZORIN), 3. Dušan Benko 44.20 (Marketing), 4. Branko Cvek (ZT), 5. Marjan Pipan (ZORIN), 6. Branislav Vidmar (Zastopstva), 7. Lado Selko (ISE), 8. Boris Slapnik, 9. Brane Volk (oba Marketing), 10. Mato Fortuna (ISE), 11. Blaž Kavčič (ZT), 12. Tone Vatovec (Servis), 13. Bojan Škilan (Marketing), 14. Samo Sonnenwald (ZT), 15. Marko Volk (Servis), 16. Viktor Bitenc (ZORIN), 17. Damijan Kos (Prodaja), 18. Igor Nagode (ISE), 19. Bogdan Lamut (Kibernetika), 20. Primož Filipič (ISE), 21. Drago Lalovič, 22. Miha Tome (oba Servis), 23. Miha Belak (ISE), 24. Janez Šavs (Servis), 25. Boris Eržen – odstop (ZT);MOŠKI B: 1. Marko Podlogar 42.50 (ZT), 2. Milan Marin 44.92 (Servis MB), 3. Leo Šepec 45.63 (ZORIN), 4. Iztok Dvoraček (DSSS), 5. Aleksander Šinkovec (Servis), 6. Jure Dolar (ISE), 7. Dardo Kovačič (Servis MB), 8. Matjaž Badiura (ISE), 9. Dušan Osvaldič (Prodaja), 10. Davorin Šerdoner (Servis MB), 11. Jože Mokorel, (ZT), 12. Marjan Žitnik, (Marketing), 13. Jože Talar (ZT), 14. Marko Furlič (ZORIN), 15. Igor Samotočan (ISE), 16. Miha Kambič, 17. Jože Ban (oba Servis), 18. Darko Cencelj (ISE), 19. Niko Gradišar (Servis), 20. Miran Ceglar, 21. Janez Koren (oba Prodaja), 22. Bojan Marter – odstop (ISE), 23. Bojan Gombač – odstop (Prodaja MB); MOŠKI A: 1. Jože Debevec 45.28, 2. Sašo Šulc 45.81 (oba Servis), 3. Matjaž Bricelj 46.16 (DSSS), 4. Marko Ocepek (Servis), 5. Brane Cvelbar (ZORIN), 6. Zlatko Hren (Prodaja MB), 7. Željko Vidič (ZT), 8. Drago Demec (Servis), 9. Zlato Dobrič (DSSS), 10. Edi Zabreščak (Servis), 11. Zlato Ratejc (DSSS), 12. Zvone Anušič – diskv. (ZT).

ZAHVALE

Ob smrti drage mame

MARIJE NOVAK

se zahvaljujeva sodelavcem Iskre Telematike — DSSS in Iskre Kibernetike — Orodjarna za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti

Še enkrat iskrena hvala!

Pavla Burgar
Pavle Novak

Ob izgubi moje stare mame

KATARINE ŠTAMCAR

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD ATC za izrečena sožalja, podarjeni venec in denarno pomoč

vnuk Tone Globočnik
z družino.

Ob boleči izgubi moje drage mame

IRME MAKARI

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD ERO za izrečena sožalja in denarno pomoč

žalujoča hčerka
Jolanda Jernejčič
z družino.

Ob nenadomestljivi izgubi
mojega nadvse skrbnega
in dobrega očeta

JANEZA MARINČIČA

se iz srca zahvaljujem vsem sodelavcem montaže Stikal za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

žalujoča Slavka Novak.

SOZD ISKRA
Izobraževalni center

razpisuje
strokovno izpopolnjevanje na temo:

ZANESLJIVOST MEHANSKIH IN ELEKTROMEHANSKIH SESTAVNIH DELOV
v času od 4. — 8. IV. 1983

Na seminarju bomo obravnavali predvsem mehanske in elektromehanske komponente, kjer problemi zanesljivosti močno naraščajo s kompleksnostjo izdelkov.

Udeleženci seminarja se bodo seznanili z organizacijo zanesljivosti in tudi praktično reševali naloge z namenom, da začnemo s sistematičnim obravnavanjem in dviganjem zanesljivosti naših izdelkov.

Program seminarja predstavlja celoto, vendar je hkrati tudi osnova za kasnejše seminarje »Zanesljivost sistemov« in »Vgrajevanje zanesljivosti«.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:
1. Odpovedi
2. Definicija karakteristik zanesljivosti
3. Faktorji, ki vplivajo na trajnost in zanesljivost materialov
4. Poškodbe materialov pod vplivom statičnih sil in v dinamičnih pogojih
5. Porazdelitve obremenitve in obremenljivosti, opredelitev odpovedi
6. Pridobivanje podatkov o odpovedih z laboratorijskimi preizkusi
7. Pridobivanje podatkov o odpovedih s spremljanjem delovanja v uporabi
8. Analiza podatkov o odpovedih in določitev ocen za karakteristike zanesljivosti
9. Odvisnost karakteristik zanesljivosti od obremenilnih pogojev
10. Dostopni viri podatkov o zanesljivosti
11. Vaje iz določanja karakteristik zanesljivosti na osnovi MIL HDBK 217
12. Primeri iz prakse in diskusija

ČAS IN KRAJ:
S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 4. aprila 1983 ob 8. v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 8. 4. 1983 ob 14.

VODJA PROGRAMA:
dr. Alenka Hudoklin

CENA strokovnega izpopolnjevanja:
V ceno 8.600 din so vključeni penzionski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oziroma DSSS.

PRIJAVE:
Prijavnice pošljite najkasneje do 30. 3. 1983 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.
Podrobnejše informacije o organizaciji seminarja lahko dobite po tel.: 061/222-212.

SOZD ISKRA
Izobraževalni center

razpisuje

strokovno izpopolnjevanje na temo:

ZANESLJIVOST ELEKTRONSKIH SESTAVNIH DELOV

v času od 18. do 22. IV. 1983

Na seminarju bomo obravnavali predvsem elektronske komponente, kjer problemi zanesljivosti močno naraščajo s kompleksnostjo izdelkov.

Udeleženci se bodo seznanili z organizacijo zanesljivosti in tudi praktično reševali naloge z namenom, da začnemo s sistematičnim obravnavanjem in dviganjem zanesljivosti naših izdelkov.

Program seminarja predstavlja celoto, vendar je hkrati tudi kasneje osnova za seminarje »Zanesljivost sistemov« in »Vgrajevanje zanesljivosti«.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:
1. Odpovedi
2. Definicija karakteristik zanesljivosti
3. Pridobivanje podatkov o odpovedih z laboratorijskimi preskusi
4. Pridobivanje podatkov o odpovedih s spremljanjem delovanja v uporabi
5. Analiza podatkov o odpovedih in določitev ocen za karakteristike zanesljivosti
   — grafične metode
   — analitične metode
6. Preverjanje nivoja zanesljivosti
7. Odvisnost karakteristik zanesljivosti od obremenilnih pogojev
8. Dostopni viri podatkov zanesljivosti
9. Vaje iz določanja karakteristik zanesljivosti na osnovi MIL HDBK 217
10. Primeri iz prakse in diskusije.

ČAS IN KRAJ
S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 18. 4. 1983 ob 8. v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek seminarja predvidevamo 22. 4. 1983 ob 18.

VODJA PROGRAMA:
dr. Alenka Hudoklin

CENA strokovnega izpopolnjevanja:
V ceno 8.600 din so vključeni penzionski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oziroma DSSS.

PRIJAVE:
Prijavnice pošljite najkasneje do 13. 4. 1983 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.
Podrobnejše informacije o organizaciji seminarja lahko dobite na tel.: 061/222-212.

ANICA IVANČIČ iz Finančnega področja DSS IEZE je v petek, 18. februarja odšla v pokoj. Sodelavci so ji pripravili zelo prisrčno slovo »Nič se ne bojim »penziona«, ker sem navajena dela. Odšla bom domov v Prekmurje in tam res ne bo manjkalo »hobijev«. Vrt, njiva in vinograd pa še gospodinjstvo me čakajo.« Tako nam je rekla Anica ob slovesu.

Nad 700 smučark in smučarjev Iskre je v lepem vremenu in dokaj ugodnih snežnih razmerah tekmovalo v tekih in veleslalomu

Pavle Gantar čestita Mariji Pirc za zmago.

Smučarke in smučarji iz naših delovnih organizacij so s svojo udeležbo na XXI. zimsko-športnih igrah 25. in 26. februarja v Gozd Martuljku in Kranjski gori znova dokazali, da je v Iskri smučanje močno razvito in prav tako na dostojni višini. Razveseljivo je tudi to, da se vse več Iskrašev radoznoji tudi na smučarskem teku, kar dokazuje število tekmovalk in tekmovalcev, ki so se zagrizeno spoprijeli s tekaško progo v Gozd Martuljku.

Posebno izvirnega poročila z letošnjih tekmovanj v Gozd Martuljku skoraj ni moč pričakovati, saj so bile zimsko-športne igre Iskre letos že enajindvajsete, po stari navadi dobro organizirane, razen tega pa so minile v lepem sončnem vremenu in ob še dokaj ugodnih snežnih razmerah, čeprav je prva polovica letošnje zime obetala kaj malo.

Razpoloženje nastopajočih je bilo po pričakovanju živahno, kljub temu pa dovolj resno, saj je velika večina tekmovanje „vzela zelo zares". To so še posebej dokazali tisti nekaterniki, ki so na progi imeli težave (ali celo padce), saj so se kar najhitreje pobrali in nadaljevali vožnjo do cilja.

Po končanih tekmah na obeh veleslalomskih progah na Podlesu v Kranjski gori je bila, kot navadno razglasitev rezultatov in podelitev kolajn za najboljše ter treh pokalov za najboljše tri ekipe. Športnike sta v imenu KPO in KOS pozdravila Pavle Gantar in Janez Kern, ki sta tudi podelila odličja, za konec pa so prisotni tekmovalci izžrebali še praktične nagrade.

Predsednik KOS Janez Kern pozdra[illegible] smučarje.

REZULTATI

TEK — ženske B: 1. Jančar (AV) 26:22,2, 2. Krampl (KI) 26:24,6, 3. Prevodnik (T) 26:39,2, 4. Vraber (KE) 26:52,4, 5. Bertoncelj (KI) 27:40,6, 6. Kokl (T) 29:07,6, 7. Verdnik (KE) 30:09,9, 8.Šprovec (T) 30:40,7, 9. Kogoj (AV) 31:50,5, 10. Pirc—Lipušček (EZ) 32:24,0, 11. Šulinc (AV) 33:36,6, 12. Osredkar (KE) 33:46,6, 13. Dobnikar (AV) 35:08,9, 14. B. Benedik (KE) 35:13,4, 15. S. Benedik (ID) 35:26,0, 16. Vrhovec (KE), 17. Mohorič (ŠP), 18. Borštnar (AV), 19. Guzelj (ŠP), 20. Volčič (KE), 21. Frelih (ŠP); **ženske A:**1. Šolar (ERO) 21:34,7, 2. Mlinar (IEZE) 24:32,1, 3. Kurent (T) 24:58,5, 4. Horvat (CEO) 25:20,3, 5. Lampe 28:30,4, 6. Eržen (obe ŠP) 29:17,0, 7. Švelc (KE) 31:10,9, 8. Šraj (ŠP) 33:46,6, 9. Drobež (IEZE) 34:10,1, 10. Tancek (AV) 34:57,4, 11. Grujakovič (EZ) 35:35,6; **moški C:** 1. Lotrič (ŠP) 19:30,9, 2. Nunar (T) 19:57,8, 3. T. Gartner (ŠP) 20:43,9, 4. Čelik (ERO) 21:40,6, 5. V. Hafner (ŠP) 21:45,0, 6. Prevodnik (T) 22:38,4, 7. Drobež (KE) 22:41,0, 8. N. Drinovec (KI) 22:49,7, 9. Marn (AV) 23:49,3, 10. Podstudenšek (KE) 24:24,8, 11. Lazar 24:38,6, 12. Škof (oba AV) 24:50,6, 13. M. Zdešar 24:53,4, 14. Satler 25:13,4, 15. Meden (vsi KE) 26:11,4, 16. Dekleva (AV), 17. Sladič (IEZE), 18. Podlesnik (AV), 19. Ivanuša (ŠP), 20. Peršelj (EZ), 21.Budna (AE), 22. Lampe, 23.Kavalar (Oba EZ), 24. Drvarič (CEO), 25. Dolinar (ŠP); **moški B:** 1. Baloh (T) 17:20,0, 2. Šraj (ŠP) 17:28,1, 3. Pajk (T) 18:06,7, 4. Kozinc (ŠP) 18:14,7, 5. Koželj (ID) 19:52,9, 6. Kožar 20:31,7, 7. Dagarin (oba KI) 20:34,8, 8. Sršen (ŠP) 20:38,0, 9. Kern (T) 20:39,2, 10. Hofman (AV) 21:00,4, 11. Reja (KE) 21:32,3, 12. Majcen (ERO) 22:08,0, 13. J. Benedik (AV) 22:15,7, 14. B. Dolinar (IEZE) 22.18,6, 15. Srše (AV) 22:22,6, 16. Nikšič (ID), 17. Gostiša, 18. Kos (oba ŠP), 19. Žvanut, 20. Krpan (oba AV), 21. J. Mohorič (ŠP), 22. Vidmar (KE), 23. Meglič (EZ), 24. D. Erjavec, 25. Zupan, 26. Škorjak (vsi AV), 27. Porenta (EZ), 28. Justinčič (ID), 29. Jeretina (ŠP), 30. Šerjak (AV), 31. Rupnik (ŠP), 32. Pipan (KE), 33. Jošt (ERO), 34. Fajgelj (ŠP), 35. Maček, (IEZE), 36. Drčar (EZ), 37. Zalaznik (IEZE), 38. Zornada (EZ), 39. Nadles (CEO), 40. Reberc (ID), 41. Šolc, 42. Logar, 43. Černetič (vsi EZ), 44. Bavčar (CEO), 45. Prebil (AE), 46. Kacjan (EZ), 47. Šketa (AE); **moški A:** 1. Kožuh (T) 19:21,4, 2. Bešter (KI) 20:08,2, 3. Jelenc (ŠP) 20:23,1, 4. Kordež (T) 21:14.1, 5. Zidar 21:27,4, 6. Damjanič (oba AV) 22:17,7, 7. Sajovic (ERO) 22:26,4, 8. Čenčič (ŠP) 22:31,5, 9. Legat 22:32,7, 10. Vizjak (oba T) 22:48,9, 11. F. Zupanc (ŠP) 22:58,9, 12. Novak (AV) 23:03,2, 13. Igličar (ŠP) 24:20,6, 14. B. Zupanc (T) 24:27,0, 15. L. Bučar (IEZE) 24:29,9, 16. Hromec (AV), 17. Bergant, 18. Janc (oba ŠP), 19. Mokotar (AV), 20. Vodnik (ŠP), 21. D. Hafner (ID), 22. Sakeljšek (IEZE), 23. M. Jošt (ERO), 24. S. Bučar (IEZE), 25. Terćelj (EZ), 26. Kamnikar (IEZE), 27. Leskovec (ŠP), 28. Svoljšak, 29. Furlan (oba AV), 30. Simčič (EZ), 31. Keršmanc (AV), 32. Cvelbar (KE)), 33. Butina (ŠP), 34. Gosar (ID), 35. Plahuta (CEO), 36. Korenč (AE), 37. Artač (AV), 38. Justin (EZ), 39. D. Kamnikar (ŠP), **VELESLALOM: ženske C:** Pirc (KE) 38,51, 2. Bertoncelj 39,05, 3. Krample (obe KI) 40,52, 4. Mozetič (EZ) 42,21, 5. Deželak (T) 44,39, 6. Carli (EZ) 44,53, 7. Vrbinc (KE) 44,75, 87. Slapničar 44,88, 9. Ržen (obe AV) 45,92, 10. Šparovec (T) 46,43, 11. Kogoj (AV) 47,01, 12. Rupar (Zmaj) 48,07, 13. Starčič (KE) 49,10, 14. Kovačič (IEZE) 49,65, 15. Bevc (AV) 50,26, 16. Rutar (AE), 17. Kolenc, 18. Mulej (obe ŠP); **ženske B:** 1. Verdnik (KE) 34,17, 2. H. Bevc (IEZE) 34,56, 3. Turnšek (KI) 38,15, 4. Švarc (AV) 38,37, 5. Bajič (EZ) 39,19, 6. Tarfila (ŠP) 39,35, 7. Pačnik (CEO) 39,86, 8. Šolar 39,91, 9. M. Mohorič (obe ŠP) 40,52, 10. Veskovič (AE) 41,35, 11. Svetina (T) 41,36, 12. Lavrič (IEZE) 41,40, 13. Brelih 41,82, 14. Vraber (obe KE) 42,08, 15. Frayer 42,51, 16. Artač (obe AV), 24. Pavlin (T) 25. Kavčič (EZ), 26. Škerjanc (AV);; **moški E:** T. Gartner (ŠP) 33,50, 2. Žakelj (CEO) 34,19, 3. Stritih (KI) 34,37, 4. Nunar (T) 34,37, 5. Kejžar (KI), 6. Žlebnik (AV) 36.00, 7. Rupnik (ŠP) 36,32, 8. Krampl (KI) 36,34, 9. Čelik (ERO) 36,43, 10. Kovačič (IEZE) 36,52, 11. Pavlin (CEO) 36,59, 12. Delalut (T) 36,65, 13. Fink (AV) 37,00, 14. Gorjup (KI) 37,30, 15. Žitnik (ŠP) 37,63, 16. Medic (EZ), 17. Bergant (ID), 18. Mrzlikar (EZ), 19. Novak (AV), 20. Kutin (AE), 21. Velkavrh (KE), 22. Debeljak (EZ), 23. Grobiša (AE), 24. Dolinar, 25. Jereb (oba ŠP), 26. Hmeljak (AE), 27. Malej (KE), 28. Dečman (CEO), 29. Lovrin, 30. Poč (oba KO), 31. Ivanuša (ŠP), 32. Boh (BE); **moški D:** 1. Mohorič (ŠP) 45,34, 2. Modic (EZ) 48,31, 3. Udovč (ERO) 48,53, 4. Tolar (ŠP) 49,42, 5. Mlekuž (AE) 49,77, 6. I. Kemperle (ŠP) 49,88, 7. Meško (T) 49,95, 8. J. Hafner (KE) 50,20, 7. Kemperle 50,45, 10. Vidic (oba KI), 50,82, 11. Kukovič (AV) 50,83, 12. Lah (CEO) 50,93, 13. Šerjak (AV) 51,16, 14. Čopi (AE) 51,46, 15. M. Rupnik (T) 51,91, 16. Seršen (ŠP), 17. Ponikvar (T), 18. Reberc (ID), 19. B. Novak (AV), 20. Reja (KE), 21. Vidrih (ID), 22. Zornada (EZ), 23. Dagarin, 24. Šenk (oba KI), 25. Fajgelj (ŠP), 26. Traven (EZ), 27. Židan (AE), 28. Doganoc (EZ), 29. Bečan (KI), 30. Podstudenšek (KE), 31. Rihar (AV), 32. A. Bizjak (IEZE), 33. Cernetič (EZ), 34. Malnarič (KO), 35. J. Omahen (CEO), 26. Preisinger (ERO), 37. Schoss (IEZE), 38. Uršič (AE), 39. Brajnik (CEO), 40. Kramer (IKM), 41. Schaffer (KE), 42. Zupan (ERO), 43. Papež (EZ), 44. Jakša (KO), 45. M. Ivanuš (ID), 46. Curk (EZ); **moški C:** 1. Kavčič 44,28, 2. Benko (oba KE), 48,42, 3. T. Rupnik (ŠP) 51,04, 4. Prevc (AV) 51,11, 5. Nadles (CEO) 51,40, 6. Jelenc (ŠP) 51,61, 7. Selan (AV) 51,73, 8. D. Zdešar (EZ) 51,90, 9. Cvek (KE) 51,93, 10. Lasič (ID) 52,01, 11. Kunaver (AV) 52,41, 12. Peršin (EZ) 52,97, 13. Kos (ŠP) 53,64, 14. Selak (IEZE) 53,85, 15. Djokov (AV) 51,10, 16. Šturm (KI), 17. V. Majcen (ERO), 18. Potočnik (T), 19. Recelj (AV), 20. Nemec (AE) 21. Makotar (ID), 22. Jež (ŠP), 23. Kermelj (CEO), 24. Slabšak (IEZE), 25. Gros (ERO), 26. Menard (ŠP), 27. Vinšek, 28. Milatovič (oba IEZE), 29. Willer (ŠP), 30. Vedlin (CEO), 31. Nikšič (ID), 32. Suhadolnik (ERO), 33. Trampuž (AE), 34. Banovec (KO), 35. Ule (T), 36. Hribar (CEO), 37. J. Mohorič (KI), 38. Lesizza (AE), 39. Jakopič (IKM), 40. Faganel (KI), 41. Fortuna (KE), 42. Zajc (KO), 43. Kuhar (EZ), 44. Pipan (KE), 45. Lavrič (IEZE); **moški B:** 1. D. Hafner (ID) 46,37, 2. Podlogar (KE) 47,06, 3. J. Novak (AV) 47,17, 4. Černuta (AE) 47,28, 5. Gasar (ŠP) 49,18, 6. Savli (AE) 49,55, 7.Logar 49,55, 8. Kejžar (oba ŠP) 49,62, 9. Keržič (EZ) 50,09, 10. Strmčnik (AV) 50,73, 11. Koritnik (IEZE) 50,64, 12. Plešec (ID) 51,23, 13. Dvoraček (KE) 52,30, 14. Juhart (AV) 52,34, 15. Čadež (T) 52,41, 16. Kašca, 17. Hrovat, 18. Sovdat, 19. Bukudur (vsi AE), 20. Nardoni (ŠP), 21. Terlikar (KI), 22. B. Kotar (IEZE), 23. Žitnik (KI), 24. Kristan (T), 25. Bitenc (IEZE), 26. Svojšak (AV), 27. Vodnik, 28. Rojšek (oba EZ), 29. Semolič (IKM), 30. Badiura (KE), 31. Lemič (ID), 32. Šinkovec (KE), 33. I. Zupan, 34. Berce (oba ID), 35. Vrhovec (AV), 36. Korenčan (CEO), 37. Kogoj (AE), 38. Šmid (ŠP), 39. A. Kotar (IEZE), 40. Furlič (KE), 41. V. Sajovic (ERO), 42. Radež (IKM), 43. T. Kristan (AV), 44. Moljk (KO), 45. D. Terčelj (EZ), 46. Konda (IEZE); **moški A:** 1. M. Hafner (KI) 46,44, 22. Jamnik (T) 46,86, 3. Švab (ERO) 46,94, 4. Omerzel (ID) 47,35, 5. Pintarič (T) 48,02, 6. Frelih (ŠP) 48,08, 7. Demšar (ID) 49,63, 8. Košir (EZ), 50,61, 9. Gorjanc (ERO), 50,62, 10. R. Rutar (AE) 50,64, 11. Ovnič (IEZE) 51,23, 12. Hajdarovič (KI) 51,29, 13. Jazbec (EZ) 51,36, 14. Schmaltz (AV) 51,69, 15. Sovdat (AE) 51,82, 16. Govekar (ERO), 17. J. Škof (EZ), 18. Lešnjak (IEZE), 19. J. Gartner (ŠP), 20. Pogačnik (KI), 21. Peganc (KO), 22. Cvelbar (KE), 23. S. Gartner (ŠP), 24. Jarc (AE), 25. Kokalj (IEZE), 26. Jurajevčič (KO), 27. Šulc (KE), 28. Šilc (EZ), 29. Strle (AV), 30. Radkovič (IEZE), 31. Močnik (IKM), 32. Mesojedec (AV), 33. Žužek (ŠP), 34. Cankar (EZ), 35. Čulibrk (ID), 36. Kastelic (CEO), 37. Rozman (KI), 38. Apfel (EZ), 39. Cesar (AV); **ekipna uvrstitev:** 1. (T)—Telematika, 2. (ŠP) — Široka potrošnja, 3. (AV), — Avtomatika, 4 (KE) — kombinirana ekipa IC—ISE—ZORIN—SOZD, 6. (EZ) — Elektrozveze, 6. (KI) — Kibernetika, 7. IEZE, 8. (AE) — Avtoelektrika, 9. (CEO) — Elektrooptika, 10. ERO, 11. (ID) — Iskra Delta, 12. (KO) — Kondenzatorji Semič, 13. (IKM)— Inštitut za kakovost in metrologijo, 14. Šolski center Iskra, 15. Zmaj

Prisrčne čestitke Pavletu Matjašiču za zanesljivo zmago v svojem razredu.

Najbolj bučna skupina navijačev ob veleslalomski progi.

Med razglasitvijo rezultatov na terasi hotela „Špik".